

Handläggare

Anna-Carin Wallin

Telefon: 0850809014

Till

Norra innerstadens
stadsdelsnämnd

2023-12-13

Verksamhetsplan 2024 för Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner verksamhetsplan 2024 inklusive budget och tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 353,3 mnkr.
3. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering avseende klimatinvesteringsmedel elcyklar om 0,2 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering avseende klimatinvesteringsmedel trädplantering om 1,0 mnkr.
5. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering avseende investeringsmedel biologisk mångfald ängsytor om 0,4 mnkr.
6. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering avseende investeringsmedel biologisk mångfald trädplantering om 1,0 mnkr.
7. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering avseende investeringsmedel maskiner & inventarier om 3,0 mnkr.
8. Stadsdelsnämnden godkänner resultatenheter enligt förslag i verksamhetsplanen.
9. Paragrafen justeras omedelbart.

Innehållsförteckning

Inledning	4
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	33
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring.....	38
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar.....	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar.....	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	44
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	46
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....	54
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	57

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	73
Redovisning av ekonomi	80
Nämndens ekonomiska förutsättningar	80
Investeringar	84
Försäljningar av anläggningstillgångar	85
Resultatenheter	85
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	86
Budgetjusteringar	86
Omslutningsförändringar	86
Medel för lokaländamål	87
Övriga ekonomiska redovisningar	87
Systematiskt kvalitetsarbete	87
Övrigt	89

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Blankettset SDN 09

Bilaga 2: Bilaga 2 Plan for upphandling 2024-2026

Bilaga 3: Bilaga 3 Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 4: Bilaga 4 System för internkontroll Norra innerstaden VP 2024

Bilaga 5: Bilaga 5 Kompetensförsörjningsplan Norra innerstadens Stadsdelsförvaltning (003)

Bilaga 6: Bilaga 6 Ledningens genomgång 2024 - Norra innerstadens stadsdelsförvaltning

Bilaga 7: Bilaga 7 Norra innerstaden Lägesbild

*Bilaga 8: Bilaga 8 Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan Norra innerstaden.
docx*

Inledning

Verksamhetsplanen för Norra innerstadens stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämndens verksamhet under år 2024. Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget för 2024 och de tre inriktningsmålen,

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämndens uppdrag och ansvarsområden

Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, öppen fritidsverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, budget- och skuldrådgivning, familjerätt, bostadsanpassning för bostäder enligt SoL (socialtjänstlagen) och LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt föreningsstöd. Stadsdelsnämnden ansvarar även för trygghetsskapande arbete, krisberedskap, samhällsplanering, parkverksamhet och stadsmiljö, konsumentvägledning, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder samt samhällsvägledning för nyanlända.

Nämnden samverkar med andra stadsdelsnämnder, bolag, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle i syfte att effektivisera verksamheterna och att stärka nämndens sammantagna arbete för invånarna. En viktig del är samverkan med föreningslivet och det föreningsstöd som stadsdelsnämnden beslutar om till föreningar som kompletterar nämndens uppdrag. Nämnden söker kontinuerligt nya möjligheter till samverkan för att öka nyttan för invånarna och effektivisera verksamheten. Inom flertalet områden har nämnden samordnade verksamheter med andra nämnder för att öka effektiviteten.

Avdelningen för stadsutveckling är till exempel gemensam med Kungsholmens stadsdelsnämnd och organiserad inom Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Avdelningen ansvarar för bland annat skötsel, underhåll och investeringar i parker, parkvägar, grönområden, lekplatser, plaskdammar samt övrigt stadsmiljöarbete.

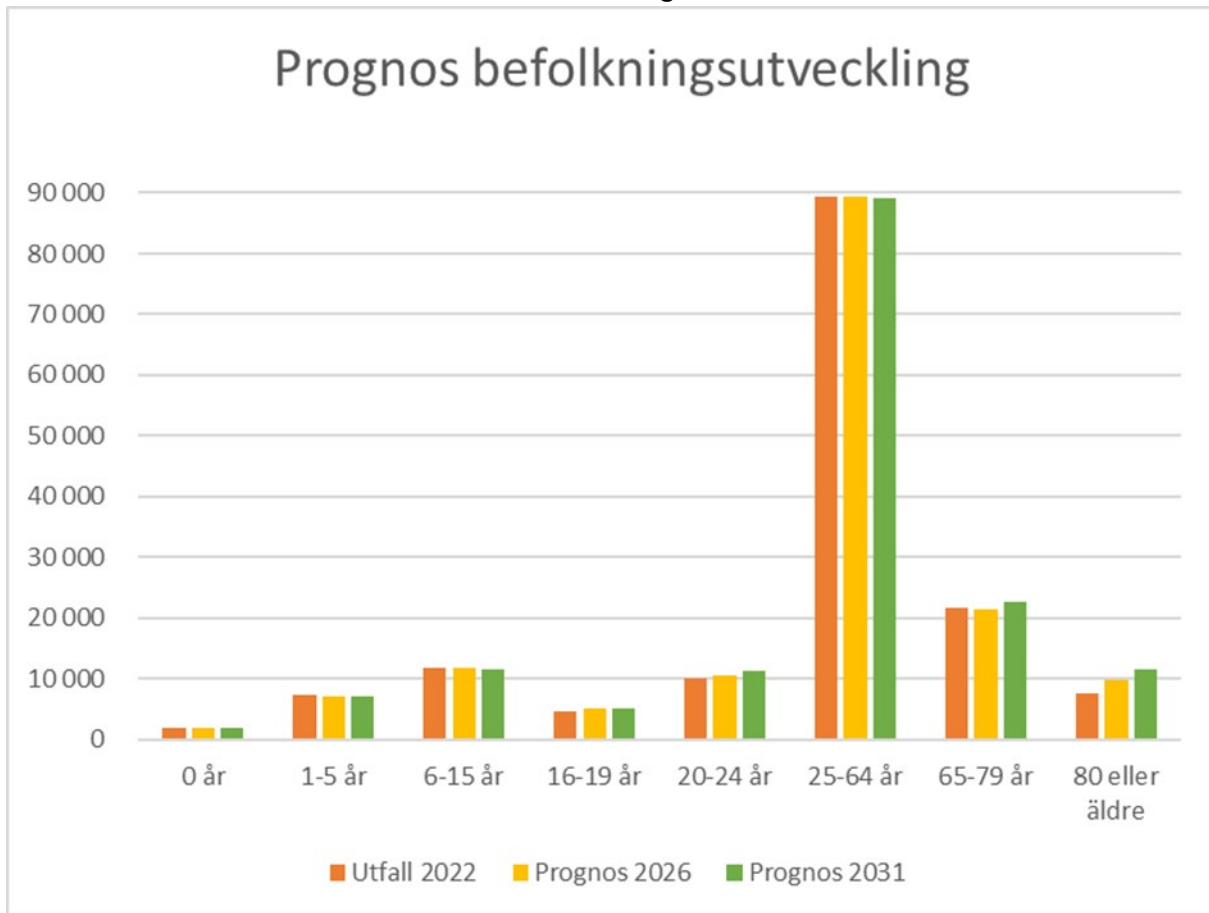
Samverkan sker även med invånare genom medborgardialoger, medborgarförslag, dialoger i verksamheterna samt klagomål- och synpunkter och trygghetsvandringar.

Nämndens råd

Nämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor är remissinstanser och synpunkter inhämtas kontinuerligt. Nämndens råd för funktionshinderfrågor organiseras i samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Norra innerstadens stadsdelsområde och befolkning

Norra innerstadens stadsdelsområde har idag ca 155 000 invånare och kommer växa enligt prognos ytterligare till drygt 157 000 invånare 2026 och till 160 000 invånare 2031. Antalet personer över 80 år beräknas öka med cirka 4 100 personer eller 55,6 procent fram till år 2031. Antalet barn mellan 1-5 år beräknas att minska med ca 300 barn eller 0,5 procent till 2031. Inom stadsdelsområdet finns stadsdelarna Hjorthagen, Norra Djurgården, Gärdet, Djurgården, Östermalm, Vasastan, Norrmalm och Skeppsholmen.

Styrning och uppföljning

Nämndens verksamhetsplan med mål konkretiserar kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och beskriver vilket resultat som ska uppnås, det förväntade resultatet, för nämndens målgrupper.

Nämnden fastställer i vissa fall egna indikatorer för att mäta hur nämnden uppfyller sina mål som ett komplement till kommunfullmäktiges indikatorer. Aktiviteter tas fram för att bidra till måluppfyllelsen.

Underlag till måluppfyllelsen är nämndens egna indikatorer, kommunfullmäktiges indikatorer, brukarundersökningar, övriga uppföljningar och analyser samt resultatet av de aktiviteter som genomförts.

Stadsdelsnämndens verksamhetsplan är ett av flera dokument som styr förvaltningen.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Av kommunfullmäktige tilldelad nettobudget för Norra innerstadens stadsdelsnämnd 2024 är 3 255,2 mnkr.

I nettobudgeten finns två kommunövergripande verksamheter, Vasaträffen, träffpunkt för seniorer och Odenplans ungdomsmottagning. Båda verksamheterna är anslagsfinansierade.

Investeringsbudgeten 2024 är 36,3 mnkr varav 5,0 mnkr är för inventarier och maskiner och 31,3 mnkr avser stadsmiljö.

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna utifrån befolkningsprognoser och enligt ett fördelningssystem, där resurserna fördelas efter stadsdelsområdenas socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Inom ramen har stadsdelsnämnderna möjlighet att omfördela anslaget och prioritera mellan de olika verksamheterna.

I budget 2024 ingår omslutningsförändringar avseende kostnader och intäkter om sammantaget 353,3 mnkr.

Sammanfattning av nämndens prioriteringar för 2024 utifrån direktiv till samtliga nämnder och bolag

Nedan redovisas kortfattat stadsdelsnämndens prioriterade satsningar under året, utvecklad beskrivning finns under respektive verksamhetsområdesmål.

- **Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd**

Grunden för en kommunal välfärd med hög kvalitet är att den byggs utifrån en ansvarsfull, långsiktig och hållbar ekonomi, en förutsättning för att nå god ekonomisk hushållning där det årliga resultatet över tid är i balans mot budget. Nämndens prioriteringar under året är att den centrala ekonomistyrningen över samtliga verksamheter ska fortsätta att stärkas. Alla verksamheter bidrar till utvecklingen inom området bland annat genom införandet av nytt budget- och prognosystem.

För att möta invånarnas kommande behov av service krävs ett innovativt förhållningssätt i verksamheterna. Digitala arbetsätt är ett sätt att öka effektiviteten inom verksamheterna och bidrar till välfärdens kvalitet. Inom nämndens verksamheter, där så är lämpligt, provas ny och innovativ teknik. Förvaltningen kommer under 2024 att fortsätta identifiera processer som med fördel kan digitaliseras.

Nämnden fortsätter att arbeta med att effektivisera lokalnyttjandet i befintliga lokaler, effektivisera lokalnyttjandet i varje om-, till- och nybyggnadsprojekt samt utveckla den strategiska lokalförsörjningen. Särskilt fokus riktas på planering av ett gemensamt förvaltningskontor och förskolor, lokaler för hemtjänst samt lokaler till nämndens öppna verksamheter.

Genom attraktiva villkor och jobb som upplevs som samhällsviktiga kan förvaltningen attrahera medarbetare med rätt kompetens. Rätten till heltid och tillsvidareanställning är fortsatt prioriterat, de som arbetar deltid erbjuds heltid så snart möjlighet finns utifrån

verksamhetens behov. För att uppnå det långsiktiga målet att minst 90 procent av tillsvidareanställda medarbetare har en anställning på heltid krävs förändrad kultur, nya tankesätt och utökad flexibilitet från medarbetare som idag avböjer heltid mot bakgrunden att de enbart vill arbeta på en enhet.

Genom ett ökat användande av inköpssystemet och fördjupad kunskap kring stadens inköpsprocesser och riktlinjer uppnås en hög avtalstrohet och kostnadseffektivitet. Förvaltningen följer löpande upp och stöttar enheter kring systemnyttjandet samt arbetar förebyggande med utbildning och informationsspridning kring exempelvis tillvägagångssätt vid direktupphandling. Alla större lokala avtal ska anslutas till e-handeln vilket också bidrar till en ökad andel elektroniska köp. En annan viktig del under året är att utveckla verksamheternas behovsplanering vid direktupphandlingar och omfattande avrop.

Under 2023 fick förvaltningen i uppdrag att leda arbetet inom den nya inköpskategorin bemanningskonsulter. Under 2024 kommer arbetet fördjupas i kategoriprofilfasen med aktiviteter så som datainsamling, inköpsmönsteranalys och marknadsanalys. Flera utmaningar och potentiella målområden har redan identifierats. Under året blir det viktigt att prioritera kategoriägarskapet och det fortsatta arbetet inom kategorin, då stadens arbete med kategoristyrning är ett viktigt verktyg för att optimera resurser och sätta användarnas och invånarnas behov i fokus.

Under 2023 tog nämnden över driften av två vård- och omsorgsboenden, Kampementet och Sabbatsbergsbyn, och den 1 februari 2024 kommer Kattrumpstullens vård- och omsorgsboende att återgå till nämndens egen regi. Förvaltningen bedömer att återtagandena kommer att ge samordningsvinster avseende bland annat kompetensutveckling, processer, arbetssätt samt utveckling av kvalitetsledningssystem.

Enligt kommunfullmäktiges budget för 2024 ska stadsdelsnämnderna verka för att stärka hemtjänsten i egen regi över dygnets alla timmar i syfte att öka kontinuiteten i utförandet. För att stärka kontinuiteten i utförandet i enlighet med kommunfullmäktiges direktiv kommer förvaltningen därför att under 2024 utreda förutsättningarna för att utföra hemtjänst och larmutryckning i egen regi över dygnets alla timmar efter att gällande avtal med underentreprenörer löper ut.

- **En levande och hållbar stad**

Nämnden säkerställer att park- och naturområden inom stadsdelsområdet är tillgängliga för alla, att klimatanpassningar genomförs mot skyfall och mot värmeböljor samt att den biologiska mångfalden stärks. Energibesparingsåtgärder genomförs och nämndens verksamheter bidrar till klimatsmart konsumtion genom resurseffektivt beteende och kloka inköp.

I parker inom stadsdelsområdet ska det finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling. Parker och grönområdets karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Parkerna utvecklas utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Genom platsaktiveringsåtgärder skapas miljöer som bidrar till ett attraktivt och tryggare Stockholm samt ett inkluderande och tolerant samhälle. Nämndens platsaktivering sker till

största del genom platsamverkan på Sergels torg, Observatorielunden samt Odenplan som är prioriterade platser i trygghetsarbetet. Under 2024 ska förvaltningen prova alternativa former för platsaktiveringsinsatser med till exempel kortare scenkonstakter på nya platser som identifierats som otrygga.

Det sociala perspektivet i utveckling av stadsmiljöer är viktigt eftersom städer utgör livsmiljöer för många människor. Genom att tillföra tillfällig konst, av många, för många, erbjuds upplevelser som kan skapa förståelse, eftertanke och tillit och tolerans människor emellan. Nämnden kommer att erbjuda en bredd av kulturella uttryck som leder till inkluderande och kunskapsfrämjande dialog. Genom samarbeten med muséer, skolor och andra institutioner som verkar inom det utbildande uppdraget kan fler och större upplevelser erbjudas på offentliga arenor, tillgängliga för alla att ta del av.

Nämnden fördelar stöd till ideella föreningar. Syftet är att uppmuntra och stödja stadsdelsområdets invånare att i organiserade former påverka och engagera sig ideellt i social verksamhet som kompletterar nämndens uppdrag. Nämnden informerar föreningslivet om samlingslokaler och samverkar med föreningar inom ramen för nämndens verksamheter.

Trygg och säker stad som håller samman

En meningsfull fritid erbjuds genom nämndens parklekar, ungdomsgårdar och i de parker som finns inom stadsdelsområdet. Det finns tillgång till bland annat lek, rörelse, kultur, idrottsaktiviteter och skapande. Möjligheten att utöka öppettiderna i parklekarna kommer att undersökas under året. För att skapa en trygg fritid för barn och unga sker en nära samverkan mellan nämndens ungdomsgårdar, fältassistenter och socialsekreterare. Vidare implementering av metoden *Mentorer i våldsprevention*, MVP, kommer att ske under året för att motverka könsnormer och förebygga mäns och killars våld.

Barnen får goda möjligheter till utveckling genom lek, lärande och eget utforskande inom nämndens förskolor och öppna förskolor. Verksamheterna utgår från barnens behov och ger dem möjlighet att påverka sin vardag och en tidig insikt i och erfarenhet av barnkonventionens intentioner. Ett fokus ligger på språkutvecklande aktiviteter både avseende det svenska språket och andra modersmål.

Barn ska växa upp i en trygg miljö varför samverkan med föräldrar och andra omsorgspersoner är viktig. Det sker bland annat genom att informera föräldrar om förskolans roll i en lyckad skolgång och genom att erbjuda stöd i föräldrarollen genom utbildningarna ABC och Komet. Genom förskolans barnhälsokonferenser och den strukturerade samverkan mellan socialtjänst och förskolan som kommer implementeras under året ges möjligheter att tidigt upptäcka vilka barn som är i behov av stöd eller som riskerar att fara illa. En god samverkan med skolan gör det möjligt att ta vara på den kunskap om rätt stödbehov för respektive barn som byggts upp under förskoleåren för att göra en bra övergång från förskola till fortsatt skolgång.

Nämnden arbetar för att upptäcka och stötta personer utsatta för våld i nära relationer och motivera våldsutövare till att ta emot hjälp för att förebygga fortsatt våld. Arbetet med att nå fram till våldsutövare ska stärkas under året.

Olika former av medborgardialoger används för att tillsammans med invånare och besökare

utveckla lokalsamhället samt för att öka den demokratiska förankringen i nämndens arbete och beslutsprocesser. En medborgardialog är inplanerad inför upprustningen av parken Solvändan i Vasastaden, och under året kommer nämnden även att fokusera på att involvera ungdomar som besöker fritidsverksamheten i att utveckla verksamheten genom medborgarbudget.

Nämndens verksamheter deltar i stadens kraftsamling mot välfärdsbrott genom arbete i stadsgemensamma arbetsgrupper samt genom olika åtgärder och kontroller för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete utifrån Stockholms stads säkerhetsprogram och bidrar till mål 11, *hållbara samhällen* i Agenda 2030 genom att bygga upp en robusthet och stärka förmågan att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter vid oönskade händelser.

I händelse av höjd beredskap finns en bred förståelse och känsla av ansvar inför den uppgift som följer. Förvaltningen har en krigsledningsplan och under 2024 planeras en stadsgemensam övning i höjd beredskap. Nämnden bidrar även till stadens samlade arbete med civil beredskap genom att samordna det geografiska områdesansvaret för innerstadsdelarna i stadens sektorsorganisation för civil beredskap. Inom stadsdelsområdet finns förutsättningar för fem trygghetspunkter. Övning på att aktivera trygghetspunkterna samt intern- och extern information till invånare och besökare står i fokus under 2024.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att möjliggöra att barn och ungdomar har trygga, stabila och jämlika uppväxtvillkor. Behov av stöd uppmärksammas tidigt och de insatser som ges är av hög kvalitet och grundade i evidens och beprövad erfarenhet. Nämndens beslutsfattande utgår från ett tydligt barnperspektiv och barnets bästa står alltid i centrum. Barnen ges möjlighet att påverka beslut som rör dem och bjuds in för att påverka i de verksamheter de får stöd av.

En meningsfull fritid erbjuds genom nämndens parklekar, ungdomsgårdar och i de parker som finns inom stadsdelsområdet. Det finns tillgång till bland annat lek, rörelse, kultur, idrottsaktiviteter och skapande. Genom samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning erbjuds aktiviteter för unga med funktionsnedsättning samt unga hbtqi+-personer. Möjligheten att utöka öppettiderna i parklekarna kommer att undersökas under året.

För att skapa en trygg fritid för barn och unga sker en nära samverkan mellan nämndens ungdomsgårdar, fältassistenter och socialsekreterare. Vidare implementering av metoden *Mentorer i våldsprevention*, MVP, kommer att ske under året för att motverka könsnormer och förebygga mäns och killars våld.

Barnen får goda möjligheter till utveckling genom lek, lärande och eget utforskande inom nämndens förskolor och öppna förskolor. Verksamheterna utgår från barnens behov och ger dem möjlighet att påverka sin vardag och en tidig insikt i och erfarenhet av

barnkonventionens intentioner. Ett fokus ligger på språkutvecklande aktiviteter både avseende det svenska språket och andra modersmål.

Barn ska växa upp i en trygg miljö varför samverkan med föräldrar och andra omsorgspersoner är viktig. Det sker bland annat genom att informera om förskolans roll i en lyckad skolgång och genom att erbjuda stöd i föräldrarollen genom utbildningarna ABC och Komet. Genom förskolans barnhälsokonferenser och den strukturerade samverkan mellan socialtjänst och förskolan som kommer implementeras under året ges möjligheter att tidigt upptäcka vilka barn som är i behov av stöd eller som riskerar att fara illa. En god samverkan med skolan gör det möjligt att ta vara på den kunskap om rätt stödbehov för respektive barn som byggts upp under förskoleåren för att göra en bra övergång från förskola till fortsatt skolgång.

Nämnden arbetar för att upptäcka och stötta personer utsatta för våld i nära relationer och motivera våldsutövare till att ta emot hjälp för att förebygga fortsatt våld. Arbetet med att nå fram till våldsutövare ska stärkas under året. Att få våldsutövare motiverade till att ta emot stöd är en viktig del för att fler barn som upplevt våld ska få ta del av det samtalsstöd som erbjuds via Relationsvårdscentrum innerstaden (RVCI).

Äldre ska ges möjlighet att leva ett självständigt liv, erbjudas förebyggande och sociala aktiviteter samt individanpassad vård och omsorg av god kvalitet. Nämndens verksamheter inom äldreomsorgen har följande fokusområden för kommande år; förebygga och motverka ofrivillig ensamhet, stärka de äldres inflytande och delaktighet, teamarbete och samverkan, både internt och med externa aktörer samt vidareutveckling av arbetet med mat, måltider och nutrition.

Nämndens träffpunkter för äldre är mycket välbesökta och under 2024 kommer utökade öppettider testas i projektform på den kommunövergripande mötesplatsen Vasaträffen. Nämndens vård- och omsorgsboenden kommer att ytterligare bredda och utveckla verksamheternas kulturutbud utifrån perspektiven för, med och av de äldre.

Arbetet med Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet fortsätter under 2024 genom riktade aktiviteter och kompetensutveckling. Nattfastemätningar och måltidsobservationer ska vidareutvecklas i nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi med stöd av verksamhetens mat- och måltidsombud.

För att stärka delaktighet och inflytande för äldre med hemtjänst kommer biståndshandläggare och hemtjänsten i egen regi arbeta gemensamt med utvecklingen av ramtid. Nämndens hemtjänst i egen regi kommer att vidareutveckla arbetet med fast omsorgskontakt och att stärka medarbetarkontinuiteten genom att arbeta för att ha egen fast anställd bemanningspersonal samt genom att stärka hemtjänsten i egen regi över dygnets alla timmar.

Utvecklingen av hälso- och sjukvård inom vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter kommer att utvecklas under året. Efter övergång av entreprenad drivna vård- och omsorgsboenden till nämndens egen regi under 2023 ser förvaltningen att det finns utökade möjligheter till samverkan, gemensamt lärande och samordning mellan nämndens verksamheter. Nämndens samverkan med läkarorganisationerna fortgår och målsättningen är att fortsätta öka kontinuiteten och närvaron av läkarkompetens inom vård- och

omsorgsboenden i egen regi.

Omställningen till en god och nära vård och omsorg omfattar alla välfärdsverksamheter som arbetar med hälsa, omsorg och vård. Inom nämndens verksamheter är det förskola, socialtjänst och äldreomsorg. Utifrån den stadsövergripande målbilden och handlingsplanen kommer åtgärder och utvecklingsområden att arbetas med under 2024.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda meningsfulla och inkluderande fritidsaktiviteter.

Öppna förskolor

Den pedagogiska verksamheten riktar sig i första hand till barnen och utgår ifrån deras behov. Lek och skapande verksamhet ges stort utrymme och barns utforskande uppmuntras. Öppna förskolan ska också förmedla ett pedagogiskt förhållningssätt till vårdnadshavarna och stärka dem i föräldrarollen. Förvaltningen samarbetar med biblioteket i syfte att motivera familjer till att genom högläsning, rim och ramsor stimulera sina barns språkutveckling från tidig ålder. Det sker bland annat med stöd av Kulturrådets satsning Läs tillsammans. Genom öppna förskolan erbjuds familjer föräldrastödsprogrammet ABC för barn 0–2 år. Öppna förskolan informerar vårdnadshavare om syftet med förskolan och barns rätt till förskola. Under året kommer öppna förskolan att fokusera på språkutvecklande aktiviteter från tidig ålder. Förvaltningen deltar i arbetet med att ta fram stadsövergripande riktlinjer för öppen förskola som syftar till att säkerställa en jämn kvalitet och en god uppföljning av verksamheten. Det sociala perspektivet och arbetet med inskrivningsgraden i förskolan ska vara tydligt närvarande.

Parklekar

Förvaltningens parklekar erbjuder en mångsidig och flexibel verksamhet som bidrar till en meningsfull fritid. Verksamhetens målgrupp är barn och unga, många av besökarna går i låg- och mellanstadiet och besöken sker ofta utan vårdnadshavare. Barnen ges möjlighet att prova på nya saker, röra sig, leka, skapa, ta del av kultur och idrottsaktiviteter. Barn och unga ges möjlighet att komma till tals och påverka verksamhetens innehåll.

Under året planerar parklekarna att synliggöra det pedagogiska och kulturella innehållet bland annat genom att erbjuda professionella kulturupplevelser inom olika konstformer. Det ekologiska och hållbara perspektivet ska förstärkas genom bland annat miljö- och klimatsmarta material, återbruk och odlingslådor. Möjligheten att erbjuda utökande öppettider kommer att ses över samt öppettiderna som är anpassade till barn som besöker parklekarna utan vuxna.

Det systematiska kvalitetsarbetet i stadens parklekar ska utvecklas och kvaliteten ska höjas utifrån Stockholms stads strategi för parklekar. Förvaltningen ska arbeta fram en parkleksplan som beskriver nuläget för respektive parkleksbyggnad och pekar ut behovet, utveckling och upprustning av dessa de kommande åren. Förvaltningen ska även ta fram en plan för utveckling av parkleksverksamheten, med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi.

Parklekarna ska ta del av stadsövergripande erfarenhetsutbyten och kompetensutvecklingsinsatser samt arbeta för att öka andelen medarbetare med relevant utbildning.

Förvaltningen ska på ett systematiskt sätt genomföra undersökningar på respektive parklek för att få kunskap om målgruppernas syn på verksamheten. Med utgångspunkt i barnkonventionen ska barnets bästa alltid vara i centrum och finnas med i beslutfattandet.

Öppen fritidsverksamhet

Utvecklande och meningsfulla fritidsaktiviteter kan fungera som skyddsfaktorer för att minska risken att unga hamnar i utanförskap. För att fånga upp unga i behov av stöd sker en nära samverkan mellan fritidsgårdarna, fältassistenter och socialsekreterare. Under året kommer det våldspreventiva arbetet vid fritidsgårdarna att stärkas och medarbetare erbjudas utbildning i metoden Mentorer i våldsprevention, MVP. Metoden syftar till att motverka stereotypa könsnormer och förebygga mäns och killars våld.

Fritidsverksamheten når även unga som av olika skäl inte har möjlighet att delta i det organiserade föreningslivet. Verksamheten ska därför utformas, både avseende innehåll och miljö, så att alla unga kan känna sig välkomna. De ungas behov och förväntningar ska mötas och deras röster ska tas tillvara och användas för att utveckla verksamheten. Under året planeras gårdsråd att inrättas som ett forum för ungdomarna att lämna förslag på aktiviteter och inköp av aktivitetsmaterial. Under året kommer förvaltningen även att testa medborgarbudget som ett sätt att öka ungas möjlighet till delaktighet och inflytande i fritidsverksamheten. I syfte att främja medborgardialog planerar förvaltningen att genomföra dialog mellan förtroendevalda och ungdomar.

Under året ska arbetet med att bredda utbudet genom mobila aktiviteter utvecklas bland annat i samverkan med föreningslivet. Genom samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning erbjuds fritidsverksamhet för unga med funktionsnedsättning och unga hbtqi+-personer. Genom stadens nätverk Fritid för alla arrangeras gemensamma aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättningar.

Sommarkollo, lovverksamheter och fritidsbibliotek

Förvaltningen handlägger kolloansökningar för barn inom det egna stadsdelsområdet och verkar för att fler barn från grupper som idag är underrepresenterade deltar i kolloverksamhet.

På loven erbjuder förvaltningen i egen regi eller i samarbete med civilsamhället kostnadsfria lovaktiviteter och möjliggör dagkollo. Detta sker under skolloven med särskilt fokus på sommaren.

För att stärka ungas deltagande i fritidsaktiviteter kommer förvaltningen att utreda fritidsbibliotek med möjlighet att kostnadsfritt låna utrustning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter		Fastställs 2024	År
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,6 %	2,7 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 Barn och unga har en meningsfull fritid

Beskrivning

Förvaltningens öppna fritidsverksamheter är trygga platser för alla barn och unga. Fritidsverksamheternas medarbetare är utbildade inom våldsprevention vilket bidrar till att skapa mötesplatser utan våld med tillgång till trygga vuxna. Barn och unga är delaktiga i utformningen och utvecklingen av fritidsverksamheten. Genom att vidareutveckla arbetet med att erbjuda mobila aktiviteter nås fler unga. Verksamheten utformas så att den bidrar till att bredda målgruppen och inkludera bland andra barn och unga med funktionsnedsättning och unga hbtqi+-personer.

Öppna förskolan erbjuder en pedagogisk verksamhet som är rolig och stimulerande för barnen. Vårdnadshavare erbjuds stöd i föräldrarollen, bland annat genom föräldrastödsutbildningen ABC 0-2 år. Vårdnadshavare informeras om syftet med förskola och barns rätt till förskola.

Parklekarna erbjuder ett pedagogiskt och kulturinriktat innehåll och kan fungera som en av flera skyddsfaktorer för att hindra utanförskap bland unga. Fokus ligger på utevistelse men det finns även byggnader som bidrar till att göra verksamheten mer attraktiv och som möjliggör verksamhet året om. I parklekarna förstärks det ekologiska och hållbara perspektivet, bland annat genom att använda återbruk, miljösmyta material och odlingslådor. Lekvärdesfaktorn bidrar till utvecklingen av utemiljöerna.

Genom att särskilt uppmärksamma barns situation i familjer som söker ekonomiskt bistånd bidrar förvaltningen till att främja barns lika uppväxtvillkor.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Barn och unga har tillgång till, och tar del av, ett varierat kultur- och fritidsutbud. Riktade verksamheter finns för barn och unga med funktionsnedsättning, nyanlända ungdomar och barn och ungdomar som identifierar sig tillhöra målgruppen hbtqi+.
- Unga är delaktiga i att utforma aktiviteter och påverka de öppna verksamheterna.
- Unga är aktiva i den lokala demokratin.
- Barn och föräldrar som bor eller vistas inom stadsdelsområdet känner till och tar del av de öppna verksamheterna.
- Parklekarna är välbesökta och barn påverkar verksamhetens innehåll.
- Parklekarna är en plats där nya målgrupper möts och upptäcker kultur och idrott.

- Barn och ungdomar har jämlika uppväxtvillkor.
- Öppna förskolan ger vårdnadshavare stöd i föräldrarollen.
- Barns språkutveckling stärks.

Förväntat resultat på längre sikt

- Barn och ungdomar har jämlika uppväxtvillkor.
- Förvaltningens verksamheter har arbetssätt för att uppnå jämlika uppväxtvillkor för barn och ungdomar, till exempel genom att uppmärksamma barns situation vid ansökan om ekonomiskt bistånd.
- Parklekarna är fortsatt välbesökta, har generösa öppettider och trygga vuxna förebilder.
- Barn och unga påverkar de öppna verksamheternas innehåll.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utreda införande av fritidsbibliotek	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda likvärdiga trygga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet där alla barn leker, lär och utvecklas.

Undervisningen i nämndens förskolor är av hög pedagogisk kvalitet. Alla barngrupper leds av en förskollärare som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen. Förskolorna stimulerar och utvecklar barnens språk, i såväl svenska som andra modersmål. Den pedagogiska lärmiljön är hälsofrämjande och stimulerar och uppmuntrar till utveckling och lärande utifrån uppdrag i läroplanen. Barnen får ta del av kultur, både genom eget skapande och genom professionella kulturaktörer. Förskolan stärker sitt arbete med demokratiska förhållnings- och handlingssätt, bland annat genom att ha ett normmedvetet förhållningssätt, att uppmuntra till ett utforskande lärande och genom att sätta dialogen i centrum ge barnen inflytande och delaktighet i utbildningen.

Barnkonventionens intentioner präglar utbildningen och arbetet med normer och värden inom förskolorna. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Lyhörda, medvetna pedagoger erbjuder en stimulerande lärmiljö som väcker barns nyfikenhet på sin omvärld. Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman och förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska och andra modersmål. Alla familjer ska erbjudas språksamtal i syfte att identifiera vilka språk som talas i familjen och i och med det stärka arbetet med flerspråkighet.

Under året ska nämndens förskolor arbeta utifrån sju framgångsfaktorer som formulerats av Skolverket utifrån skollag och förskolans läroplan. Att arbeta utifrån gemensamma utgångspunkter ska främja samsyn i uppdraget och bidra till en likvärdig utbildning av hög pedagogisk kvalitet. Målet är att det ska ge alla barn i nämndens förskolor bästa möjliga förutsättningar för lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Framgångsfaktorerna är; förtroendefullt klimat, hälsofrämjande lärmiljö, kompensatoriska insatser, kompetent

ledarskap, professionell utveckling, systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus samt tydlig roll- och ansvarsfördelning.

Kompetent ledarskap, professionell utveckling och arbete för en tydlig roll- och ansvarsfördelning beskrivs under mål 3.4, utvecklingen av systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus beskrivs under systematiskt kvalitetsarbete och digitalisering under mål 3.1.

Förtroendefullt klimat

Under året ska förvaltningen fortsätta utbilda pedagoger i ABC Förskola, som syftar till att skapa goda pedagogiska relationer och främja barns utveckling.

Förskolan ska utformas och utvecklas så att de upplevs som trygga och inkluderande av alla barn. Det främjande värdegrundsarbetet och arbetet mot kränkande behandling ska stärkas och inkludera barn i arbetet. Barnperspektivet och barnets rättigheter ska beaktas i förskolans verksamhet i ordinarie planering, utförande och uppföljning.

Stadens kvalitetsprogram betonar vikten av strukturer för lärande och erfarenhetsutbyte. Under året fortsätter det kollegiala lärandet i förskolans ledningsgrupp i syfte att stärka det pedagogiska ledarskapet med fokus på utbildningens förankring i forskning och beprövad erfarenhet. Lärandet sker genom reflektion över den egna praktiken utifrån forskning, sina egna och andras erfarenheter, men också genom att dela och pröva sina erfarenheter, metoder och arbetssätt i det pedagogiska ledarskapet och det systematiska kvalitetsarbetet. Det kollegiala lärandet ska stärkas genom nätverk och fortbildningsinsatser.

Förskolan ska fortsätta utveckla och förstärka samverkan med vårdnadshavarna då det är avgörande för alla barns trygghet, hälsa och välbefinnande.

Hälsofrämjande lärmiljö

I arbetet ges förskolorna stöd av förskoleavdelningens centrala barnhälsoteam bestående av specialpedagoger och pedagogisk utvecklare. Stödet riktar sig till skolledning och till arbetslag och sker genom nätverk, handledning, utbildning och observation. Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet ska fortsatt utvecklas och omfattar pedagogiska, fysiska, psykiska och sociala frågor som stärker välbefinnandet. Arbetet sker bland annat genom att anordna barnhälsokonferenser varje termin och systematiskt följa upp och analysera resultat. Förvaltningen ska under året delta i arbetet med att ta fram en strategi för barnhälsoarbete i Stockholms stad. Vidare kommer arbetet med att utveckla och utforma likvärdiga pedagogiska lärmiljöer prioriteras under året.

Förvaltningen har under året särskilt fokus på att barn får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål genom att både dokumentera och följa upp progression i barns språkutveckling samt genom att fortsätta erbjuda flerspråkighetsutbildning för pedagoger.

Alla barn har rätt till en god hälsa, såväl fysisk som psykisk. Förvaltningen ska under året inventera behov, formulera gemensamma mål, planera aktiviteter och följa upp arbetet i nära samarbete med socialtjänsten och olika aktörer inom vården. Syftet är att bidra till metodutveckling genom att pröva och följa upp processtöd som metod för kunskapsbaserad

utveckling och strukturerad samverkan. I förskolans samverkan med socialtjänsten fortsätter arbetet med att förebygga att barn far illa och att utsatta barn stöttas, se vidare mål 1.3. Den interna samverkan mellan förskola och socialtjänst inriktas mot att stärka förskolans främjande och förebyggande arbetsformer. Verksamheterna ska ha väl fungerande rutiner och arbetssätt för att förebygga, upptäcka och motverka långvarig frånvaro hos barn samt barn som riskerar att fara illa.

Samverkan mellan förskola och skola ska stärkas för att säkra en bra och trygg övergång för alla barn. Dialogen mellan förskola och skola ska fokusera på vilka insatser, arbetssätt och metoder barnen mött och vilka kunskaper de har utvecklat i förskolan där särskilt fokus ska ligga på att synliggöra och beskriva det språkutvecklande arbetet. En lokal handlingsplan har tagits fram för att säkerställa en väl fungerande övergång mellan förskola. De barn som är i behov av särskilt stöd i sin utveckling ska prioriteras.

Kompensatoriska insatser

För de barn som är i behov av särskilt stöd är det viktigt med tidiga och individanpassade insatser. Samverkan med hemmet, socialtjänsten och i förekommande fall hälso- och sjukvården är en central del i det förebyggande arbetet för att bidra till jämlika uppväxtvillkor.

Barnhälsokonferenser anordnas varje termin med respektive förskoleenhet.

Barnhälsokonferenserna är en del av den kvalitativa uppföljningen på både organisations-, grupp- och individnivå som syftar till att stärka arbetet med barnhälsa utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv. Även barn med oregelbunden eller långvarig frånvaro följs upp under konferenserna. Arbetet med att utveckla barnhälsokonferenserna ska fortsätta, med särskilt fokus på att stärka utvärdering och analys på övergripande nivå.

Kompetent ledarskap och professionell utveckling

Under året ska det pedagogiska ledarskapet och analysförmågan utvecklas för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer i organisationen. Utvärdering och uppföljning av undervisningen ska tydligare synliggöra effekten på barns utveckling och lärande vilket är en förutsättning för fortsatt utveckling av undervisningen. Förskollärares förutsättningar i form av pedagogisk utvecklingstid ska ses över. Målsättningen är att nå en ändamålsenlig och stadsdelsgemensam ram för den pedagogiska utvecklingstiden. Mer om kompetensförsörjning, kompetensutveckling och arbete kring att utveckla ledarskapet beskrivs under mål 3.4. En tydlig roll- och ansvarsfördelning bidrar till framgångsrik skolutveckling genom att organisationen blir mer effektiv och ansvarstagande. Detta beskrivs under mål 3.4.

Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Grunden i kvalitetsarbete är ständiga förbättringar och utveckling, vilket ställer krav på struktur, systematik och analys. Hur detta arbete kommer utvecklas beskrivs under Systematiskt kvalitetsarbete. Digitalisering beskrivs under mål 3.1.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barnskötare med barnskötarutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)		Fastställs 2024	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare	15,5 st	Minskning	Tertial
 Inskrivningsgrad i förskola	95,5 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Barn i förskolan har en utbildning av hög kvalitet med goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande

Beskrivning

Undervisningen i nämndens förskolor är av hög pedagogisk kvalitet. Alla barngrupper leds av en förskollärare som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen. Förskolorna stimulerar och utvecklar barnens språk, i såväl svenska som andra modersmål. Förskolornas pedagogiska lärmiljöer stimulerar och uppmuntrar till utveckling och lärande utifrån uppdrag i läroplanen.

Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag, och det ska finnas en väl uppbyggd samverkan mellan förskola och socialtjänst i syfte att upptäcka barn i behov av stöd och erbjuda individuellt stöd. Genom samverkan med skolan kan en trygg övergång mellan förskola och skola främjas. Samverkan ska även ske med de vårdaktörer som möter barn i förskoleåldern.

Barnen tar del av kultur, både genom eget skapande och genom professionella kulturaktörer. Under 2024 satsar nämndens verksamhet inom förskola på att bredda och utveckla verksamheternas professionella kulturutbud. Arbetet omfattar bland annat kartläggning av nuläge, upprätta kulturombuds nätverk, stärkt samverkan med biblioteken och arbetssättet ”Kulturen kommer” där kultursekreteraren stödjer förskolorna i bokning av programverksamhet.

Förskolan stärker arbetet med demokratiska förhållnings- och handlingssätt, bland annat genom att ha ett normmedvetet förhållningssätt, uppmuntra till ett utforskande lärande och genom att sätta dialogen i centrum samt ge barnen inflytande och delaktighet i utbildningen.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Barn visar rörelseglädje och mår bra i förskolan.

- Barn utvecklar, utifrån sina förutsättningar, goda lekstrategier.
- Barn i förskolan får det stöd de behöver.
- Alla barngrupper leds av en förskollärare som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen.
- Barnens språk stimuleras och utvecklas, i svenska såväl som andra modersmål.
- Förskolornas lärmiljöer är tillgängliga samt stimulerar och uppmuntrar till utveckling och lärande.
- Barn i förskolan är delaktiga och har inflytande över utbildningen.
- Barn tar del av kulturaktiviteter.
- Det finns en väl uppbyggd samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Förväntat resultat på längre sikt

- Barn har lika tillgång till utbildning.
- Barn är i en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.
- Utbildningen uppmuntrar till lek och rörelse.
- Barn får en utbildning som ger den ledning och stimulans det behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- Barn som är i behov av stöd får det stöd de behöver.
- Barns språkutveckling i svenska stimuleras och deras förmåga att kommunicera utvecklas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel barn som har individuell dokumentation i skolplattformen	100		År
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn erbjuds det stöd som behövs i förskolans utbildning.			År
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig tryggt på förskolan.	91 %		År
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk	89 %		År
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn utvecklas och lär i förskolan.	85 %		År
Andel vårdnadshavare som är nöjda med mitt barns förskola.	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anordna barnombudsträffar varje termin med fokus på barnsäkerhet och att upptäcka samt anmäla oro för barn	2024-01-01	2024-12-31
Barnhälsokonferenser genomförs med alla enheter två gånger per år.	2024-01-01	2024-12-31
Fortsatt riktad insats för att stärka arbetsledarna i sina roller	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens specialpedagoger anordnar ABC förskola för personalgrupper	2024-01-01	2024-12-31
Processutbildning i syfte att stärka samverkan mellan förskolan, socialtjänst och Regionen.	2024-01-01	2024-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda individuellt anpassat stöd och omsorg till barn och vuxna utifrån den enskildes behov. Förebyggande arbete och tidiga kunskapsbaserade insatser bidrar till att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga. Alla, oavsett funktionsförmåga och förutsättningar, ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv och delta i samhället på lika villkor.

Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga

Barn som far illa eller som riskerar att utvecklas ogynnsamt ska få skydd och stöd. Genom orosanmälningar från bland annat barnavårdscentraler, förskola, skola och polis ökar förvaltningens förutsättningar att få kännedom om de barn som behöver skydd och stöd. I syfte att främja barns trygga och jämlika uppväxtvillkor ska samverkan mellan socialtjänst och förskola stärkas under året. Arbetet kommer att utgå från en handlingsplan baserad på en gemensam lägesbild och behovsanalys. För att öka kännedomen om socialtjänstens arbete för barn och unga kommer skolor och förskolor, oavsett huvudman, fortsatt att bjudas in till informationsträffar.

Förvaltningen ska stärka barnperspektivet och barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser. Barn har rätt till anpassat stöd för att kunna uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem. Hänsyn till barnperspektivet tas i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten. Läs vidare under mål 3.7.

En strukturerad samverkan kring barn i behov av särskilt stöd sker inom ramen för BUS-samverkan där socialtjänst, förskola, skola och vårdaktörer inom Region Stockholm ingår. Den lokala handlingsplanen, baserad på parternas gemensamma analys av stärkt samverkan, kommer att ligga till grund för arbetet under året. Ett viktigt verktyg är samordnad individuell plan, SIP. Med utgångspunkt i barnets behov tydliggör planen vilken part som ska göra vad och när. Förvaltningens SIP-samordnare, som delas med Kungsholmens stadsdelsförvaltning, bidrar till en strukturerad och effektiv samordning med målsättningen att fler barn som behöver ett samordnat stöd erbjuds SIP.

Genom familjecentraler nås blivande föräldrar och föräldrar till barn 0-5 år. En familjecentral omfattar socialtjänst, öppen förskola, barnavårdscentral och barnmorskemottagning. Verksamheten syftar till att vara förebyggande, stödande och hälsofrämjande med fokus på de yngre barnen och deras föräldrar. Förvaltningens två familjecentraler drivs i samverkan med vårdaktörer inom Region Stockholm.

Föräldrar erbjuds stöd utan föregående utredning i form av enskilda råd- och stödsamtal hos familjebehandlare eller genom gruppverksamhet enligt Komet och Alla barn i centrum, ABC. De är manualbaserade föräldrastödsprogram som syftar till att stärka relationen mellan förälder och barn samt bidra till barnets utveckling och välmående. Under året planeras minst sex föräldrastödsgrupper att erbjudas. För nyanlända föräldrar erbjuds föräldrastöd genom samhällsvägledningen. Läs mer under mål 3.2.

En god utbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att motverka utanförskap. För

elever med problematisk skolfrånvaro erbjuds samordnat stöd genom skolsociala team där förvaltningens skolsociologer arbetar tillsammans med personal från grundskolan. Målgruppen är elever i årskurs 4–9 som har upprepad, eller längre tids, frånvaro och som riskerar att inte nå kunskapsmålen. Genom teamen får eleven ett samordnat och tidigt stöd med målsättningen att öka skolnärvaro och uppnå behörighet till gymnasiet. Under året kommer fjorton skolor att ingå i samverkan. För elever med stora skolsvårigheter, och som har behandlingsinsats från socialtjänsten, finns undervisningsgruppen Positivt. Verksamheten drivs i samverkan med utbildningsförvaltningen. Under året kommer samverkansformerna kring Positivt att ses över för att stärka arbetet kring målgruppen.

Odenplans ungdomsmottagning vänder sig till unga i åldrarna 12-22 år. Mottagningens uppdrag är att främja en god och säker sexuell hälsa, stärka ungas utveckling samt förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa och social problematik. Mottagningen drivs i samverkan med Region Stockholm där förvaltningen ansvarar för kuratorsinsatserna. För att öka kännedom kommer skolklasser under året att bjudas in att besöka mottagningen. För att nå fler unga som identifierar sig som killar kommer mottagningen erbjuda killmottagning en dag i veckan. För att stärka arbetet med att främja psykisk hälsa hos unga kommer gruppverksamheten Acceptance and Commitment Treatment, ACT att erbjudas. Därtill kommer även en samtalsgrupp för unga som identifierar sig som transperson eller är i en process att utforska sin könsidentitet och/eller könsuttryck att erbjudas.

Fältassistenterna arbetar förebyggande och uppsökande i miljöer där barn och unga vistas. Genom fortsatt samverkan mellan innerstadsstadsdelarna stärks förutsättningarna för det fältförlagda arbetet under kvällar, helger och skollov. Under våren kommer förvaltningens fältverksamhet att utökas med området kring Sergels torg. För att nå ut till unga och deras föräldrar sker nära samverkan med högstadieskolorna. Under året kommer fältassistenterna fortsatt att erbjuda föreläsningar för högstadieelever om bland annat jämställdhet och våld bland unga.

Arbetet kring alkohol, narkotika, doping och tobak, ANDT, syftar till att stärka barns och ungas skyddsfaktorer samt vara trygghetskapande och brottsförebyggande. Genom samverkan mellan förvaltningens fältverksamhet, fritidsgårdar och skolor inom stadsdelsområdet får ungdomar och vårdnadshavare information om medicinska skador och sociala konsekvenser av ANDT-konsumtion. Med utgångspunkt i stadens reviderade ANDTS-program 2023-2026 kommer en handlingsplan för arbetet inom stadsdelsområdet att tas fram.

I syfte att utveckla samverkan kring ungdomar med normbrytande eller kriminellt beteende kommer en socialsekreterare fortsatt finnas stationerad i polishuset för polisområde city. Målsättningen är att motverka att barn och unga dras in i kriminalitet. Med en effektiv och operativ samverkan mellan polis och socialtjänst kan ungdomar i riskzon för en negativ utveckling fångas upp och tidiga insatser tillsättas.

Behov av stöd uppmärksammas tidigt och stöd erbjuds utifrån varje persons specifika situation

Förvaltningens anhörigkonsulent fortsätter att erbjuda enskilda samtal som är formade utifrån anhörigas behov men även digitala anhöriggrupper kring olika teman för olika målgrupper

som ett komplement till fysiska träffar. "Må-bra aktiviteter" ska fortsatt anordnas för att anhöriga ska få återhämtning och en tillvaro med inslag av kulturella-, fysiska- och sociala aktiviteter. Under 2023 har förvaltningen utökat aktivitetsutbudet genom att erbjuda medicinsk yoga till anhöriga och utvärderingen visade att anhöriga uppskattar det högt. Därför ska förvaltningen under 2024 fortsätta med denna satsning och undersöka möjligheten till att utöka antalet tillfällen samt fortsätta utveckla utbudet av "Må-bra aktiviteter".

Samverkan med främst innerstadens anhörigkonsulenter, ska fortgå för att kunna erbjuda anhöriga ett varierat utbud och för att dela goda exempel samt bidra till ett enhetligt anhörigstöd i staden. Samverkan sker även med regionen i form av en navigeringskurs och en mötesplats.

Förvaltningens budget- och skuldrådgivning vänder sig till invånare inom stadsdelsområdena Norra innerstaden, Kungsholmen och Södermalm. Genom rådgivning bidrar verksamheten till att förebygga överskuldsättning och hjälpa skuldsatta personer att hitta en lösning på sina problem. Under året kommer den utåtriktade verksamheten, bland annat i form av öppna seminarier, att intensifieras. Detta bland annat för att möta en växande målgrupp av unga vuxna som skuldsatt sig. Med ökad kännedom om det stöd som budget- och skuldrådgivning kan erbjuda stärks förutsättningarna att förebygga risken för problematisk skuldsättning.

Stöd ges utifrån den enskildes behov

För att säkerställa likställighet över staden kommer förvaltningens arbete med att, i samarbete med socialförvaltningen, utveckla uppföljningen av ledsagning och ledsagarservice samt biträde av kontaktperson att fortgå under året.

Boende i LSS-bostäder i egen regi får stöd till fritidsaktiviteter. Särskilt utsedda fritids- och kulturombud fungerar som stöd och informerar de boende om olika aktiviteter att ta del av. Under året ska arbetet med ombuden utvecklas i syfte att stärka arbetet med att erbjuda den enskildes möjlighet till en aktiv fritid. Arbetet för att främja fysisk och psykisk hälsa hos målgruppen ska utvecklas genom att erbjuda medarbetare kompetenshöjande insatser med stöd av förvaltningens dietist.

Arbetet med att implementera det Pedagogiska ramverket inom LSS-verksamheterna i egen regi kommer att fortgå under året. Modellen innebär att medarbetarnas kompetens och kunskap gällande olika typer av funktionsnedsättningar, tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande stärks. Syftet är att skapa förutsättningar för medarbetare att anpassa arbetssättet utifrån brukarens behov och bidra till att öka brukarens trygghet.

Förvaltningens sysselsättningsverksamhet syftar till att, utöver att erbjuda möjlighet till ett vardagsliv med sociala kontakter och en fungerande vardagsstruktur, även bidra till återhämtning och framtida arbete eller studier. Verksamheten Nya Verkstan kommer under året att bjuda in IPS-handläggare från arbetsmarknadsförvaltningens Alfa-verksamhet för att informera om sitt arbete. IPS, Individanpassat stöd till arbete, är en metod för arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser.

Samarbetet med Peer Support kommer att utvidgas och omfatta alla verksamheter inom den socialpsykiatriska utförarenheten. Peer Support innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa finns i verksamheten och stöttar enskilda i återhämtning. Syftet är att bidra till

ökad trygghet och sammanhållning samt ett stärkt brukarperspektiv.

Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får stöd

Förvaltningen arbetar i enlighet med stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation. Förvaltningen erbjuder stödsamtal till våldsutsatta och utövare genom öppenvårdsverksamheten Relationsvårdscentrum innerstaden, RVCI. Barn, vars föräldrar har en samtalskontakt med RVCI, erbjuds samtalsstöd. Hos förvaltningens familjebehandlare kan familjer, där det finns en oro för att barnet utsätts för våld, få stöd genom föräldrastödprogrammet Tryggare barn.

Ett fortsatt utvecklingsområde är att motivera våldsutövare så att fler tar emot stöd. Erfarenheterna från projektet I gemensam samverkan mot relationsvåld (IGOR) ska tas tillvara och implementeras i samverkan med polis och stadsdelsförvaltningarna Södermalm och Kungsholmen. Syftet är att förebygga upprepat partnervåld och motivera våldsutsatta och våldsutövare att ta emot insatser för sig och sina barn genom uppsökande arbete. Stöd och skydd till barn som bevittnat våld eller som själva varit utsatta för våld i familjen ska utvecklas med utgångspunkt i Islandsmodellen.

Förvaltningen kommer under året att se över arbetssätt, rutiner och samverkan med anledning av ny lagstiftning om skyddat boende som väntas träda i kraft 1 april 2024.

Medarbetarnas kunskap om våldets uttryck och särskilt sårbara gruppers utsatthet är en förutsättning för att uppmärksamma våldet och erbjuda stöd. Samverkan och erfarenhetsutbytet mellan socialtjänst, äldreomsorg och förskola behöver därför fortsatt utvecklas.

Myndighetsutövningen inom äldreomsorgen fortsätter arbetet med att uppmärksamma äldre som är utsatta för våld och i samverkan med socialtjänsten och externa aktörer erbjuds anpassat stöd. Biståndshandläggare ställer frågor om utsatthet för våld i samband med utredningar och uppföljningar med den äldre. Efter sammanläggningen av stadsdelsförvaltningarna är ett fokusområde för 2024 att utvärdera och fatta beslut om ett gemensamt verktyg för att ställa frågor till de äldre kopplade till våldsutsatthet. Detta då vissa enheter idag använder sig av verktyget Reagera-S medan andra enheter använder FREDA. Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har utsedda biståndshandläggare med specialistkunskap om våld i nära relation inom varje enhet som arbetar med att omvärldsbevaka, sprida kunskap i enheterna samt stödja andra biståndshandläggare i dessa ärenden.

God och nära vård och omsorg

God och nära vård är en omställning som pågår nationellt, regionalt och lokalt som syftar till att invånaren ska känna sig delaktig när han eller hon får vård och att vården ska vara lättillgänglig och ges med god kontinuitet. Ett av målen med omställningen är att vården ska vara organiserad utifrån invånarens behov och förutsättningar. För att minska behovet av stöd och vård i framtiden är hälsofrämjande och förebyggande insatser en central del av omställningen.

Fokus var initialt på hälso- och sjukvårdsprocesserna men omställningen handlar även om

ändrade arbetssätt och förhållningssätt i hela vård-och omsorgssystemet, därför kommer förvaltningen att använda det vidgade begreppet god och nära vård *och omsorg*. Alla välfärdsverksamheter som arbetar med hälsa, omsorg och vård är en del av omställningen, inom förvaltningens verksamheter är det förskola, socialtjänst och äldreomsorg. Förvaltningen kommer under 2024 att arbeta med omställningen inom dessa områden utifrån den målbild och handlingsplan som tas fram av äldreförvaltningen, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen och som presenteras i slutet av 2023.

Omställningen till en god och nära vård och omsorg innebär att individen ska vara i centrum och erbjudas delaktighet och ses som en resurs. Det handlar både om att utveckla arbetssätt internt, och om att utveckla samverkan med regionen och andra aktörer. Ett sätt att öka individens delaktighet, inflytande och trygghet är att använda sig av digitala lösningar.

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete med att implementera programmet beskrivs under mål 3.7 "Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt".

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	80 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	80 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	79 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	75 %	Fastställs 2024	År
 Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden och äldrenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.1 Stöd, omsorg och tidiga insatser ges utifrån den enskildes behov

Beskrivning

Förvaltningen uppmärksammar barn och unga som far illa eller som riskerar att fara illa genom förebyggande arbete och tidigt stöd. Det förebyggande arbetet sker i samverkan med exempelvis barnavårdscentraler, förskolor, skolor, fritid- och fältverksamheten samt Polismyndigheten.

Föräldrar och vårdnadshavare erbjuds stöd genom föräldrastödsprogram som ABC och Komet, rådgivning och stödsamtal samt vid förvaltningens familjecentraler.

De skolsociala teamen stöttar elever att öka sin skolnärvaro och uppnå behörighet till gymnasiet. Förvaltningen bedriver ett socialt fältförlagt arbete genom fältassistenter. Med stadens ANDTS-program som utgångspunkt arbetar förvaltningen förebyggande för att minska skadligt bruk av alkohol, narkotika och tobak bland unga. Vid Ungdomsmottagningen erbjuds unga 12-22 år kuratorssamtal i syfte att stärka ungas identitets- och personlighetsutveckling samt förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa och sociala problem.

Personer med missbruksproblematik erbjuds stöd och vid behov behandling för att komma ifrån missbruket. Genom samverkan med vårdgivare erbjuds personer som lider av både psykisk sjukdom och skadligt bruk och beroende adekvat stöd. Verksamheten personligt ombud erbjuder stöd till ett självständigt liv till den som har en omfattande psykisk funktionsnedsättning.

Förvaltningen utgår i sitt arbete från stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Personer i behov av stöd får insatser och ett bemötande som stärker förmågan till ett självständigt liv. Personer med funktionsnedsättning får stöd till en fungerande vardag, en hållbar boendesituation och en meningsfull sysselsättning. Individens övergång till arbete på ordinarie arbetsmarknad underlättas inom de dagliga verksamheterna (LSS) och sysselsättning inom socialpsykiatri.

Förvaltningen arbetar i enlighet med stadens program för våld i nära relationer. Vuxna och barn som utsätts för våldet, eller bevittnar våldet erbjuds skydd och stöd. Våldsutövare får hjälp att bryta sitt beteende. Förekomsten av våld utreds med ett barnrättsperspektiv till exempel genom att barn erbjuds stödsamtal och ges möjlighet till fortsatt skolgång eller förskola även när behov finns av skyddat boende. Medarbetarnas kunskap om särskilt utsatta målgrupper bidrar till att förebygga, uppmärksamma och motverka våld. Strukturerad samverkan mellan förvaltningarna i innerstaden och Polismyndigheten sker i syfte att stärka arbetet kring våld i nära relation.

Arbete genom god och nära vård utvecklas för att i samverkan med vårdgivare erbjuda stöd till de med både psykisk ohälsa och skadligt bruk. Förvaltningen kommer att ta fram

aktiviteter för omställningen till en god och nära vård och omsorg utifrån stadens handlingsplan och den gemensamma länsövergripande handlingsplanen för god och nära vård.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Vuxna och barns behov av stöd uppmärksammas tidigt och erbjuds utifrån varje persons specifika situation.
- Barn som far illa, eller riskerar att fara illa, uppmärksammas tidigt och samverkan sker mellan socialtjänst och förvaltningens övriga verksamheter samt skolor, region Stockholm och Polismyndigheten.
- Det finns en strukturerad och etablerad samverkan mellan förskola och socialtjänst.
- Barn ges förutsättningar att vara delaktiga i sin egen utredning.
- Förvaltningen har en tydlig styrning och samverkan kring god och nära vård och omsorg, internt och externt.
- Personer som får stöd får en förbättrad situation.
- Personer som får insatser genom LSS är nöjda med sitt stöd.
- Anhörigas livssituation uppmärksammas i verksamheterna och stödinsatser erbjuds i syfte att förebygga ohälsa.
- Den som utsätts för våld i en nära relation uppmärksammas och får stöd.
- Våldsutövare motiveras till att ta emot stöd för att bryta sitt våldsamma beteende.
- Vårdnadshavare till barn som upplevt våld motiveras till samverkan så barn får tillgång till rätt stöd.
- Kunskapen om vad god och nära vård och omsorg är har ökat i berörda verksamheter.

Förväntat resultat på längre sikt

- Invånare lever ett självständigt liv.
- Samverkan för att uppnå en god och nära vård och omsorg har utvecklats och skapar bättre stöd och omsorg till de med störst behov.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel våldsutsatta där målet med insats från Relationsvårdscentrum (RVCI) uppnåtts	70 %		År
Andel våldsutövare där målet med insats från Relationsvårdscentrum innerstaden (RVCI) uppnåtts	70 %		År
ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini (PI-mini)	60		År

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att de äldre ska ges möjlighet att leva ett självständigt liv, erbjudas förebyggande och sociala aktiviteter samt individanpassad vård och omsorg av god kvalitet. Arbetet ska vara förankrat inom samtliga nivåer i förvaltningens organisation. Verksamheternas planering för 2024 med fokusområden, förväntade resultat, beskrivning, indikatorer och aktiviteter utgår från analys och samlad

bedömning av verksamhetens resultat samt från styrsignaler och uppdrag i kommunfullmäktiges budget. Vidare utgår utvecklingsarbetet från stadens kvalitetsprogram, förvaltningens arbete med handlingsplanen för en äldrevänlig stad samt den löpande dialogen med stadsdelsnämndens pensionärsråd.

Nämndens verksamheter inom äldreomsorgen ska ha den äldres behov och önskemål i fokus, utgå från ett salutogent förhållningssätt samt möjliggöra en hög livskvalitet för den äldre oavsett hälsotillstånd och ålder. Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska få ett gott, värdigt och hjälpsamt bemötande. Nämndens verksamheter ska ha och vidareutveckla kanaler för kommunikation och dialog med äldre och deras anhöriga.

Nämndens verksamheter inom äldreomsorgen har följande fokusområden för kommande år:

- Förebygga och motverka ofrivillig ensamhet.
- Stärka de äldres inflytande och delaktighet.
- Teamarbete och samverkan, både internt och med externa aktörer.
- Vidareutveckling av arbetet med mat, måltider och nutrition.

Ytterligare ett fokusområde är "Kompetensutveckling av medarbetare". Arbetet med detta beskrivs under mål 3.4.

Välfärdsteknik, digitalisering och innovation är prioriterade områden inom äldreomsorgens verksamheter. Arbetet beskrivs under mål 3.1.

Äldreomsorgens verksamheters arbete inom hbtqi+, jämställdhet, delaktighet till personer med funktionsnedsättning och Agenda 2030 beskrivs under verksamhetsområdesmål 3.7.

Äldrevänlig stad

Äldreomsorgsavdelningens arbete för att uppnå en äldrevänlig stad svarar mot handlingsplanens utvecklingsområden delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering samt kommunikation och information. Arbetet med utvecklingsområdena sker parallellt då förvaltningens riktade insatser och utvecklingsarbete ofta inbegrips i flera av dessa samtidigt. Det riktade arbetet inom äldreomsorgens verksamheter för att nå ut till så många som möjligt i målgruppen och för att i dialog med dem och i samverkan med andra aktörer skapa aktiviteter och forum för samvaro beskrivs under nedanstående rubriker. Förvaltningens samlade arbete inom samtliga verksamhetsområden kopplat till äldrevänlig stad beskrivs under verksamhetsområdesmål 3.7 "Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt".

Förebygga och motverka ofrivillig ensamhet

För att minska risken för att äldre upplever sig ensamma och isolerade arbetar förvaltningen aktivt för att i ett tidigt skede nå ut till äldre inom stadsdelsområdet med information om möjligheter till aktiviteter och olika forum för samvaro och sammanhang. Även gemensamma aktiviteter och informationsinsatser ute i stadsdelsområdet kommer att fortsätta erbjudas. Förvaltningen fortsätter samverkan med äldreförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och civilsamhället för att nå ut till så många som möjligt och för att tillsammans kunna erbjuda ett brett utbud av aktiviteter som tillgodoser målgruppens behov och önskemål. Under 2024 planerar äldreomsorgens verksamheter att tillsammans med

förvaltningens kultursekreterare bjuda in föreningar som arbetar med målgruppen äldre för att tillsammans undersöka ytterligare samverkansmöjligheter.

Nämndens träffpunkter för äldre är mycket populära och erbjuder social samvaro, gemenskap, kostnadsfria aktiviteter och träning. Under 2024 kommer därför utökade öppettider att införas i projektform på en av nämndens träffpunkter, den kommunövergripande mötesplatsen Vasaträffen. Projektet innebär att Vasaträffen kommer att ha öppet 365 dagar under ett helt år, något som ingen annan träffpunkt i Stockholms stad tidigare infört. Sedan ska projektet utvärderas i dialog med de äldre för att planera det fortsatta arbetet framåt. Syftet är att nå ut till fler äldre som har behov av sociala, kulturella och hälsofrämjande aktiviteter men som inte har möjlighet att delta på vardagar. Förutom aktiviteter på träffpunkternas lokaler fortsätter förvaltningen att anordna utåtriktade aktiviteter i form av "Aktiviteter på stan" då dessa är uppskattade av deltagarna och erbjuder möjlighet till aktiviteter på andra fysiska platser än de egna lokalerna. Vidare planerar förvaltningen för att under 2024 fortsätta sin satsning med Seniorveckan och inspirationsdagar inom nämndens verksamheter med inslag av kulturella och hälsofrämjande aktiviteter.

På vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter erbjuds aktiviteter, både individuellt och i grupp, daglig utevistelse och kulturupplevelser. Utbudet tas fram utifrån de äldres önskemål och individanpassas så mycket som möjligt. Under 2024 satsar nämndens verksamheter inom äldreomsorgen på att ytterligare bredda och utveckla verksamheternas kulturutbud utifrån perspektiven för, med och av de äldre. Arbetet kommer att göras i samarbete med förvaltningens kultursekreterare och omfattar bland annat att kartlägga nuläge, sprida goda exempel och att stödja utformningen av aktivitetsombudens kulturuppdrag. Vård- och omsorgsboenden kommer under året att ta del av kulturnämndens kulturprogram för äldre där möjlighet ges att boka kulturupplevelser till ett reducerat pris via en digital plattform. Satsningarna i form av aktivitetsschema inom vård- och omsorgsboendena fortsätter nästkommande år med syftet att sprida information till de äldre och deras anhöriga. Tillgång till besökshund på vård- och omsorgsboenden i egen regi är mycket uppskattat och kommer att fortsätta under 2024. Förvaltningen kommer även att under 2024 undersöka möjligheter att utöka aktiviteter med besökshund till att omfatta flera vård- och omsorgsboenden.

Arbetet för att stärka äldres psykiska hälsa fortgår under 2024 med bland annat stöd i handlingsplan för suicidprevention samt genom riktade förebyggande insatser. Förvaltningens hälsopedagoger fortsätter sitt uppsökande uppdrag genom att nå ut till fler ensamma äldre, erbjuda hälsosamtal och möjligheter att delta i hälsofrämjande aktiviteter. Arbetet med kompetensutveckling av medarbetare inom området psykisk hälsa i alla verksamheter fortgår under 2024 och beskrivs närmare under mål 3.4.

Stärka de äldres inflytande och delaktighet

Möjlighet till delaktighet och inflytande är grundläggande förutsättning för äldres möjlighet att påverka sin vardag och sin vård och omsorg och ett prioriterat område för nämndens verksamheter inom äldreomsorgen. Frågor kring de äldres upplevelse av delaktighet ingår i årliga brukarundersökningar och i kvalitetsuppföljningar på individnivå. Förvaltningen ser ett behov av att komplettera dessa resultat med mer löpande och kvalitativ uppföljning av de äldres nöjdhet och kommer därför att under 2024 undersöka hur det kan genomföras. För

personer med framskriden demenssjukdom som har svårt att själva berätta hur de mår ska observationsinstrumentet QUALID (Quality of life in late-stage dementia) användas på vård- och omsorgsboendenas demensheter och förvaltningen kommer att påbörja införandet av instrumentet.

Kanaler för målgruppsdialog ska vidareutvecklas både genom fysiska platser och möten och genom att fortsätta stödja äldre att använda digitala kanaler och verktyg. Träffpunkternas program annonseras i stadens digitala kalendarium, via Facebook, Instagram samt via träffpunkternas digitala medlemsgrupp. För att nå äldre med synnedsättningar kommer förvaltningen även att fortsätta med annonser via taltidningen "På tal om Stockholm". Träffpunkterna ser att annonsering via sociala mediekanalerna når allt fler. Fortfarande bedöms dock lokalpress vara en mycket viktig kanal för att nå målgruppen.

Nämndens pensionärsråd är en etablerad dialog- och samverkansform. Under 2024 kommer seniordialoger att anordnas på vård- och omsorgsboenden där representanter från pensionärsrådet bjuds in till vård- och omsorgsboenden för att träffa boende, anhöriga och verksamhetsledning.

Inom förvaltningens hemtjänst är ramtid införd, och utveckling med arbetssättet fortsätter i syfte att stärka delaktighet och inflytande för äldre med hemtjänst. De huvudsakliga principerna för ramtid är att stärka individens inflytande och delaktighet vid utformning och genomförande av beviljade insatser. Ramtid innebär att biståndshandläggaren gör en beställning av hemtjänst som innehåller beskrivning av individens behov, syfte med de beviljade insatserna och en tidsram uträknad utifrån stadsgemensamma schabloner. Detaljplanering av hur och när insatserna ska genomföras kommer sedan hemtjänsten överens om med den enskilde och dokumenterar i genomförandeplanen. Arbetssättet ställer krav på samarbete mellan beställare och utförare utifrån den enskildes individuella behov och önskemål. Utförare ska meddela beställare om den enskildes behov förändras medan beställare följer upp att utförd tid stämmer överens med beställningen och genomförandeplanen svarar mot syftet med beviljade insatser. Under året kommer biståndshandläggare och nämndens hemtjänst i egen regi därför att tillsammans arbeta med att vidareutveckla kopplingen mellan beställning och genomförandeplan med utgångspunkt i den äldres perspektiv. Förvaltningen kommer även att ta del av riktade satsningar kopplade till utvecklingen av ramtid från äldreförvaltningen. Det centrala är att den enskildes delaktighet tydligt beskrivs i hela dokumentationen.

En viktig förutsättning för inflytande och delaktighet är att hjälpen och stödet i hemtjänsten ges av så få personer att det är möjligt att bygga relation och trygg kommunikation. Nämndens hemtjänst i egen regi fortsätter därför under 2024 att vidareutveckla arbetet med fast omsorgskontakt och att stärka medarbetarkontinuiteten. Detta kommer att göras bland annat genom att arbeta för att ha egen fast anställd bemanningspersonal och på så sätt minska behov av timanställda vikarier samt genom att stärka hemtjänsten i egen regi över dygnets alla timmar. Likaså fortsätter förvaltningens påbörjade arbete med införandet av schemaläggningssystemet Schemas inom hemtjänsten samt arbetet med effektiv schemaplanering utifrån ramtid. Syftet är att stärka kontinuiteten i utförandet, bidra till flexibilitet, transparens och förutsägbarhet för både medarbetare och kunder samt skapa

förutsättningar för systematisk uppföljning av hemtjänstens arbete.

Teamarbete och samverkan med andra aktörer

En viktig del i förvaltningens arbete med att bidra till en trygg och säker vård- och omsorg av god kvalitet är samverkan mellan olika professionella aktörer runt den äldre. Därför fortsätter förvaltningen att under 2024 utveckla samverkansformer med Region Stockholm. En viktig del i samverkan är förvaltningens fortsatta arbete med att erbjuda trygga utskrivningsprocesser genom samordnad utskrivningsplanering tillsammans med regionen. Samverkan ska vidareutvecklas med grund i genomförda kartläggningar gällande samverkansöverenskommelser samt med den äldres individuella behov i fokus.

En viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet är att ta del av forskningsresultat och samverka med akademi, näringsliv och andra aktörer. Förvaltningen har en långvarig och väl etablerad samverkan gällande verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och arbetsplatsförlagt lärande (APL) med universitet/högskolor och lärosäten. Förvaltningens adjungerade kliniska adjunkt (AKA) är en viktig del i den fortsatta samverkan med universitet/högskola och lärosätena.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning är utsedd till en akademisk nod och arbetet kopplat till detta fortgår inom nämndens vård- och omsorgsboenden. Vård- och omsorgsboendena Rio och Väderkvarnen har byggt upp processer och arbets sätt för sitt arbete med akademisk nod och under 2024 kommer arbetet att breddas till övriga boenden som efter övergång från entreprenad-regi numera drivs i nämndens egen regi. En akademisk nod innebär, förutom student- och elevmottagande, ett åtagande om att arbeta strukturerat och organiserat med utbildning, utveckling och forskning. Målet är att höja kvaliteten på boendet och skapa en miljö för kunskapsutveckling.

Vidare ska förvaltningen under 2024 undersöka möjligheten kring att stärka spetskompetens inom nämndens verksamheter genom att tydliggöra och utveckla ombudsroller, exempelvis palliativa ombud, måltidsombud och aktivitetsombud. Detta med syftet att uppnå likställighet inom verksamheterna samt att stärka förutsättningarna för intern kompetensutveckling och verksamhetsnära lärande.

Nämndens träffpunkter fortsätter att under 2024 vidareutveckla samverkan med externa aktörer och civilsamhället i syfte att utveckla aktiviteter, nå fler äldre och anpassa aktiviteterna till äldres önskemål. Samverkan sker med bland annat Hjärnkoll, RFSL, Svenska Kyrkan och SeniorNet. Förvaltningens hälsopedagoger kommer även att under kommande år särskilt arbeta med att skapa samverkansformer mellan träffpunkterna och Region Stockholm.

Vidareutveckling av arbetet med mat, måltider och nutrition

Förvaltningens arbete med mat och måltider och nutrition fortgår under 2024 med stöd av måltidsombud och nämndens dietister. Dietisterna arbetar övergripande och strategiskt med utgångspunkt i stadens ”Mat- och måltidspolicy för äldreomsorgen” och Livsmedelsverkets riktlinjer ”Bra måltider i äldreomsorgen men även på plats ute i samtliga verksamheter. Detta sker bland annat genom att stödja verksamheternas fortsatta utveckling av mat- och måltidsmiljön samt bidra till att stärka medarbetarnas kompetens inom mat, måltider och nutrition. En del i detta är kompetensutvecklande insatser som förvaltningen planerar

kommande år riktade till nämndens utförarverksamheter och till biståndshandläggare.

Det patientnära arbetet inom nutritionsområdet till sjuksköterskor och till övrig personal utifrån gällande föreskrifter om förebyggande av och behandling vid undernäring fortsätter under kommande år. Ett fokus för kommande arbete är att utveckla gemensamma arbetssätt, processer och nätverk inom nämndens verksamheter som i sin tur bidrar till verksamhetsnära lärande och kunskapsutbyte.

Förvaltningen har under 2023 utökat antalet hälsopedagoger inom nämndens träffpunkter och under kommande år kommer det hälsofrämjande arbetet kopplat till måltider, rörelse och social samvaro stärkas genom modellen SKRÅ (Samvaro/samtal, Kost, Rörelse och Återhämtning). SKRÅ innebär att minst tre delar av modellen ska finnas i verksamheterna men även inom aktiviteterna som erbjuds. Exempel på SKRÅ-aktiviteter är jympa med mellanmål och avsatt tid för social samvaro efteråt. Förvaltningens dietister är även en viktig roll i träffpunkternas arbete med informationsinsatser riktade till de äldre i samband med bland annat seniorveckan och inspirationsträffar.

Maten inom nämndens verksamheter ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt större grad ekologisk. Förvaltningens arbete med att utveckla inomhusmiljön på nämndens vård- och omsorgsboenden fortsätter med syftet att främja måltidens sociala innehåll. Arbetet med Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet fortsätter under 2024 genom riktade aktiviteter och kompetensutveckling. Natfastemätningar och måltidsobservationer ska vidareutvecklas i nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi med stöd av verksamhetens mat- och måltidsombud och analyserna tas tillvara i det fortsatta kvalitets- och utvecklingsarbetet. Likaså ska arbetet med måltidsnätverk utvecklas för att uppnå likställighet avseende arbetssätt inom nämndens verksamheter.

Utvecklad hälso-och sjukvård

Hälso- och sjukvården inom nämndens verksamheter ska vara samordnad, tillgänglig, patientsäker och med den äldres fokus. Efter övergång av entreprenad drivna vård- och omsorgsboenden till nämndens egen regi under 2023 ser förvaltningen att det finns utökade möjligheter till samverkan, gemensamt lärande och samordning mellan nämndens verksamheter. Därför planerar förvaltningen för att under 2024 starta ett nätverk för verksamhetschefer enligt HSL (Hälso- och sjukvårdslagen). Syftet är att tillsammans med nämndens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) utveckla gemensamma arbetssätt och processer kopplade till en patientsäker och teambaserad hälso- och sjukvård inom nämndens vård- och omsorgsboenden.

Förvaltningen kommer även att under 2024 undersöka möjligheten till yrkesinriktade möten för sjuksköterskor respektive rehabiliteringspersonal från samtliga vård- och omsorgsboenden i syfte att skapa flera former och forum för erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling samt för att höja kvaliteten i hälso- och sjukvården som boendena ansvarar för. Förvaltningens genomförda utvecklingssatsningar i form av teamkonferenser och teammöten inom Rio respektive Väderkvarens vård- och omsorgsboenden fortsätter 2024 och planen är att arbetssätten ska spridas och implementeras inom flera verksamheter då dessa satsningar har visat goda resultat. Ett generellt fokusområde för kommande år är att utveckla befintliga rutiner och processer, tydliggöra ansvarsfördelningen mellan olika yrkesgrupper samt stärka

teamarbetet med den äldres individuella behov i fokus.

Förvaltningens arbete i samverkan med läkarorganisationerna fortgår och målsättningen är att fortsätta öka kontinuiteten och närvaron av läarkompetens inom nämndens vård- och omsorgsboenden. Samverkan med läkarorganisationerna ska bygga på långsiktighet, informationsöverföring och på den äldres fokus. Under kommande år kommer förvaltningen att arbeta för att förtydliga gränsdragningen mellan läkarorganisationerna och boendets olika professioner i syfte att stärka arbetsprocesser inom den hälso- och sjukvård som förvaltningen ansvarar för.

Ytterligare ett fokusområde är att i samverkan med läkarorganisationerna utveckla arbetsprocesserna kopplade till vården i livets slutskede genom att bland annat säkerställa en fortsatt kompetensutveckling, fortsätta utveckla hälso- och sjukvårdsdokumentationen samt tydliggöra och förankra rutiner löpande hos samtliga professioner. Nämndens vård- och omsorgsboenden kommer att vara prioriterade för arbetet under 2024 genom att de ska ha utsedda palliativa ombud som kommer att ansvara för att stärka kunskapen inom verksamheterna men även mellan verksamheterna genom nätverk tillsammans med chefer och medarbetare.

Förvaltningens samlade omställningsarbete till en god och nära vård och omsorg beskrivs närmre under mål 1.3.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare		Fastställs 2024	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	79 %	79 %	År
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,04	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	67 %	67 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Invånarna har tillgång till förebyggande stöd och en äldreomsorg med god kvalitet

Beskrivning

För att nå de förväntade resultaten prioriterar förvaltningen arbetet med att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet, stärka de äldres inflytande och delaktighet, teamarbete och samverkan, utveckla hälso- och sjukvårdprocesserna, vidareutveckling av arbetet med mat och nutrition.

Förvaltningen kommer att utveckla aktivitets- och kulturutbudet inom verksamheterna, i samarbete med andra aktörer och i dialog med målgruppen. I syfte att nå ut till personer som är ofrivilligt ensamma riktar förvaltningen resurser i form av att stärka tillgång till hälsopedagoger, utveckla det uppsökande arbetet i samverkan med olika aktörer och erbjuda flera riktade insatser såsom hälsosamtal, inspirationsdagar och seniorveckan. Arbeta för att främja psykisk hälsa vidareutvecklas bland annat med stöd i handlingsplanen för suicidprevention samt genom hälsofrämjande och förebyggande insatser, aktiviteter och stöd.

Biståndshandläggare och hemtjänstutförare kommer att i samverkan implementera ramtiden fullt ut. Detta kommer att ske genom att utveckla kommunikationen sinsemellan, kommunikationen med den enskilde samt dokumentationen i beslut, beställning och i genomförandeplan.

Förvaltningen vidareutvecklar sitt arbete med en samordnad och tillgänglig hälso- och sjukvård genom att utveckla teamarbete och gemensamma hälso- och sjukvårdsprocesser på vård- och omsorgsboenden. Samverkan med läkarorganisationerna ska vidareutvecklas för att tydliggöra ansvarsområden och processer kopplade till den hälso- och sjukvård som vård- och omsorgsboendena ansvarar för.

Efter sammanläggning och verksamhetsövergångar finns ett behov av att se över och utveckla likvärdiga uppdrag inom nämndens verksamheter. Därför kommer bland annat ombudsroller utvecklas och tydliggöras för att bidra till ökad kvalitet och skapa strukturer och arbetssätt som stödjer ett verksamhetsnära lärande och utveckling. Den palliativa vården och omsorgen kommer att stärkas genom kompetensutvecklingsåtgärder, se mål 3.4.

Förväntat resultat

Förväntat resultat för 2024

- Informationen om stöd till äldre personer når de med störst behov.
- Utvecklat utbud av riktade insatser som syftar till att förebygga ofrivillig ensamhet bland äldre.
- Handlägningsprocessen utvecklas med den enskildes behov i fokus och handläggarens beslut upplevs anpassat utifrån individuella behov.
- Den enskilde har inflytande över sitt stöd.
- Ramtid inom hemtjänsten är implementerad.

- Invånare med hemtjänst får omsorg från ett fåtal, återkommande, medarbetare som har kunskap om deras individuella behov och önskemål.
- De äldre som får vård och omsorg i livets slutskede möter personal med kunskap om palliativ vård och omsorg.

Förväntat resultat på längre sikt

- Personer i ofrivillig ensamhet nås av kommunens information och tar del av stöd och insatser.
- Nya målgrupper nås av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.
- Handläggningsprocessen är begriplig för den enskilde och dess anhöriga.
- En utvecklad palliativ vård och omsorg ger existentiellt stöd till enskilda vid livets slut och bidrar till värdighet och livskvalitet samt lindrar lidande.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel äldre med hemtjänst som upplever att biståndshandläggarens beslut är anpassat efter deras behov	74 %		År
♀ Andel äldre som upplever att är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst	76 %		År
♀ Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna som erbjuds på vård- och omsorgsboende	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Undersöka förutsättningar för att införa observationsinstrumentet QUALID inom vård- och omsorgsboende	2024-01-01	2024-12-31
Uppstart av nätverk för palliativa ombud inom vård- och omsorgsboende	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla arbetsmetoder som ökar kvaliteten i den enskildes dokumentation ur beställar- och utförarperspektiv	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att invånarna i stadsdelsområdet kan ta del av ett varierat och tillgängligt utbud av kultur och skapande aktiviteter. Offentliga platser, parker och grönområden är tillgängliga året om och uppmuntrar till aktiviteter, återhämtning, kultur och spontan motion ur ett jämställt och jämlikt perspektiv.

Parker- och grönområden

Förvaltningen arbetar för att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla. Det ska finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling. Parker och grönområdets karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Parkerna utvecklas utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Synpunkter som kommer in från allmänheten, medborgarförslag och medborgardialoger är viktiga verktyg för att få kunskap om invånarnas behov och öka möjlighet till delaktighet.

Flera olika aktiviteter och intressen samsas om utrymmet och förvaltningen ser att behovet av en helhetssyn på funktionerna i innerstadens parker ökar i takt med att staden byggs tätare. Många förskolor och skolor nyttjar parkerna i sin dagliga verksamhet, därutöver har antalet evenemang i parkerna och förfrågningar om olika slags upplåtelser ökat. Alla funktioner kan inte finnas inom parkerna inom ett stadsdelsområde, men ett stort utbud kan finnas i innerstaden i sin helhet. Förvaltningen verkar därmed för en stärkt områdesplanering, i samverkan med andra förvaltningar och externa aktörer, där alla tillgängliga ytor, såväl park som gata, fastighetsmark, idrottsmark och exploateringsmark nyttjas på bästa sätt.

För att möta behovet av attraktiva, trygga och tillgängliga lekmiljöer i Norra innerstaden kommer flera upprustningsprojekt av lekplatser pågå under året. Vasaparkens parkleks utemiljö är välbesökt med högt slitage och har behov av att rustas upp. Utifrån framtaget program kommer byggnation av den nya lekmiljön inledas. Ett av målen med upprustningen är att göra lekplatsen mer tillgänglig för barn med funktionshinder. Under året startar även programarbete för upprustningen av parkerna Solvändan och Lilla Solvändan i Vasastaden. I programmet kommer en möjlig sammanslagning av parkerna utredas utifrån underlag från trafikkontoret, med syftet att öka andelen parkmark som är en bristvara i den tätbebyggda innerstaden. Områdets rika kulturhistoria kommer att beaktas vid upprustningen och i samband med programarbetet kommer medborgardialog genomföras. Byggnation av den nya lekmiljön vid Tessinparkens parklek kommer också fortsätta under året och programarbete för upprustning av Kaknäs lekplats på Djurgården kommer att slutföras och upprustningen av lekplatsen kommer att påbörjas. Utifrån ett medborgarförslag kommer en ny mindre lekplats även anläggas vid Troppstigen på Gärdeshöjden och upprustning av beläggningen i Motalaparkens plaskdamm i Hjorthagen planeras. Humlegårdens bollplan är sliten och kommer att renoveras med nytt konstgräs.

Under året kommer förvaltningen även se över hur utegymmen inom stadsdelsområdets parker kan utvecklas och förbättras, bland annat genomförs en upprustning av Vasaparkens utegym. Under året genomförs även åtgärder för ökad möjlighet till rekreation i naturmark, bland annat i Kaknäs naturområde, genom att tydliggöra befintliga gångstråk. Förvaltningen kommer under året att följa trafikkontorets uppdrag om att utreda funktion, samordning och ansvarsfördelning för olika typer av bad samt deras uppdrag om att identifiera lämpliga platser där badförbudet kan avskaffas.

Platsaktivering

Genom platsaktiveringssatsningar skapas miljöer som bidrar till ett attraktivt och tryggt Stockholm samt ett inkluderande och tolerant samhälle.

Platsaktivering kan genomföras inom ramen för avtalsbaserad platssamverkan, men även genom tillfälliga satsningar på platser där behov uppstår. Förvaltningens platsaktivering sker till största del genom platssamverkan på Sergels torg, Observatorielunden samt Odenplan som är prioriterade platser i förvaltningens trygghetsarbete. Under 2024 ska förvaltningen prova alternativa former för platsaktiveringsinsatser med till exempel kortare scenkonstakter på nya platser som identifierats som otrygga.

Det sociala perspektivet i utveckling av stadsmiljöer bedöms som viktigt då städer utgör livsmiljöer för många människor. På en plats som Sergels torg, där tusentals människor

passerar dagligen, blir det sociala perspektivet extra viktigt. Konst som formas genom deltagande, dialog och medskapande eftersträvas. Genom att tillföra tillfällig konst, av många, för många, erbjuds upplevelser som kan skapa förståelse, eftertanke och tillit och tolerans människor emellan. Förvaltningen kommer att erbjuda en bredd av kulturella uttryck som leder till inkluderande och kunskapsfrämjande dialog. Genom samarbeten med muséer, skolor och andra institutioner som verkar inom det utbildande uppdraget kan fler och större upplevelser erbjudas på offentliga platser, tillgängliga för alla att ta del av. Genom att förvaltningen producerar, beställer, arrangerar samt skapar bättre förutsättningar för andra aktörer att producera och skapa, bidrar förvaltningen till ökad social hållbarhet och sysselsättning.

Kultur- idrotts- och fritidsutbud inom nämndens verksamheter

Inom nämndens verksamheter för förskolor, öppna förskolor, parklekar, fritidsverksamheter, öppna mötesplatser och boenden erbjuds ett varierat kultur-, idrotts- och fritidsutbud. Aktiviteterna genomförs i egen regi, i samverkan med civilsamhället, stadens förvaltningar och bolag. Inköp av kultur till förskolan sker främst genom Kulan som är stadens plattform för samverkan mellan förskolan, skolan och kulturlivet. Under 2024 satsar nämndens verksamheter inom äldreomsorgen på att ytterligare bredda och utveckla verksamheternas kulturutbud utifrån perspektiven för, med och av de äldre. Vård- och omsorgsboenden kommer under året att ta del av kulturnämndens kulturprogram för äldre där möjlighet ges att boka kulturupplevelser till ett reducerat pris via en digital plattform. I nämndens förskolor är kultur, estetik och eget skapande en integrerad del i utbildningen. Alla förskolebarn har tillgång till professionell kultur och eget skapande, både tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor. Nämndens arbete inom de olika verksamheterna beskrivs under verksamhetsområdesmålen: 1.1, 1.2, 1.3 och 1.4.

Föreningsstöd

Nämnden fördelar stöd till ideella föreningar. Syftet är att uppmuntra och stödja stadsdelsområdets invånare att i organiserade former påverka och engagera sig ideellt i social verksamhet som kompletterar nämndens uppdrag. Nämnden informerar föreningslivet om samlingslokaler och samverkar med föreningar inom ramen för nämndens verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	91 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	80 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	80 %	77 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	72 %	66 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Exploateringsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Norra innerstadens stadsdelsnämnd ta fram inriktning för Vanadisbadet och dess närområde	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.5.1 Rum finns för aktiviteter, återhämtning och kultur

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns öppna mötesplatser, parker och grönområden för stimulans och gemenskap.

Parker och grönområden utvecklas och ger invånare och besökare möjlighet till fritidsaktiviteter och rekreation året om. Det finns plats för såväl lek, spontanidrott som avkoppling. Parkerna utvecklas utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn till behov hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Synpunkter som kommer in från allmänheten, medborgarförslag och medborgardialoger är verktyg för kunskap om stockholmarens och besökarens behov och ökar möjligheten till delaktighet. Parker och grönområdets karaktärsdrag och gröna kulturvärden förvaltas.

Genom att arrangera och erbjuda gratis och inkluderande kulturaktiviteter som kan upplevas både genom att endast betrakta och genom att aktivt delta, bidrar förvaltningen till förutsättningarna för hållbara städer. Alla har en likvärdig möjlighet att möta andra i det offentliga rummet som är inkluderande och förbättrar de demokratiska villkoren. Samverkan sker med det lokala kulturlivet som erbjuder olika evenemang. Förvaltningen arbetar med platsaktivering på flera platser inom stadsdelsområdet. Inom platsaktiveringen samverkar förvaltningen med andra förvaltningar inom staden, näringsliv, lokala fastighetsägare och civilsamhället. Tillsammans skapas offentliga vardagsrum med konst och kultur med en bred variation av uttryck som är gratis för alla att ta del av. Invånare och besökare möts och delar gemensamma kulturupplevelser i det offentliga rummet.

Nämnden fördelar föreningsstöd till ideella föreningar med verksamhet och aktiviteter inom stadsdelsområdet. Syftet är att uppmuntra och stödja stadsdelsområdets invånare att i organiserade former påverka och engagera sig ideellt i social verksamhet som kompletterar stadsdelsnämndens uppdrag. Nämndens föreningsstöd främjar långsiktighet och förutsägbarhet för det lokala föreningslivet att kunna planera sin verksamhet. Stödet bidrar till goda förutsättningar för ett levande kultur- och föreningsliv med lokal förankring.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- I parker- och grönområden tillgodoses invånarens och besökarens behov av fritidsaktiviteter och rekreation.
- Parker inom stadsdelsområdet är mångfunktionella och möjliggör ett rikt utbud av aktiviteter som främjar ett jämställt och jämlikt nyttjande.
- Parkernas gröna karaktärsdrag och kulturvärden utvecklas och förvaltas.

- Invånare och besökare i alla åldrar tar del av ett varierande kulturutbud i det offentliga rummet.
- Föreningar med lokal verksamhet som kompletterar nämndens uppdrag främjas genom föreningsstöd.

Förväntat resultat på längre sikt

- Ett levande Sergels torg där människor trivs och vistas.
- Genom kultur och aktivering av de offentliga rummen främjas samskapande och dialog och olika målgrupper har lika möjlighet och tillgång till stadens gemensamma rum.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel som upplever att kulturupplevelser och kulturutbudet på Sergels torg är bra.	50		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra medborgardialog i samband av upprustning av parken Solvändan i Vasastaden.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster samt biologisk mångfald. Nämndens verksamheter arbetar med klimatsmarta och hållbara lösningar. Arbetet görs i enlighet med stadsdelsförvaltningens miljö- och klimathandlingsplan, med utgångspunkt i stadens miljöprogram 2020-2023 samt klimathandlingsplan 2020-2023. Stadsdelsförvaltningens miljö- och klimathandlingsplan kommer under året att uppdateras utefter stadens kommande miljöprogram 2024-2027 samt klimathandlingsplan 2024-2027.

Nämndens verksamheter har en daglig klimatpåverkan genom transporter, energiförbrukning, resursförbrukning, avfallshantering samt inköp och upphandling. Utmärkelsen "Årets miljö- och klimatsmarta enhet" kommer under året tilldelas den enhet som bidragit på ett innovativt sätt till miljömålen. Det goda exemplet planeras spridas till nämndens övriga verksamheter för att bidra till en uppväxling i miljö- och klimatarbetet.

Klimatinvesteringsmedel samt medel för biologisk mångfald söks för bland annat el-cyklar, el-sparkeyklar och nyplantering av träd.

Matsvinnet i nämndens verksamheter ska minska, genom utbildning och kommunikationsinsatser samt genom att genomföra matsvinnsmätningar i nämndens förskolor samt på vård- och omsorgsboenden i egen regi. Arbetet med att sprida konceptet "hållbar äldreomsorg", som under 2023 arbetades fram på Väderkvarnen i samarbete med miljöförvaltningen, kommer påbörjas under året. Konceptet syftar till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsartiklar i plast samt minskad användning av hälso- och

miljöskadliga kemikalier.

Med en klimatutveckling som ger högre temperaturer och ett förändrat nederbördsmonster får stadens närmatur, dess parker och gatornas grönska en allt viktigare roll för att människor överhuvudtaget ska kunna leva och må bra i staden. Under året kommer nämnden att kartlägga värmeöar, platser med hög solexponering som får höga temperaturer, och utreda åtgärder för platserna.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Nämndens verksamheter arbetar med klimatsmarta och hållbara lösningar.

Klimatsmarta verksamheter

Nämndens verksamheter har en daglig klimatpåverkan genom transporter, energiförbrukning, resursförbrukning, avfallshantering samt inköp och upphandling. Förvaltningen har möjlighet att bidra till en bättre miljö för stockholmarna och kommande generationer genom att integrera ett klimatperspektiv vid beslutsfattande och i arbetssätt. Arbetet utförs i enlighet med stadsdelsförvaltningens miljö- och klimathandlingsplan, som har sin utgångspunkt i stadens miljöprogram 2024-2027 samt klimathandlingsplan 2024-2027.

Inventering och genomförande av energieffektiviserande åtgärder intensifieras i nämndens verksamheter. En underhållsplan för verksamhetslokaler ligger till grund för renovering och utveckling av verksamhetslokaler. Förvaltningen fortsätter arbeta med att varje verksamhet har en uppdaterad och implementerad energibesparingsrutin vilken ger förutsättningar för minskad energianvändning och effektoppar.

Arbetet fortsätter med att minska klimatpåverkan från mat i nämndens verksamheter i enlighet med stadens matstrategi. I detta arbete är förskolornas köksnätverk ett betydelsefullt forum för information, utbildningsinsatser och spridande av goda exempel gällande inköp av klimatsmarta råvaror. Deltagare i förvaltningens köksnätverk vidareutbildas inom klimatsmart mat och näringsberäkning av måltider. Förvaltningen fortsätter även arbetet med att minska matsvinnet, dels genom kommunikationsinsatser och dels genom att genomföra matsvinnsmätningar i förvaltningens förskolor samt på förvaltningens vård- och omsorgsboenden i egen regi.

Nyckelpersoner inom förskolan håller sig uppdaterade i vägledningen för kemikaliesmart förskola och aktiviteter genomförs för att inkludera barnen i miljöarbetet.

Förvaltningen arbetar med att minimera uppkomsten av avfall och att ta tillvara på avfallet som ändå uppstår genom återbruk, återanvändning eller återvinning. Återbrukscentrum Stocket ska vara ett förstahandsalternativ vid behov av nya inventarier och möbler. Onödig användning av engångs- och plastartiklar minimeras, bland annat genom att fasa ut de sista engångsskoskydden från förskolorna.

Årets klimatsmarta enhet kommer att utses i syfte att informera, inspirera och lyfta det fina

arbete som görs.

Arbetet med att sprida konceptet "hållbar äldreomsorg", som under föregående år arbetades fram på vård- och omsorgsboendet Väderkvarnen i samarbete med miljöförvaltningen, kommer fortsätta under året genom att konceptet introduceras på ytterligare ett vård- och omsorgsboende. Konceptet syftar till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsartiklar i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier. En metod som används inom projektet är "nudging" som bland annat innebär att medarbetare påminns om klimatsmarta arbetssätten genom exempelvis klistermärken.

Parker och grönområden bidrar till klimatanpassning samt till en klimatpositiv miljö

Med en klimaturveckling som ger högre temperaturer och ett förändrat nederbördsmonster får stadens grönska en allt viktigare roll för att alla ska kunna leva och må bra i staden. Parker och natur fungerar som en livsviktig infrastruktur som bland annat fördröjer dagvatten, dämpar buller och reglerar temperaturen. Klimatanpassning och dagvattenhantering är en integrerad del av respektive upprustningsprojekt i parker och grönområden som förvaltningen genomför. Förvaltningen arbetar efter framtagen skyfallsstrategi och åtgärdsprogram för staden, samt samråder med trafikkontorets skyfallsstrategier vid parkupprustningar.

Förvaltningen ställer miljökrav i aktuella avtal för parkdrift- och anläggningsentreprenader. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor. Under året kommer även miljörevisioner av verksamhetens upphandlade parkentreprenörer att genomföras. Förvaltningen samarbetar med entreprenörerna för att skapa en mer effektiv logistik för minskade transporter samt inhämtar goda exempel genom omvärldsbevakning och arbetar för att anlita entreprenörer ska använda fossilbränslefria maskiner och verktyg.

I syfte att minska transporter genom lokalt nyttjande av restmaterial fortsätter förvaltningen arbetet med att återanvända överblivet material från arbeten i park som kan användas på andra platser, genom mellanlagring av material på egen kommunalteknisk yta. Tillgång till kommunaltekniska ytor för mellanlagring och förvaring av utrustning och material är nödvändig för att återbruk ska fungera i praktiken. I alla parkupprustningar ses möjligheten att renovera och återbruka material över och förvaltningen kommer även se över möjligheten att i större utsträckning återanvända jord till växtbäddar genom att jordförbättra på plats istället för att köra bort jordmassor och fylla på med nya.

Under året kommer förvaltningen fortsätta arbetet med att ta fram en skyfallsplan för Vasaparken och Humlegården, i syfte att öka parkernas skydd mot skyfall. I Humlegården planeras även det påbörjade projekteringsarbetet av ett underjordiskt skyfallsmagasin intill Linnéstatyn att slutföras. Anläggning av magasinet är planerad att påbörjas under hösten 2024. Skyfallsplanen och magasinet syftar till att göra Humlegården mer rustad att fördröja skyfallsvatten som förväntas rinna genom parken från Karlavägen mot Birger Jarlsgatan i samband med kraftiga regn. I samband med att skyfallsmagasinet anläggs kommer även planteringen kring Linnéstatyn att renoveras. I Bellevueparken utförs arbete för att reparera skyfallsskadade ytor utmed gångvägar och längst stränder. Träden bidrar till ett förbättrat klimat då de tar upp koldioxid, fångar upp partikelbundna föroreningar, sänker temperaturen genom skuggande bladverk och bidrar till minskad erosion genom att rötterna binder marken.

Förvaltningen ansöker därför om särskilda klimatinvesteringsmedel för att åter- och nyplantera träd i stadsdelsområdets parker.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens organisation	4,81 GWh	1 735 GWh	År

Nämndmål: 2.1.1 Verksamheterna är klimatsmarta

Beskrivning

Verksamheterna reducerar energianvändningen genom att byta ut energislukande vitvaror och belysning samt genom att arbeta enligt rutiner för energibesparing. Arbetet med att minska klimatbelastningen från mat och måltider prioriteras. Systemet, hantera livs, används inom köksnätverket för att synliggöra livsmedels individuella klimatpåverkan samt för uppföljning av kökens totala klimatpåverkan. Utbildningsinsatser fortsätter om klimatsmart mat och näringsberäkning av måltider. Matsvinn minskas genom god måltidsplanering och smartare arbetssätt. Uppkomst av avfall minskar genom återbruk och minimering av användningen av plast- och engångsartiklar. Arbetet med hållbar äldreomsorg påbörjas i syfte att minska avfallet genom att minimera användandet av onödiga engångsartiklar och plastprodukter. Stocket används som förstahandsalternativ vid inköp av inventarier eller vid restaurering av befintliga inventarier. Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till stadens hantering av skyfall och värmeböljor. Biokol används i parkernas växtbäddar för att bidra till stadens minskade klimatpåverkan. Vid upphandlingar ställs höga miljö- och klimatkrav i syfte att minska klimatbelastning samt konsumtionsutsläpp. Förvaltningen samarbetar med drift- och anläggningsentreprenörer i park för effektivare logistik och minskade transporter samt för att inspirera till att använda fossilbränslefria maskiner och verktyg. Verksamheter, parker och grönområden som befinner sig i värmeöar utreds utifrån stadens kartläggning av värmeböljor och skyfall.

Förväntat resultat

Förväntat resultat för 2024

- Förvaltningens klimatprestanda förbättras.
- Mat som serveras i verksamheterna är i högre grad klimatsmart och växtbaserad.
- Avfallsmängderna minskar genom att användningen av engångsartiklar minimerats och i högre utsträckning ersätts av flergångsalternativ.
- Avfall som uppstår källsorteras och återvinns.
- Stocket används som förstahandsalternativ vid inköp av inventarier eller vid restaurering av befintliga inventarier.
- Matsvinnet minskar och matavfall källsorteras.
- Förvaltningens verksamheter gör klimatsmarta val och ställer höga krav vid inköp.
- Skyfallsplaner är framtagna för Humlegården och Vasaparken.

- Förvaltningen har fortsatt arbetet med att öka andelen återbrukat material som används i parkupprustningar och underhåll av parkmiljöer.

Förväntat resultat på längre sikt

- Energianvändningen minskar med i snitt 2 procent per år.
- Mat som serveras i verksamheterna är klimatsmart.
- Högt ställda krav vid upphandlingar och inköp bidrar på sikt till halverade konsumtionsutsläpp.
- Stadsdelsområdets parker, grönområden och verksamheters utemiljöer motverkar negativa effekter av värmeböljor och skyfall för boende och besökare i stadsdelsområdet.
- Förmågan att hantera skyfall och värmeböljor förbättras i parker, grönområden och i verksamheternas utemiljöer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Köpt energi per kvadratmeter lokalyta (kWh/kvm)	55,8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Engångsskoskydd tas bort på förskolor i syfte att minska onödigt plast och engångsartiklar	2024-01-01	2024-12-31
Färdigställa skyfallsplaner för Vasaparken och Humlegården.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens centrala funktioner inom säkerhet, miljö- och klimat, lokal samt stadsmiljö samverkar för att tillsammans kartlägga de delar av stadsdelen som väntas beröras mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker. Kartläggningen genomförs som en förberedelse inför årets risk och sårbarhetsanalys (RSA).	2024-01-01	2024-12-31
Inventera förskolor utifrån vägledningen för kemikaliesmart förskola	2024-01-01	2024-12-31
Utse årets miljö- och klimatsmarta enhet.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att stärka den biologiska mångfalden och genom att stärka ekosystem.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster stärks i parker och grönområden

För att bidra till den biologiska mångfalden kommer förvaltningen omvandla vissa gräsytor till ängsytor under året. Förvaltningen kommer även fortsätta med försöket att på utvalda platser låta gräset växa upp under träd och i slänter. För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortsätter arbetet med att besikta, inventera och mäta in träd för att kunna planera för återplantering och förnygring av trädbeståndet. Till följd av tidigare varma och torra somrar har många träd, buskar och perenner i parkerna dött eller skadats. Almsjukan har också gjort att många träd tagits ned. Förvaltningen arbetar systematiskt med att återplantera träd. I de fall då förvaltningen tvingas ta ned ett träd i anlagda parker arbetar förvaltningen med principen att plantera två nya träd. Trädfällningar på grund av almsjukan undantas denna

princip då denna fällning inte är ekonomiskt möjlig att ersätta i samma utsträckning. Förvaltningen ansöker om budgetjusteringsmedel för biologisk mångfald för återplantering av träd på strategiska platser inom stadsdelsområdet. Huvudsakligen väljs arter som finns naturligt representerade landskapet i syfte att stärka de lokala ekosystemen.

Förvaltningen använder sig av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) som stöd i investeringsplanering och i löpande drift och underhåll av parker och grönområden. I SÅF:en finns utpekade områden där arbetet med stärkt biologisk mångfald är särskilt angeläget. I remissvar och genom medverkan i stadsutvecklingsprojekt verkar förvaltningen för att nya parker bidrar till en rikare biologisk mångfald.

I det fortsatta arbetet med att ta fram en skyfallsplan för Vasaparken utreds möjlighet att anlägga en damm för att samla regnvatten i parken, vilket bidrar till att öka den biologiska mångfalden i enlighet med SÅF och visar på ett pedagogiskt sätt hur vatten tas om hand lokalt i parken. Förvaltningen kommer fortsätta att sätta upp fågelholkar i parkerna. Fladdermusholkar sätts upp i Bellevueparken i enlighet med rekommendationer i SÅF. Under året kommer även fortsatt anläggning av ängsmark utmed Nobelstrandens promenadstråk i Nationalstadsparken genomföras. Programarbete för upprustning av parkerna Lilla Solvändan och Solvändan kommer utföras under året där en projektförutsättning är att bevara parkernas rika småfågelliv genom att i så stor utsträckning som möjligt skona befintliga buskage och att återplantera buskar som är attraktiva för fågellivet. Programmet kommer föreslå en möjlig sammanslagning av parkerna utifrån underlag från trafikkontoret för att öka andelen parkmark som är en bristvara i den tätbebyggda innerstaden.

Förvaltningen har en bikupa placerad i Norra Djurgårdsstaden. Syftet är att skapa intresse för bina och deras värdefulla insats om pollinerare i vårt närområde. Under året kommer förskolor och allmänhet att bjudas in till visningar av bikupan.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Biologiska mångfalden är rik och gynnar ekosystemtjänster

Beskrivning

För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortsätter arbetet med att besikta, inventera och mäta in träd för att kunna planera för återplantering och förnygring av trädbeståndet. Förvaltningen arbetar systematiskt med att återplantera träd. Parker sköts enligt framtagna skötselplaner för ökad biologisk mångfald. Förvaltningen arbetar för att andelen höggräs ska

öka vid ytor som inte används för rekreation i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftskostnader samt klimatpåverkan vid klippning. Högräs erhålls antingen genom att anlägga ängsmark eller genom att i stor omfattning minska antalet klipptillfällen.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Gräsytor som omvandlats till högräsytor i stadsdelsområdets parker, i syfte att bidra till stärkt biologisk mångfald, ökar under året.
- Återplantering av träd på strategiska platser inom stadsdelsområdets parker genomförs.
- Åtgärder för stärkt biologisk mångfald i enlighet med stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) genomförs.

Förväntat resultat på längre sikt

- Biologiska mångfalden är rik i parker och grönområden och stärker stadens gröna samband, vilket gynnar ekosystemtjänster.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Aterplantering av träd på strategiska platser inom norra innerstadens stadsdelsområde, förutsatt att medel erhålls.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Nämnden bidrar till att uppfylla stadens verksamhetsmål genom att arbeta för en god framkomlighet för alla medborgare och bidra till att minska utsläppen av växthusgaser.

Miljövänliga transporter och resor

Transporter och resor som görs inom eller i anslutning till nämndens verksamheter är så miljövänliga som möjligt och bidrar till att framkomligheten i Stockholm ökar.

Arbetet kommer under året fortsätta enligt stadens framkomlighetsstrategi och förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan. Under förutsättning att stadens rese- och mötespolicy beslutas, kommer informationsinsatser genomföras för att implementera denna i verksamheterna. Förvaltningen kommer under året följa upp vilka verksamheter som använder privatbil i tjänsten genom inrapportering av milersättning. Användning av egna fordon leder ofta till större utsläpp av växthusgaser eftersom fordonen inte genomgått stadens krav för upphandling och inköp. Om en verksamhet regelbundet behöver använda privatbilar i tjänst kommer förvaltningen arbeta för att stötta verksamheten att tillgodose transportbehoven med mer hållbara alternativ. Förvaltningen fortsätter komplettera och utrusta förvaltningens lokaler med förbättrad teknisk utrustning för att främja digitala möten. Under en period kommer förvaltningen ha två förvaltningskontor, vilket medför att det behöver finnas goda möjligheter till digitala möten på de båda platserna. Möten och sammankomster ska i första hand lokaliseras i närheten av kollektivtrafiknoder och om mötet tillåter ska möjlighet finnas att delta digitalt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.1. Resor och transporter är klimatsmarta

Beskrivning

Klimatsmarta resealternativ främjas i nämndens verksamheter i enlighet med stadens kommande rese- och mötespolicy. Insatser genomförs i syfte att främja medvetna val hos förvaltningens medarbetare som bidrar till en klimatpositiv miljö.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Transporter inom verksamheterna är klimatsmarta, drivs på ett miljövänligt sätt och fossilbränsleförbrukningen minskar.

Förväntat resultat på längre sikt

- Samtliga fordon som nämnden förfogar över är fossilbränslefria.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personer som kör förvaltningens fordon ska genomgå e-utbildningen "Kör säkert och miljövänligt med stadens bilar"	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att bidra till en hälsosam miljö fri från giftiga ämnen samt genom att genomföra åtgärder i parker och grönområden som bidrar till ren luft och rent vatten.

Hälsosam miljö

Arbetet fortgår med kemikalicentrums vägledning för kemikaliesmart förskola och att verka för en giftfri miljö i såväl förskolan och den öppna fritidsverksamheten som i närområdet. Medarbetare ska ha en hög medvetandenivå om skadliga kemikalier i barns vardag och hur de undviks. Äldre leksaker och material ersätts med giftfria alternativ. Samtlig personal inom förskolan och den öppna fritidsverksamheten ska ha genomgått den uppdaterade utbildningen för kemikaliesmart förskola. Förskolorna inventeras utifrån vägledningen för kemikaliesmart förskola. En gemensam kemikalielista införs för alla förskolor i syfte att minska antalet olika kemiska produkter som används i verksamheterna samt förebygga att kemikalier finns i förskolan som kan vara skadliga för människa och miljö.

Förvaltningen fortsätter öka medvetenheten och uppmuntra medarbetare att välja ekologiska livsmedel vid inköp. Förskolornas köksnätverk är ett betydelsefullt nätverk för att öka kunskapen om ekologisk mat, informera om hur den ekologiska andelen mat kan öka i

verksamheterna samt för att stötta kökspersonal i måltidsplaneringen.

Parker och grönområden främjar stockholmarnas hälsa genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att använda miljövänligt material i parkerna och byter successivt ut gammalt material som inte uppfyller stadens miljökrav. Förvaltningen inventerar kontinuerligt parkerna för att få ett underlag för att på sikt byta ut material mot mer miljömässigt hållbara alternativ. Vid investeringsprojekt i parker och grönområden väljs miljömässigt hållbara produkter i störst möjliga mån. Vid tillämpbara investeringsprojekt upprättas dessutom loggböcker i byggvarubedömningen (BVB), där utrustning och material dokumenteras med syfte att säkerställa att godkända produkter används.

Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) bidrar till fördröjning och rening av dagvatten i parkerna, samtidigt som det avlastar det omgivande ledningsnätet i gatumiljön, samt gynnar växtlivet. I upprustningsprojekt i parker ses möjligheten över för att förbättra det lokala omhändertagandet av dagvatten. Förvaltningen ser också kontinuerligt över befintliga rännalar, stenkistor och planteringar i parkerna i syfte att förbättra LOD. Förvaltningen samverkar med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) i de fall behov finns att leda och ta hand om dagvatten från till exempel gatumark till en närliggande park eller grönområde. Under året utreds möjlighet till ökat LOD i Vasaparken och Humlegården i samband med att skyfallsplaner för parkerna tas fram. Upprustningen av Karlavägens mittstråk fortsätter under året. I samband med upprustningen dräneras gångstråket med en ledning så att regnvatten leds ut i gräsyrtorna, och på så sätt bidrar till fördröjning och rening av dagvatten. Detta bidrar även till att göra stråket torrare och trevligare att gå på samtidigt som slitaget minskar något.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
Kommentar			
Förvaltningen utgår från investeringsprojekt gällande bygg- och anläggning med ett gränsvärde på minst 2 mnkr. Målvärdet sätts utifrån andel projekt som byggvarubedömningen har använts i utav totala andel projekt.			

Nämndmål: 2.4.1 Giffria miljöer, ren luft och rent vatten främjar invånarnas hälsa

Beskrivning

Nämndens verksamheter samt parker och grönområden bidrar till en hälsosam miljö genom användning av miljövänliga och giffria produkter, material samt skötselmetoder. Medvetna inköp sker och kontroller genomförs regelbundet för att fasa ut skadliga produkter och gammalt material. Byggvaror vid bygg- och anläggningsentreprenader är godkända i enlighet med stadens byggvarubedömning och loggböcker upprättas för tillämpbara projekt. Förbättrat lokalt omhändertagande av dagvatten bidrar till fördröjning och rening av dagvatten i parkerna.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Verksamheterna är fria från giftiga ämnen som kan vara skadliga för människa och miljö.
- Skyfallsplanerna för Vasaparken och Humlegården är färdigställda och möjlighet till omhändertagande av dagvatten har utretts.

Förväntat resultat på längre sikt

- Nämndens verksamheter är giftfria.
- Material i parkerna är miljövänliga och miljömässigt hållbara.
- Lokalt omhändertagande av dagvatten i parkerna bidrar till fördröjning och rening av dagvatten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En gemensam kemikalielista införs för alla förskolor	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verka för att människor är självförsörjande och har stadigvarande boendelösningar. Nämnden är en attraktiv arbetsgivare och verksamheterna drivs inom givna ekonomiska ramar, är kostnadseffektiva och samt har förmåga att hantera extraordinära händelser.

Genom att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete stärks förmågan att hantera samhällsviktig verksamhet vid oönskade händelser. Förvaltningens krisledningsplan och kriskommunikationsplan hålls uppdaterade, övas och utvärderas kontinuerligt och förvaltningens krisstöd anpassas utifrån stadens tillämpningsanvisning.

Den 1 oktober 2023 tog nämnden över driften av vård- och omsorgsboendena Kampementet och Sabbatsbergsbyn och den 1 februari 2024 kommer Kattrumpstullens vård- och omsorgsboende att återgå till nämndens egen regi. Förvaltningen bedömer att återtagandena kommer att ge samordningsvinster avseende bland annat kompetensutveckling, processer, arbetssätt samt utveckling av kvalitetsledningssystem.

Nämnden ska verka för att stärka hemtjänsten i egen regi över dygnets alla timmar i syfte att öka kontinuiteten i utförandet. För att stärka kontinuiteten i utförandet i enlighet med kommunfullmäktiges direktiv kommer förvaltningen att utreda förutsättningarna för att utföra hemtjänst och larmutryckning i egen regi över dygnets alla timmar efter att gällande avtal med underentreprenörer löper ut.

Nämnden erbjuder stöd i form av ekonomiskt bistånd till personer genom individuellt utformade insatser som strävar mot självförsörjning. När vuxna med barn söker ekonomiskt bistånd ska barnets behov särskilt beaktas och ett barnperspektiv tillämpas. Målgruppen personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd utgör den största andelen av det totala antalet personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Arbetet med att stötta målgruppen hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd är prioriterat.

Nämnden bedriver ett vräkningsförebyggande arbete och ger stöd till personer som riskerar hemlöshet eller som lever i osäkra boendeförhållanden. Det vräkningsförebyggande arbetet syftar till att främja kvarboende och motverka hemlöshet. Prioriterade målgrupper för arbetet är personer över 65 år och familjer med hemmaboende barn.

Nämnden arbetar vidare för att fler unga erbjuds arbete i stadens regi, och höjer ambitionen vad gäller antalet feriejobb. Ungdomar med funktionsnedsättning, och med sociala skäl, är fortsatt prioriterade vid fördelning av platser.

För att främja det lokala näringslivet arbetar nämnden för att säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. Det görs genom arbete för ökad trygghet, välskötta parker och god kommunal service. Nämndens samverkan med näringslivet sker till största del inom ramen för platssamverkan och platsaktivering.

Det är angeläget att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna nämndens behov av förskoleplatser, särskilt boende samt parker och grönområden. Vid förtätning av områden är det särskilt angeläget att förvaltningen verkar för tillgång på friytor, inte minst i förhållande till de nya förskolegårdar som planeras. Ett tydligt tillgänglighets-, barn- och jämställdhetsperspektiv ska finnas med i planeringen. Under året är stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden i fortsatt fokus.

Nämnden fortsätter att arbeta med att effektivisera lokalnyttjandet i befintliga lokaler, effektivisera lokalnyttjandet i varje om-, till- och nybyggnadsprojekt samt utveckla den strategiska lokalförsörjningen. Särskilt fokus riktas på planering av ett gemensamt förvaltningskontor och förskolor, lokaler för hemtjänst samt lokaler till nämndens öppna verksamheter.

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare där medarbetare har trygga anställningar och en god arbetsmiljö. Rätten till heltid och tillsvidareanställning är fortsatt prioriterat, liksom ett strategiskt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån verksamhetens uppdrag och mål. Tillitsbaserad styrning och ledarskap skapar förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och delaktighet i verksamhetsutveckling. Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs i samverkan med de fackliga organisationerna som förebygger risker och skapar en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö. Utifrån den reviderade handlingsplanen fortsätter socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen att arbeta vidare med fokus på socialekreterares och biståndshandläggares arbetssituation. Förskolan fortsätter arbetet för att skapa en god arbetsmiljö för medarbetarna utifrån HÖK-21 och handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö förskollärare och barnskötare.

Ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete bedrivs så att förvaltningens informationstillgångar hanteras och skyddas på ett tillfredsställande sätt. Under året kommer förvaltningens arbete med informationssäkerhet att utvecklas för att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete. Informationssäkerhetsklassningar och behandling av personuppgifter är prioriterade utvecklingsområden.

Vid upphandlingar ska förvaltningen ha ett ökat fokus på sociala krav och att ställa krav på

seriösa aktörer. För att säkerställa en hög kvalitet på upphandlad verksamhet och att kravställda villkor efterlevs, är strukturerad och kontinuerlig avtalsuppföljning fortsatt viktigt. Under året kommer utbildningsinsatser inom inköp och upphandling att genomföras i syfte för att bidra till en ökad kunskapsnivå kring välfärdsbrottslighet och hur oegentligheter inom upphandlad verksamhet kan motverkas.

Stadsdelsområdet är ur många aspekter ett av Stockholms tryggaste stadsdelsområden. I anslutning till stadsdelsområdets två stora kollektivtrafikknutpunkter; Centralstationen och Sergels torg respektive Odenplan, ligger dock otryggheten högre än i resten av stadsdelsområdet, vilket medför att det lokala trygghetsskapande arbetet fokuseras till dessa platser. I den kommande stadsövergripande samverkansöverenskommelsen mellan staden och Polismyndigheten ingår fem prioriterade samverkansområden: Unga i riskzon för destruktivt beteende, Otrygga och brottsutsatta platser, Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer och Kriminella miljöer och livsstilar samt systemhotande brottslighet. Prioriterade samverkansområden för 2024 i den lokala samverkansöverenskommelsen kommer att fastställas av styrgruppen i början av 2024.

Nämnden främjar öppenhet, jämställdhet och demokratiska värderingar i alla verksamheter. Arbetet bidrar till att uppfylla FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling enligt Agenda 2030. Alla människors lika värde och mänskliga rättigheter är centrala delar i möten med invånare och ska även genomsyra de interna utvecklingsprocesserna och nämndens ansvar som arbetsgivare.

Nämndens verksamheter bidrar till en äldrevänlig stad framförallt genom utvecklingsområden inom delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering samt kommunikation och information.

Nämnden arbetar för att tillsammans med invånare och besökare utveckla lokalsamhället samt för att öka den demokratiska förankringen i förvaltningens arbete och beslutsprocesser. Under året kommer medborgarbudget att prövas på en av ungdomsgårdarna, som ett sätt att öka ungas möjlighet till delaktighet och inflytande. Äldres inflytande ska stärkas och säkerställas i planering och uppföljning av förvaltningens utvecklingsarbete. Under 2024 kommer seniordialoger att anordnas på vård- och omsorgsboenden där representanter från pensionärsrådet bjuds in till vård- och omsorgsboenden för att träffa boende, anhöriga och verksamhetsledning. Fler kanaler för målgruppsdialog ska vidareutvecklas både genom fysiska platser och möten och genom att fortsätta stödja äldre att använda digitala kanaler och verktyg.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheterna drivs inom givna ekonomiska ramar.

Ansvarsfull, långsiktig och hållbar ekonomi

Grunden för en kommunal välfärd med hög kvalitet är att den byggs utifrån en ansvarsfull, långsiktig och hållbar ekonomi, en förutsättning för att nå god ekonomisk hushållning där det

Årliga resultatet över tid är i balans mot budget. Nämndens kärnverksamheter tillsammans med trygghet och den hållbara samhällsutvecklingen, prioriteras vid fördelningen av resurser. Nämndens ekonomi är i balans och oberoende av engångsintäkter såsom statsbidrag. Detta uppnås genom att nämnden eftersträvar en god ekonomisk hushållning där verksamheterna håller budgetramarna, utvecklar arbetssätt för att löpande följa upp och prognostisera volymutvecklingen i verksamheterna samt skapar handlingsberedskap för förändringar.

Nämndens prioriteringar under året är att den centrala ekonomistyrningen över samtliga verksamheter ska fortsätta att stärkas. Alla verksamheter bidrar till utvecklingen inom området bland annat genom införandet av nytt budget- och prognosystem. Effekten av detta ger förutsättningar att stärka prognossäkerhet, budgetering och uppföljning så att rätt beslut fattas i rätt tid. Budget- och prognosystemet innebär att ansvarig chef också äger sin egen prognos i större utsträckning än tidigare.

Effektiva och innovativa verksamheter som tar tillvara digitaliseringens möjligheter

För att möta invånarnas kommande behov av service krävs ett innovativt förhållningssätt i verksamheterna. Digitala arbetssätt är ett sätt att öka effektiviteten inom verksamheterna och bidrar till välfärdens kvalitet. Inom nämndens verksamheter, där så är lämpligt, provas ny och innovativ teknik. Digitalisering är ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för stockholmarna, för klimat och miljö och inom verksamheterna. Administrativa processer kan ofta effektiviseras genom digitala lösningar i syfte att processen ska uppfattas som kvalitetssäker och enkel, dels i det interna arbetet men också för stockholmarna. Förvaltningen kommer under 2024 att fortsätta identifiera processer som med fördel kan digitaliseras.

För att möta de nya behov som digitaliseringen skapar, krävs en styrstruktur som hänger med i utvecklingen. Dessutom ställer det krav på att organisationen har rätt förmågor och en organisering som möjliggör god samverkan och rätt prioriteringar. Staden använder därför en styr- och samverkansmodell som utgår från uppdrag snarare än organisatorisk indelning, pm3. Under året ska förvaltningens verksamheter införa styrmodellen på de it-tjänster som används.

Under 2023 har införandet av smarta lås hos hemtjänstkunder påbörjats inom stadsdelsområdet och arbetet fortsätter under 2024 under ledning av äldrenämnden. Digital signering av läkemedel används på Väderkvarnens vård- och omsorgsboende. Erfarenheterna av arbetssättet är positiva och bedömningen är att det bidrar till en ökad patientsäkerhet. Förvaltningen kommer därför att under 2024 skala upp användandet till att omfatta fler boenden i egen regi.

Nämnden fortsätter utveckla it-pedagogernas verksamhet för att stödja äldre att använda digitala verktyg för aktivitet, information och påverkan. It-stödjarna erbjuder kurser utifrån målgruppens behov och önskemål samt finns tillgängliga på de öppna verksamheterna, via telefon eller genom hembesök. It-pedagogerna arbetar i huvudsak gentemot personer över 65 år men tjänsten finns vissa tider även tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

I samverkan med Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning fortsätter förvaltningen att utveckla en förenklad process för ansökningar om ekonomiskt bistånd. Arbetet förväntas bidra till att förenkla för den sökande och korta ned handläggningstiderna.

Förskolan ska införa en nya digitala plattformar för bland annat planering, dokumentation, schemaläggning och närvarohantering. De nya funktionerna ska vara ett stöd i förskolornas planering och uppföljning av det pedagogiska arbetet samt underlätta i kommunikationen internt och med vårdnadshavare.

Förvaltningen planerar att testa ett digitalt verktyg i samband med trygghetsvandring. Verktöget kan även användas för att se avvikelser kopplat till otrygghet och brottslighet som kan ge underlag till lägesbild och behov av olika trygghetsskapande insatser. Förvaltningen planerar även att implementera ett digitalt system för kommunikation för krisledningen.

I syfte att öka säkerheten längs med de strandlinjer som förvaltningen ansvarar för kommer förvaltningen under året utreda ett nytt system med sensorer som signalerar när livräddningsstationer är ur funktion. Införandet av systemet planeras till 2024-2025. Förvaltningen kommer under året även fortsätta utreda övergång till solcellsdriven konstbevattning i parkerna för effektivare bevattning.

Klarakompassen som tidigare Norrmalms stadsdelsförvaltning skapat i samverkan med ungdomsjouren är ett digitalt verktyg som ska underlätta samverkan mellan uppsökande verksamheter i Klaraområdet i centrala Stockholm. Klarakompassen kommer under 2024 att implementeras i förvaltningsmodell och ingå ordinarie verksamhet.

Läs vidare om innovation under rubriken systematiskt kvalitetsarbete.

En effektiv och långsiktig lokalförsörjning

Förvaltningen fortsätter att arbeta med att effektivisera lokalnyttjandet i befintliga lokaler, effektivisera lokalnyttjandet i varje om-, till- och nybyggnadsprojekt samt utveckla den strategiska lokalförsörjningen. Lokalförsörjningsplanen bereds och beslutas i samband med nämndens treårsplan. Den är i stor utsträckning en konsekvens av bostadsbyggande och befolkningsutveckling och anger behov av verksamhetslokaler inom en treårsperiod men har en längre utblick. Den utgör också ett underlag bland annat till planering och beslut om investeringar, vilka slutligen prövas i stadens arbete med mål och budget. Särskilt fokus riktas på planering av ett gemensamt förvaltningskontor och förskolor, lokaler för hemtjänst samt lokaler till nämndens öppna verksamheter. Vård och omsorgsboenden, bostäder inom LSS och lägenheter inom socialpsykiatri planeras inom respektive boendeplan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.1.1 Ekonomin är långsiktigt hållbar

Beskrivning

Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och resurserna används effektivt för att nå en långsiktigt hållbar ekonomi. Medarbetare och chefer har en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och rätt verktyg och kunskap om på vilka sätt de kan påverka verksamhetens kostnader och intäkter. Detta bidrar till att identifiera utvecklingsområden och vid behov ta fram åtgärder och därmed uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förvaltningens lokalbestånd ses över kontinuerligt. Lokaler identifieras som kan samutnyttjas av flera verksamheter, eller om de är i så pass dåligt skick, dyra eller på andra vis inte ändamålsenliga att nyttjas/samutnyttjas alls. Verksamheterna ska i första hand inrymmas i stadens egna fastighetsbestånd.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Förvaltningen säkerställer en långsiktig hållbar ekonomi.
- Alla verksamheter har ett ekonomiskt utfall i balans mot budget.
- Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom sina ekonomiska ramar utifrån behov.
- Förvaltningen har en långsiktig och effektiv lokalplanering som bidrar till en långsiktigt hållbar ekonomi samt väl fungerande verksamhet.

Förväntat resultat på längre sikt

- Förvaltningen planerar samt fördelar ekonomiska resurser till rätt verksamhet i rätt tid till utifrån behov och förändringar inom demografi och omvärld.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Införa e-signering av läkemedel inom flera vård- och omsorgsboenden	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att den som inte klarar sin egen försörjning erbjuds individanpassat stöd och insatser. Ungdomar ska erbjudas möjligheten till ett feriejobb för att underlätta vägen till ett framtida yrkesliv. Nämnden kan genom arbetet med att, i enlighet med fullmäktiges näringslivspolicy, verka för ett företagsvänligt stadsdelsområde, bidra till att skapa fler arbetstillfällen samt att öka Stockholms attraktionskraft.

Stöd till egen försörjning genom arbete

Förvaltningen erbjuder stöd i form av ekonomiskt bistånd till personer som har svårt att klara sin egen försörjning. Arbetet grundas i tillit och respekt för människors självbestämmande och

integritet. När vuxna med barn söker ekonomiskt bistånd ska ett barnperspektiv tillämpas.

För att minska risken för felaktiga utbetalningar är villkoren för ansökan enkla att förstå. För den som har ett pågående ärende finns möjligheten att ansöka digitalt via e-tjänst.

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd är lågt i jämförelse med andra stadsdelsområden. Personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd utgör den största målgruppen som uppbär ekonomiskt bistånd, och där behovet av stöd kan grundas i arbetslöshet, sjukskrivning eller av sociala skäl. Gemensamt är att de står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden. Arbetet med att stötta hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd är fortsatt prioriterat.

Den enskildes delaktighet är central för att den enskilde ska klara sin egen försörjning. Genom arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg erbjuds arbetstränings- eller praktikplats, kortare yrkeskurser och matchning mot jobb. Personer med behov av förrehabiliterande insatser kan få stöd inom ramen för Samordningsförbundet Stockholms stad. Samverkan med försäkringskassan, arbetsförmedlingen, Jobbtorg och Region Stockholm.

Feriearbete

Ett feriejobb under sommar-, höst- eller vinterlovet är för en ung person en viktig merit och inblick i yrkeslivet, det kan vara en första kontakt med arbetsmarknaden och ger erfarenhet. Ett feriejobb ska vara meningsfullt och arbetslivsförberedande och ska, så långt det är möjligt, matchas med ungdomens behov och önskemål.

Nämnden kommer att arbeta för att fler unga erbjuds arbete i stadens regi, och höjer ambitionen vad gäller antalet feriejobb och kommer även att ge ungdomar från andra stadsdelar möjlighet till feriearbete i någon av verksamheterna inom Norra innerstaden. Under året kommer möjligheten att erbjuda ferieplats inom dagkollo att ses över och så även möjligheten att erbjuda lägerverksamhet med idrottsklubbar där ferieungdomar skulle kunna utgöra en viktig funktion.

Ungdomar med funktionsnedsättning, och med sociala skäl, ska fortsatt vara prioriterade vid fördelning av platser. Förvaltningen handlägger även feriejobb för Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Samhällsvägledning för nyanlända

Samhällsvägledning till nyanlända personer erbjuds i samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Verksamheten är ett komplement till befintliga etableringsinsatser och syftar till att stötta nyanlända mot egen försörjning och eget stadigvarande boende. Samhällsvägledarna erbjuder drop-in besök, bostadsvägledning och individuella möten utifrån den enskildes behov. Viktiga samverkanspartners är SHIS bostäder och etableringscentrums matchningsteam. Samverkan sker även med civilsamhället avseende sociala aktiviteter, fritidsaktiviteter och språkträning för både barn, unga och vuxna. Föräldrastödsutbildning erbjuds till föräldrar med barn i åldrarna 0–18 år. Under 2024 så förväntas ett nytt genomgångsboende att öppna i Ekhagen. Förvaltningen kommer under första kvartalet 2024 att starta upp en planering av arbetet som kommer att ske kopplat till det nya boendet.

Näringslivsarbete

Nämndens arbete för att främja det lokala näringslivet utgår från stadens näringslivspolicy. Näringslivspolicyn syftar till att vägleda stadens näringslivsarbete och är ett strategiskt verktyg för att uppfylla kommunfullmäktiges mål. Näringslivspolicyn omfattar fyra fokusområden där det finns behov av stärkt näringslivsarbete. Nämndens huvuduppgift är att säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet genom arbete för ökad trygghet, välskötta parker samt god kommunal service. Samverkan med lokala näringsidkare sker framförallt inom ramen för platsamverkan, se mål 3.6, samt i arbetet med platsaktivering som beskrivs under mål 1.5.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,25 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	500 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	12 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	164 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	460 st	11 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Invånarna har jobb och försörjer sig själva

Beskrivning

Förvaltningen erbjuder stöd i syfte att stötta den enskilde att klara sin egen försörjning. När vuxna med barn söker stöd beaktas särskilt barnets behov. För att erbjuda personer som står

långt från arbetsmarknaden och som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd samverkar förvaltningen med stadens jobbtorg och arbetsförmedlingen. Samverkan sker också med Samordningsförbundet Stockholms stad och vårdgivare inom Region Stockholm.

Förvaltningen tillhandahåller feriejobbsplatser inom den egna verksamheten samt via externa samverkanspartners. Ungdomar som har insatser genom socialtjänsten prioriteras för feriearbete.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Få hushåll har behov av långvarigt ekonomiskt bistånd.
- Fler ungdomar erbjuds feriejobb.
- Det finns goda förutsättningar för näringslivet att bedriva verksamhet genom trygga, attraktiva och tillgängliga stadsmiljöer samt en god samverkan med förvaltningen.

Förväntat resultat på längre sikt

- Genom samverkan och ett strukturerat arbetssätt har antalet personer med långvarigt bidragsberoende minskat.
- Barn har jämlika uppväxtvillkor.
- Barn bor i familjer som är självförsörjande.
- Invånarna är självförsörjande.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom sitt vräkningsförebyggande arbete och stöd till personer som riskerar hemlöshet eller som lever i osäkra boendeförhållanden.

Nämnden bidrar också genom att tidigt i samhällsplaneringen bevaka behovet av verksamheter och parkmiljöer.

Stöd till varaktigt boende

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete syftar till att främja kvarboende och motverka hemlöshet. Den som blir vräkt från sin bostad har i regel svårt att komma tillbaka in på bostadsmarknaden och sambandet mellan vräkning och hemlöshet är starkt. När förvaltningen får meddelande om vräkning från en hyresvärd, kontaktas den enskilde och erbjuds stöd. Prioriterade målgrupper för arbetet är personer över 65 år och familjer med hemmaboende barn.

Personer med missbruks-, psykiska eller allvarliga sociala problem kan ha svårt att få och behålla en egen bostad. Personer som på egen hand inte blir godkända som hyresgäst kan beviljas insats i form av försöks- och träningslägenheter. Genom insatsen Bostad Först får personer i långvarig hemlöshet med komplexa stödbehov ett boende med kompletterande stöd. Personer som befinner sig i akut hemlöshet beviljas akut logi i enlighet med stadens tak- och över huvud-garanti.

För personer som uppbär ekonomiskt bistånd sker samverkan med SHIS. Hushåll i behov av

bostad har en individuell plan som syftar till att hitta en mer långsiktig boendelösning.

Biståndshandläggare inom äldreomsorgen informerar i ett tidigt skede om möjlighet till anpassningar i bostaden i syfte att möjliggöra kvarboende samt bibehålla den äldres självständighet i sin bostad. Förvaltningens bolotsar fortsätter stödja personer över 65 år att hitta långsiktiga boendalternativ. Målsättningen är fortsatt att förebygga avhysningar samt rikta resurser till personer över 65 år med behov av särskilt stöd i samverkan med socialtjänstavdelningen samt med övriga samhällsaktörer.

Socialt hållbar stadsutveckling

I samverkan med stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen och Södermalm tar förvaltningen årligen fram en boendeplan med bedömning och prognos över framtida behov avseende grupp- och servicebostäder för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Planen utgör en del i socialnämndens stadsövergripande boendeplanering för att tillgodose behovet av bostäder för målgrupperna.

Förvaltningen samverkar även varje år med övriga förvaltningar i innerstaden kring en stadsövergripande boendeplan för äldre. Målsättningen är att tillgodose invånares behov av och önskemål om vård- och omsorgsboende, servicehus och seniorboende. Arbetet med att bidra till att tillförsäkra och utveckla tillgången till anpassade boendeformer i samband med boendeplanering fortsätter i samverkan med äldreförvaltningen och hyresvärd. Ett fokusområde för arbetet framåt är att öka medborgardialogen i samband med planering och utveckling av nya boenden. Förvaltningen planerar för totalt 170 platser inom vård- och omsorgsboende framöver varav 90 platser planeras i Hagastaden till år 2028 samt 80 platser i Norra Djurgårdsstaden till år 2029.

I kommunfullmäktiges budget 2024 ska stadsdelsnämnderna värna servicehusen som boendeform så länge efterfrågan och behovet för boendeformen finns. Det ska vara möjligt att anpassa nuvarande servicehusbestånd om efterfrågan och behovet förändras. Förvaltningen har tidigare år, senast 2022, utrett nuvarande servicehusbestånd i egen regi. Resultatet av utredningen visar att beläggningsgraden i nämndens servicehus successivt har minskat samt att efterfrågan på insatstypen i staden också minskar vilket även styrks av region innerstadens boendeplan för 2023. Därmed fortsätter förvaltningen att samverka med äldreförvaltningen kring behovet och efterfrågan av olika boendeformer utifrån den äldres fokus samt följer utvecklingen i staden i samband med boendeplaneringen.

Nämndens behov av verksamheter och parkmiljöer bevakas tidigt i samhällsplaneringen

Det är angeläget att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna nämndernas behov av förskoleplatser, särskilt boende samt parker och grönområden. Förvaltningen deltar därför i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av Norra innerstadens stadsutvecklingsområden. Vid förtätning av områden är det särskilt angeläget att förvaltningen verkar för tillgång på friytor, inte minst i förhållande till de nya förskolegårdar som planeras. Då nya parker anläggs i stadsutvecklingsområden är det viktigt att dessa blir tillräckligt stora och på så sätt mångfunktionella, slitagetåliga och svarar mot de behov som finns hos de nya invånarna. Det är angeläget att driftperspektivet finns med i ett tidigt skede i planeringen för att parkerna ska bli långsiktigt hållbara. I takt med att

stadsutvecklingsområdena byggs ut är det också viktigt med erfarenhetsutbyte ur ett driftperspektiv.

Det är också viktigt att nya mötesplatser skapas i stadsutvecklingen. Förvaltningen verkar för att platser och lokaler där barn och unga kan mötas och umgås, planeras i de olika stadsutvecklingsområdena. Skapande av trygga offentliga platser är angeläget både i stadsutvecklingen och i upprustning av befintliga platser. Förvaltningen verkar även för att ytor som står tomma i väntan på exploatering aktiveras, exempelvis genom tillfällig stadsodling eller andra aktiviteter. Tydlig gränsdragning kring ansvar för skötseln mellan exploateringskontoret, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen är betydelsefullt för att obebyggda ytor i väntan på exploatering ska tas omhand och upplevas som trygga. Då grönyta tas i anspråk i exploateringsområdena arbetar förvaltningen för att kompensation av ianspråktagen mark ska genomföras. Förvaltningen kommer under året att följa miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets uppdrag om att utveckla den ekologiska kompensationen som verktyg och metod vid stadsutveckling.

Förvaltningen arbetar för ett tydligt tillgänglighets-, barn- och jämställdhetsperspektiv i planeringen, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser och analyser för socialt värdeskapande. Ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv är det viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, inte minst i stadens utvecklingsområden. Förvaltningen verkar för att de nya förskolegårdar som byggs är rymliga med höga lekvärden. Förvaltningen kommer under året följa förskoleförvaltningens uppdrag om att ta fram lekvärdesriktlinjer för förskole- och skolgårdar för att säkerställa att barn i förskola och skola får tillgång till tillräckligt med rörelse och utevistelse under dagen. Då anspråken på parkmiljöerna stadigt ökar ser förvaltningen också ett behov av att aktivt befästa och säkra viktiga parkmiljöer genom att se över gamla planer och justera så att ytor som i realiteten nyttjas som park även planläggs som det.

Under året är stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden i fortsatt fokus. I Norra Djurgårdsstaden kommer förvaltningen under året bland annat fortsatt delta i arbetet med framtagandet av ett program för Loudden, delta i arbetet med att ta fram en detaljplan för förtätning av Hjorthagskransen samt i planeringen av etapp Kolkajen, där bland annat ett allmänt bad planeras. Förvaltningen leder arbetet i fokusgruppen Leva och bo, inom ramen för Program för stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden. I samarbete med exploateringskontoret och miljöförvaltningen fortsätter bland annat arbetet med att sprida information till nyinflyttade om Norra Djurgårdsstadens hållbarhetsprofil och att genomföra aktiviteter, såsom guidade vandringar i området med fokus på hållbarhetsfrågor, i syfte att inspirera och engagera till att leva mer hållbart. Förvaltningen kommer under året att delta i revideringen av Program för hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	8	Tas fram av nämnd	År

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Invånarnas boendeförhållanden är varaktiga och hållbara

Beskrivning

Genom det vräkningsförebyggande arbete erbjuds den som riskerar att förlora sin bostad individuellt stöd.

Arbetet med att prioritera långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden och sänka trösklarna för att få en fast bostad bidrar till att motverka hemlöshet. Tillsammans med socialförvaltningen, SHIS Bostäder och Bostadsförmedlingen AB utvecklar förvaltningen arbetssätt för att säkerställa att barnfamiljer som hamnar i akut hemlöshet inte placeras på vandrarhem utan får tillgång till en mer långsiktig och trygg boendelösning.

Förvaltningens avdelningar samverkar för att stötta gruppen äldre som lever i hemlöshet eller som riskerar att bli hemlösa.

Under mål 3.6 finns mer att läsa om hur nämnden arbetar med de personer som stadigvarande uppehåller sig på centralstationen.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Det vräkningsförebyggande arbetet är individuellt anpassat och förhindrar att människor vräks från sina boenden.
- Personer boende i försökslägenhet stöttas till eget bostadskontrakt.
- Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden har en planering mot varaktigt boende.
- Inga barnfamiljer blir vräkta.
- Personer som lever i osäkra boendeförhållanden får stöd till ett långsiktigt boende.

Förväntat resultat på längre sikt

- Personer som lever i osäkra boendeförhållanden får stöd till ett långsiktigt boende.
- Inga barnfamiljer blir vräkta.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare har trygga anställningar och det är en god arbetsmiljö.

Trygga anställningar

Genom attraktiva villkor och jobb som upplevs som samhällsviktiga kan förvaltningen attrahera medarbetare med rätt kompetens. Rätten till heltid och tillsvidareanställning är fortsatt prioriterat, de som arbetar deltid erbjuds heltid så snart möjlighet finns utifrån verksamhetens behov. För att uppnå det långsiktiga målet att minst 90 procent av

tillsvidareanställda medarbetare har en anställning på heltid krävs förändrad kultur, nya tankesätt och utökad flexibilitet från medarbetare som idag avböjer heltid mot bakgrunden att de enbart vill arbeta på en enhet.

De anpassningar i arbetstidslagen som trädde i kraft under 2023 utgör en extra utmaning och ställer höga krav på kompetens i schema- och bemanningskunskap. För att stärka förvaltningens förutsättningar att uppnå stadens mål behöver kompetens i schemaläggning och bemanning öka och bemanningsplaner/strategier tas fram.

Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom respektive utförarverksamhet ska minska. Förvaltningen behöver se över nya arbetssätt för bemanning och utreda förutsättningar och behov av att anställa heltidsanställda vikarier inom utförarverksamheterna i högre utsträckning.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Ett strategiskt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån verksamhetens uppdrag och mål är fortsatt prioriterat. För att utveckla, behålla och attrahera nya medarbetare och chefer erbjuds adekvata kompetensutvecklingsinsatser utifrån uppdrag och mål. Förvaltningen kommer att se över en ny metod, transfer om training, för att säkra att kompetensutvecklingsinsatser fortsätter leda till önskat resultat och utveckling av verksamheterna. Under 2024 ska förvaltningen ta fram en modell för ledarutveckling som är kopplad till stadens chefsprofil, personalpolicy samt tillitsbaserat ledarskap och ledarskapsmodellen Full Range Leadership Model. Förvaltningen kommer inleda med en pilotgrupp för att prova och utvärdera modellen. En långsiktig tanke är att modellen för ledarutveckling ska inkludera alla förvaltningens chefer.

Kompetensutveckling

Nämndens verksamheter inom äldreomsorgen fortsätter sitt arbete med Svenskt demenscentrums kompetensutvecklingsmodeller stjärnmärkning och nollvision. Förvaltningen planerar för att under 2024 påbörja stjärnmärkningen inom ytterligare vård- och omsorgsboenden, dagverksamheter samt hemtjänstverksamheter. Väderkvarnens vård- och omsorgsboende är Silviacertifierad och under 2024 fortsätter verksamheten att arbeta med metoder och kompetenshöjande insatser till personal kopplade till detta. Vidare kommer förvaltningen att under 2024 undersöka möjligheter till att införa demenskoordinator med särskilt ansvar till att utveckla kunskap inom nämndens verksamheter kopplade till den personcentrerade vård- och omsorgen.

Allt fler som flyttar in på vård- och omsorgsboende har behov av vård- och omsorgsinsatser som kräver avancerade kliniska färdigheter. Förvaltningen har under 2023 förberett förutsättningarna för att starta ett kliniskt träningscentrum – Metodikum inom Väderkvarnens vård- och omsorgsboende och planering för uppstart är 2024. Syftet är att utveckla en vårdpedagogisk miljö som skapar förutsättningar för gemensamt lärande och praktisk behovsanpassad träning för medarbetare. Förvaltningen fortsätter även samverka med Enskede-Årsta-Vantörs kliniska träningscentrum.

Förvaltningens arbete med att stärka äldreomsorgens medarbetares kompetens inom området psykisk hälsa fortgår under 2024. Genomförda kompetensutvecklingsinsatser inom MHFA

– Mental Health First Aid (Första hjälpen till psykisk hälsa) ska under kommande år fortsätta och breddas till att omfatta fler verksamheter och medarbetare. Fokus i arbetet är att utveckla kompetensen om olika psykiska sjukdomar och tillstånd samt ge medarbetare verktyg till att bemöta och stödja personer till en god psykisk hälsa.

Förvaltningens samverkan med språklärare inom vård- och omsorgsboende fortgår under 2024 och målsättningen är att bredda samverkan till att omfatta flera verksamheter.

Under året kommer ett av nämndens LSS-boenden att delta i ett pilotprojekt om stjärnmärkning via Svenskt Demenscentrum. Projektet, som inleddes under 2023, omfattar Stjärnmärkt som är en utbildningsmodell med syfte att ge personalen kunskap och verktyg för att kunna utveckla ett personcentrerat arbete.

Medarbetare inom utförarverksamheter för personer med funktionsnedsättning kommer fortsatt att erbjudas vidareutbildning till stödassistent med anledning av införandet av en enhetlig yrkestitulatur. Medarbetare vid nämndens stödboende kommer att utbildas i metoden Ett självständigt liv, ESL. Metoden innebär att den enskilde får ökade kunskaper om sin sjukdom och sina psykiska funktionsnedsättningar samt sina färdigheter inom olika livsområden. Syftet är att den enskilde bättre ska kunna hantera svårigheter genom ökad kompetens och självkänedom.

Implementeringen av det pedagogiska ramverket inom nämndens LSS-verksamheter kommer att fortgå. Pedagogiskt ramverk omfattar bland annat metoder för tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande. Syftet är att anpassa arbetssätt utifrån den enskildes behov och bidra till att öka tryggheten.

Arbetet med att erbjuda medarbetare inom socialtjänstavdelningen grundläggande kunskaper inom motiverande samtal, MI, kommer att fortgå under året. MI är en evidensbaserad samtalsmetod som syftar till att framkalla och förstärka den enskildes egen inre motivation till förändring.

Förskolans prioriterade område är att stärka ledarskapet hos förskollärare. Förskollärare har ett särskilt ansvar för utbildningen i förskolan. Förskollärare ska leda arbetslaget i arbetet och säkerställa att undervisningen håller en hög kvalitet och för att klara uppdraget behövs stärkt ledarkompetens. Vidare ska förskolan satsa på att öka analysförmågan för att tydligare kunna följa upp och utvärdera utbildningens effekt på barns lärande och utveckling. Analysförmågan ska stärkas på alla nivåer i förskolans organisation. Vid rekrytering finns utmaningar med att rekrytera legitimerade förskollärare. Förskolans organisation för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i samarbete med Stockholms universitet, stadens barnskötarutbildning, erfarenhetsbaserad förskollärarytbildning, ledarskapsprogrammet för blivande skolledare och rektorsprogrammet utgör den större delen av förskolans kompetensförsörjning och ska fortsatt prioriteras.

Ledarskap och medarbetarskap

Förvaltningen ska genomsyras av en tillitsbaserad styrning vilket ställer höga krav på både chefer och medarbetare. Ett samspel av tillit och engagemang samt handlingsutrymme och handlingskraft behöver finnas för att uppnå verksamhetsutveckling samt en tillfredställande arbetssituation.

Under året ska en översyn och analys genomföras utifrån stadens riktlinjer om den nya chefsstrukturen i syfte att ge chefer förutsättningar att leda med tydliga mandat och befogenheter. Organisatoriska förutsättningar för ett tillitsbaserat och närvarande ledarskap så som ett rimligt antal medarbetare och tillgång till stödfunktioner är viktiga delar i analysen. Resultatet av analysen ligger till grund för det fortsatta arbetet med att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig chefsstruktur. Arbetet med att nyttogöra effekter av sammanläggningen intensifieras.

Tillitsbaserad styrning och ledarskap skapar förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och delaktighet i verksamhetsutveckling. Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet. Ett arbetssätt som kan bidra till nya idéer är stadens modell för att ”skugga en kollega”. Modellen innebär att alla medarbetare har möjlighet att följa en annan kollega en dag på jobbet. Modellen förväntas bidra till lärande för både den enskilda individen men också verksamheten, ökat samarbete och en helhetssyn på stadens uppdrag. Det är ett viktigt steg i det långsiktiga arbetet med att skapa en kultur som bygger på nyfikenhet, öppenhet och tillit till varandra.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete är en friskfaktor. Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete i samverkan med de fackliga organisationerna som förebygger risker och skapar en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö. Förvaltningen har en arbetsmiljö fri från kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering. Hot- och våldssituationer förebyggs, liksom otillåten påverkan och stödinsatser finns för de som eventuellt blir utsatta.

Kvalitetssäkring av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) sker på förvaltningens olika samverkansnivåer utifrån resultat och identifierade utvecklingsområden i den årliga uppföljningen. Under året kommer stadens nya arbetsmiljömodul i det interna ledningssystemet att implementeras. Modulen förväntas öka möjligheten till tydligare uppföljning och aggregerat resultat som ger ett bättre beslutsunderlag för det fortsatta arbetsmiljöarbetet.

Det nuvarande händelserapporteringssystemet IA kommer att delas upp i två olika delar, där arbetsmiljödelarna lyfts ut i ett separat Arbetsmiljö-IA. I samband med att nya arbetsmiljö-IA implementeras under året kommer utbildningar genomföras och nytt stödmaterial tas fram. Det förväntas leda till förbättrad rapportering, hantering av inrapporterade händelser och ökade förebyggande insatser.

Friskfaktorer är tillstånd i en organisation som gör att medarbetare mår bra, och presterar på arbetet. Arbetsplatser som använder friskfaktorer aktivt, systematiskt och långsiktigt har oftare en bra arbetsmiljö och låg sjukfrånvaro. Förvaltningens arbete med friskfaktorer kommer därför systematiseras ytterligare genom att tydligare koppla det ordinarie arbetsmiljö- och kvalitetsutvecklingsarbete i förvaltningen, till exempel i arbetet med medarbetarenkäten och personalpolicyn, till friskfaktorer.

För att främja hälsa hos alla medarbetare i förvaltningen beviljas friskvårdsbidrag. Genom det

hälsofrämjande arbetet i samarbete med förvaltningens hälsocoacher, genom ett ökat stöd och fokus på främjande arbete och friskfaktorer tillsammans med ett strukturerat arbete med tidiga insatser och arbetsanpassning, förväntas sjukfrånvaron minska.

Utifrån den reviderade handlingsplanen fortsätter socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen att arbeta vidare med fokus på socialsekreterares och biståndshandläggares arbetsituation. Förskolan fortsätter arbetet för att skapa en god arbetsmiljö för medarbetarna utifrån HÖK-21 och handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för förskollärare och barnskötare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	3	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	20	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	13	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro	9 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: 3.4.1 Medarbetare har rätt kompetens, en god arbetsmiljö och trygga anställningar

Beskrivning

Förvaltningens arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet innefattar bland annat att utveckla friskfaktorer som kopplas till resultatet i medarbetarenkäten, och ett fortsatt arbete med handlingsplaner för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare, biståndshandläggare samt barnskötare. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras i ILS- webb under 2024 och resultatet ska ligga till grund för fortsatt utveckling av arbetsmiljön och verksamheten.

Varje verksamhet ser över behov av och planerar för åtgärder som ökar andelen heltid och tillsvidareanställningar och minskar andelen timavlönade av arbetade timmar. Förvaltningen kommer att stärka kompetensen gällande bemanning och schemaläggning kopplad till lagstiftning och ekonomi.

Under 2024 ska förvaltningen ta fram en modell för ledarutveckling som är kopplad till

stadens chefsprofil och Full Range Leadership Model. Förvaltningen kommer att genomföra ett analys- och utvecklingsarbete som kommer ligga till grund för att forma en chefsstruktur som främjar hållbara organisatoriska förutsättningar för chefer, och även indirekt medarbetare.

För att utveckla och behålla rätt kompetens arbetar förvaltningen med kompetensförsörjningsplaner på alla nivåer i förvaltningen och deltar i stadens gemensamma kompetenssatsningar, till exempel på äldreomsorgsavdelningen används kompetensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor i syfte att tydliggöra kompetens som tillvaratas i arbetsgruppen.

Förväntat resultat

Förväntat resultat för 2024

- Förutsättningar för stadens nya chefsstruktur har analyserats, utifrån resultat planeras implementering.
- Medarbetare har trygga anställningar och möjlighet till heltid.
- Arbetsmiljön är god och bidrar till en lägre sjukfrånvaro.

Förväntat resultat på längre sikt

- Cheferna har ett rimligt antal medarbetare och stadens chefsstruktur är implementerad.
- Majoriteten av alla anställningar är trygga heltidsanställningar.
- Det systematiska arbetsmiljöarbetet bidrar till att den arbetsrelaterade ohälsan är låg inom alla verksamheter.
- Nämnden är en attraktiv arbetsgivare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen tar fram en modell för ledarutveckling	2024-01-01	2024-12-31
Påbörja det operativa arbetet med resursteam inom hemtjänsten och vidareutveckla arbetet med resursteam inom vård- och omsorgsboende	2024-01-01	2024-12-31
Stärka kompetens i bemanning och schemaläggning vid äldreomsorgens utförare samt utförare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31
Utreda möjligheten och förutsättningar till att flexibel schemaläggning inom vård- och omsorgsboende	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att skapa en robust organisation där verksamheterna har förmåga och rådighet att utträta kärnuppdrag även under extraordinära situationer.

Säkerhetsarbete och civil beredskap

Förvaltningen bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete utifrån Stockholms stads säkerhetsprogram och bidrar till mål 11, *hållbara samhällen* i Agenda 2030 genom att bygga upp en robusthet och stärka förmågan att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter vid

önskade händelser.

Det systematiska säkerhetsarbetet inkluderar även bland annat rutinbeskrivningar för medarbetare gällande hot- och våldssituationer vilka hålls uppdaterade och är kända av alla medarbetare.

Riskhanteringsarbetet uppdateras genom reviderade risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och kontinuitetsplaner. Verksamheterna är klimatanpassade och kan hantera negativa effekter till följd av väderfenomen så som skyfall och värmeböljor. Förvaltningen har viss lagerhållning av nödvändiga resurser.

Förvaltningens krisledningsplan och kriskommunikationsplan hålls uppdaterade, övas och utvärderas kontinuerligt och förvaltningens krisstöd anpassas utifrån stadens tillämpningsanvisning. Utöver krisberedskapen pågår kontinuerligt ett olycks- och terrorförebyggande arbete i stadsdelsområdet som förvaltningen samordnar.

I händelse av höjd beredskap finns en bred förståelse och känsla av ansvar inför den uppgift som följer. Förvaltningen har en krigsledningsplan och under 2024 planeras en stadsgemensam övning i höjd beredskap där förvaltningen deltar. Förvaltningen bidrar även till stadens samlade arbete med civil beredskap genom att samordna det geografiska områdesansvaret för innerstadsdelarna i stadens sektorsorganisation för civil beredskap. Inom stadsdelsområdet finns förutsättningar för fem trygghetspunkter. Övning på att aktivera trygghetspunkterna samt intern- och extern information till invånare och besökare står i fokus under 2024.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Förvaltningens arbete med informationssäkerhet utgår ifrån Stockholms stads säkerhetsprogram och Stockholms stads riktlinje för informationssäkerhet samt lokal anvisning för informationssäkerhet. Ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete bedrivs så att förvaltningens informationstillgångar hanteras och skyddas på ett tillfredsställande sätt. Det ligger även till grund för trygg personuppgiftsbehandling inom ramen för GDPR. I bilaga ledningens genomgång beskrivs prioriterade satsningar inom systematiskt informationssäkerhetsarbete för år 2024. I korthet kommer förvaltningen att prioritera att arbete med informationssäkerhet utvecklas för att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete. Detta kommer att ske bland annat genom att etablera lokalt nätverk för dataskyddshandläggare i samverkan med förvaltningens dataskyddsbud (DSO), tillse att nya och befintliga informationstillgångar är klassade efter framtagna prioriteringsordning, följa upp och utvärdera incidenter samt utifrån implementeringen av pm3 tillse att relevanta system har objektledare. Läs vidare i bilaga ledningens genomgång.

Inköp, avtalstrohet och upphandling

Genom ett ökat användande av inköpssystemet och fördjupad kunskap kring stadens inköpsprocesser och riktlinjer uppnås en hög avtalstrohet och kostnadseffektivitet. Förvaltningen följer löpande upp och stöttar enheter kring systemnyttjandet samt arbetar förebyggande med utbildning och informationsspridning kring exempelvis tillvägagångssätt vid direktupphandling. Alla större lokala avtal ska anslutas till e-handeln vilket också bidrar

till en ökad andel elektroniska köp. En annan viktig del under året är att utveckla verksamheternas behovsplanering vid direktupphandlingar och omfattande avrop.

Vid upphandlingar ska förvaltningen ha ett ökat fokus på sociala krav och att ställa krav på seriösa aktörer. Detta innebär exempelvis att ställa krav på sysselsättningsfrämjande och arbetsrättsliga villkor, och att kontrollera så att leverantörer fullgör sina skyldigheter avseende skatter och avgifter. För att bidra till att nå stadens miljömål ska förvaltningen ställa miljö- och klimatkrav i upphandlingar där det är möjligt och lämpligt, samt göra medvetna och miljövänliga val vid inköp. Stocket återbruk ska vara förstahandsalternativ vid behov av inventarier och möbler. Förvaltningen ska även verka för en ökad samverkan med andra förvaltningar och bolag vid både upphandlingar och uppföljning i syfte att uppnå samordningsvinster, effektivitet och utbyta erfarenheter, vilket bland annat genomförs genom deltagande i nätverk, arbetsgrupper och gemensamma upphandlingar.

För att säkerställa en hög kvalitet på upphandlad verksamhet och att kravställda villkor efterlevs, är strukturerad och kontinuerlig avtalsuppföljning fortsatt viktigt. Lokala avtal och leverantörer ska följas upp regelbundet och vid gemensamma avtal ska samverkan med andra förvaltningar ske. Avtalsuppföljning är också en viktig del i att motverka välfärdsbrott och främja affärer med seriösa leverantörer.

Inför ett beslut om förlängning av avtal eller ny upphandling är det av vikt att förvaltningen i god tid utreder och analyserar alternativen mellan att upphandla externt och att utföra tjänsten i egen regi. Besluten ska vara välgrundade där aspekter som behov, kvalitet, risk och kostnad har tagits hänsyn till.

Under 2023 fick förvaltningen i uppdrag att leda arbetet inom den nya inköpskategorin bemanningskonsulter. Kategoriarbetet sker faktabaserat och tvärfunktionellt och innebär att inköpen inom kategorin planeras och genomförs med grund i olika analyser kring exempelvis behov, inköpsmönster och marknadsförhållanden. Kategorin bemanningskonsulter är komplex, omfattar många leverantörer och berör större delen av stadens förvaltningar och bolag. Under 2024 kommer arbetet fördjupas i kategoriprofilfasen med aktiviteter så som datainsamling, inköpsmönsteranalys och marknadsanalys. Flera utmaningar och potentiella målområden har redan identifierats. Under året blir det viktigt att prioritera kategoriägarskapet och det fortsatta arbetet inom kategorin, då stadens arbete med kategoristyrning är ett viktigt verktyg för att optimera resurser och sätta användarnas och invånarnas behov i fokus.

Rådighet över nämndens verksamheter i egen regi

Den 1 oktober 2023 tog nämnden över driften av vård- och omsorgsboendena Kampementet och Sabbatsbergsbyn och den 1 februari 2024 kommer Kattrumpstullens vård- och omsorgsboende att återgå till nämndens egen regi. Förvaltningen bedömer att återtagandena kommer att ge samordningsvinster avseende bland annat kompetensutveckling, processer, arbetssätt samt utveckling av kvalitetsledningssystem. Det kommer även att stärka organisationen som helhet. Initialt tar dock verksamhetsövergångarna stora resurser i anspråk och arbetet med att säkerställa gemensamma arbetssätt och likställighet kommer att ligga i fokus under hela 2024.

Enligt Kommunfullmäktiges budget för 2024 ska stadsdelsnämnderna verka för att stärka

hemtjänsten i egen regi över dygnets alla timmar i syfte att öka kontinuiteten i utförandet. Nämndens hemtjänstverksamheter anlitar idag underentreprenörer för utförandet av hemtjänstinsatser nattetid samt uttryckning vid larm dygnet runt. För att stärka kontinuiteten i utförandet i enlighet med kommunfullmäktiges direktiv kommer förvaltningen därför att under 2024 att utreda förutsättningarna för att utföra hemtjänst och larmuttryckning i egen regi över dygnets alla timmar efter att gällande avtal med underentreprenörer löper ut.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	65 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	81 %	År
 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31
 Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Verksamheterna är robusta

Beskrivning

Förvaltningen uppdaterar riskhanteringsarbetet genom reviderade risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) med tillhörande kontinuitetsplaner.

Verksamheterna är klimatanpassade och hanterar negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor.

Förvaltningens krisledningsplan och krigsledningsplan är uppdaterad, övas och utvärderas kontinuerligt för ständig förbättring och beredskap för oönskade händelser. Krisstödet anpassas utifrån stadens tillämpningsanvisning. Arbetet med den civila beredskapen fortgår. Förvaltningen bidrar till stadens samlade arbete med civil beredskap genom det geografiska områdesansvaret i sektorsorganisationen för civil beredskap. En stadsgemensam övning planeras 2024 där förvaltningen kommer delta. Arbetet med trygghetspunkter fortgår.

I det systematiska informationssäkerhetsarbetet kommer förvaltningen att prioritera informationsklassningar av kritiska system och registerförteckning för personuppgiftsbehandlings.

Förväntat resultat

Förväntat resultat för 2024

- Metod och process för risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) är förankrad och genomförs i alla verksamheter.
- Kris- och krigsledningsplan är kända av alla medarbetare
- Förvaltningen har uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag vid oönskade händelser.
- Medarbetare har kunskap om informationssäkerhet.
- Verksamheterna hanterar negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor.

Förväntat resultat på längre sikt

- Förvaltningens verksamheter är robusta och trygga.
- Kunskapen kring krisberedskap och krigsorganisation är hög hos medarbetarna.
- Trygghetspunkterna är väl kända av allmänheten.
- Informationssäkerhetsarbetet är väl implementerat i samtliga verksamheter.
- Verksamheternas förmåga att hantera negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor är hög.

Nämndmål: 3.5.2 Resurser används väl med fokus på resultat för invånarna

Beskrivning

I upphandlingar ökar förvaltningens fokus på att ställa krav på seriösa leverantörer, arbetsrättsliga villkor, skyldigheter avseende socialförsäkringsavgifter och skatter, ekonomisk stabilitet och icke-diskriminering. Förvaltningen har även ett ökat fokus på att ställa miljö- och klimatkrav. Koordinering av upphandlingsbehov och arbetsrutiner både inom förvaltningen och tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar gör att samordningsvinster kan uppnås. Arbete med kontinuerlig avtalsuppföljning är en viktig del i att säkerställa att staden gör affärer med seriösa aktörer och att den kvalitet som är kravställd i avtalen upprätthålls.

Genom ett ökat användande av e-handelssystemet uppnås en högre avtalstrohet samt kostnadseffektivitet. Förvaltningen följer upp systemnyttjandet och stöttar enheter som behöver öka sitt systemnyttjande samt arbetar förebyggande med utbildning och informationsspridning om inköpsprocessen och rutiner för direktupphandling. En annan viktig del under året är att utveckla verksamheternas behovsplanering vid direktupphandlingar och omfattande avrop. Inköpen behöver planeras i god tid innan leverans ska ske så att en god kravställning hinner utarbetas, leverantörskontroller genomförs och kvalitet i leveransen kan uppnås.

Förvaltningen kommer utreda hur hemtjänsten i egen regi kan stärkas över dygnets alla timmar. Idag har nämndens hemtjänst i egen regi underentreprenörer för hemtjänst nattetid på samtliga enheter och larm dagtid för fyra enheter.

Förväntat resultat

Förväntat resultat för 2024

- Resurser används effektivt så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna.
- Förvaltningen är kostnadseffektiv och har en hög avtalstrohet.
- Chefer och anställda med inköpsansvar har god kunskap om regler och riktlinjer inom inköp och direktupphandling.
- Kvaliteten på leveranser hos förvaltningens leverantörer är hög.
- Förvaltningen har en plan för att stärka hemtjänsten i egen regi över dygnets alla timmar.
- Förvaltningen har minimerat underentreprenörer där det är relevant.

Förväntat resultat på längre sikt

- Förvaltningen hanterar inköp och upphandlingar på ett strategiskt sätt och har en god samverkan på området både internt och externt.
- Förvaltningen har kategoriägarskapet av kategorin bemanningskonsulter och skapar därigenom förutsättningar för staden att över tid bedriva verksamhet av god kvalitet med extern bemanning, när behovet inte kan täckas av egen personal.
- Chefer och anställda med inköpsansvar har kunskap om regler och riktlinjer inom inköp och direktupphandling.
- Ett ökat användande av e-handelssystemet har lett till att en högre avtalstrohet samt att kostnadseffektivitet har uppnåtts.
- Utförarverksamhet bedrivs i större utsträckning i egenregi.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram ett årshjul för att underlätta förvaltningens planering kring inköp och upphandling.	2024-01-01	2024-12-31
Utbildning inom avtalsuppföljning, leverantörskontroller och direktupphandling i syfte att säkerställa hög kvalitet och motverka oseriösa leverantörer.	2024-01-01	2024-12-31
Utreda förutsättningarna för utförandet av hemtjänst i egen regi över dygnets alla timmar	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdet upplevs som tryggt och att samverkan sker med Polismyndigheten samt förvaltningar inom staden.

Stadsdelsområdet är ur många aspekter ett av Stockholms tryggaste stadsdelsområden. I anslutning till stadsdelsområdets två stora kollektivtrafikknutpunkter; Centralstationen och Sergels torg respektive Odenplan, ligger dock otryggheten högre än i resten av stadsdelsområdet, vilket medför att det lokala trygghetsskapande arbetet fokuseras till dessa platser.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Förvaltningens arbete utgår från Stockholms stads trygghetsprogram 2024 – 2027, lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen och polismyndigheten samt

genom samarbetsavtalet om platssamverkan På Sergels torg med bland annat lokala fastighetsägare.

Lokal samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten

Staden och polismyndigheten har reviderat den övergripande samverkansöverenskommelsen som gäller från och med 1 januari 2024. I den övergripande överenskommelsen lyfts stadsövergripande prioriterade utmaningar där samverkan är särskilt påkallat.

Utifrån den övergripande överenskommelsen träffar stadsdelsförvaltningen en lokal överenskommelse med lokalpolisområde Norrmalm. I samverkansöverenskommelsen ingår lägesbild och åtgärdsplan med aktiviteter. Lägesbilden beskriver aktuella problem i området och dess orsaker och utifrån lägesbilden och orsaksanalysen har enas parterna om inriktning, fokusområden och mål.

I den kommande stadsövergripande samverkansöverenskommelsen ingår fem prioriterade samverkansområden: *Unga i riskzon för destruktivt beteende, Otrygga och brottsutsatta platser, Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer och Kriminella miljöer och livsstilar samt systemhotande brottslighet*. Prioriterade samverkansområden för 2024 i den lokala samverkansöverenskommelsen kommer att fastställas av styrgruppen i början av 2024. Åtgärdsplan rapporteras till nämnden i tertialrapport 1.

I det förebyggande arbetet med unga finns ett samverkansforum, där stadsdelsförvaltningen tillsammans med skolorna och polisen samverkar. Under 2024 kommer man bland annat arbeta med aktiviteter för att öka kunskap hos skolpersonal om risk- och skyddsfaktorer avseende exempelvis ANDTS, psykisk ohälsa och kriminalitet. En annan viktig del i det förebyggande arbetet med barn och unga är stadsdelsförvaltningens fältassistenter. Fältassistenter arbetar uppsökande mot barn och unga både i skolor och runt om i stadsdelsområdet offentliga miljöer.

Förvaltningen kommer fortsätta utveckla sitt arbete med avhopparverksamheten och en lokal rutin vad gäller avhoppare och individer som vill lämna en kriminell livsstil tas fram. Socialtjänsten utreder tillhörighet och i samarbete med polis görs bedömning, utifrån grad av hotbild, om ärendet ska tas över av stadens centrala avhopparverksamhet eller om det räcker med insatser från stadsdelsförvaltningen. Norra innerstaden har i dagsläget ingen egen öppenvård men om utredning visar att den sökande är berättigad till sådana insatser kan de köpas in från andra stadsdelsförvaltningar.

Det förebyggande arbetet med våldsbejakande extremism handlar bland annat om att öka medvetenheten i demokratifrågor, samt att bedriva ett förebyggande arbete mot utanförskap, våld och annan kriminalitet. Förvaltningen arbetar också förebyggande mot våldsbejakande extremism genom att kompetensutveckling för medarbetarna där det finns två utbildningar staden tagit fram som alla medarbetare ska ta del av samt workshops. Från och med 2024 ingår arbetet mot våldsbejakande extremism i samverkansöverenskommelsen och dess lägesbild och åtgärdsplan, tidigare fanns en egen handlingsplan.

Platssamverkan

I den lokala samverkansöverenskommelsen identifieras platser för platssamverkan och det

finns även möjlighet till mobil samverkan. Om förvaltningen får signaler om ökad brottslighet och ökad otrygghet på en specifik plats har förvaltningen möjlighet att starta en så kallad mobil platssamverkan där man arbetar med åtgärder på platsen under en kortare tid.

Förvaltningen samverkar med polismyndigheten, trafikkontoret och andra lokala aktörer utifrån den aktuella platsen. Arbetet innefattar såväl platssamverkan som trygghetsvandringar vid behov. Utöver situationell brottsprevention pågår ett socialpreventivt arbete på olika nivåer. Bland annat finns en högre närvaro av uppsökande verksamheter som exempelvis fältassistenter på dessa prioriterade platser. Underlag som inkommer från synpunktsportalen, trygghetsvandringar, medborgarförslag, brottsstatistik och trygghetsundersökningar analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande och brottsförebyggande insatser. Nedan följer förvaltningens utpekade områden för platssamverkan.

- Stureplan

Syftet med platssamverkan Stureplan är att öka tryggheten och minska kriminaliteten i området. Området är en av de mest besökta platserna inom krog- och näringslivet i Stockholm. Stureplan är en plats dagtid med många arbetsplatser och en annan plats kvälls- och nattetid med krogmiljön men såväl dagtid, kvälls- som nattetid rör det sig mycket människor i området. Utöver det stora krog- och näringslivet är det omfattande ombyggnationer i området som påverkar framkomligheten. Aktörer som ingår i platssamverkan är polismyndigheten, trafikkontoret, Svenska Brassriet, Stureplansgruppen, Tamgroup, City i samverkan, Sturegallerian, STAD och fastighetsägare.

- Vision Klara

Målet med Vision Klara är att genom systematiskt uppbyggd samverkan öka tryggheten och minska brottsligheten i Klaraområdet. Deltagande aktörer utöver stadsdelsförvaltningen och polisen är trafikförvaltningen, socialförvaltningen, trafikkontoret, stadsledningskontoret, Kulturhuset Stadsteatern, Jernhusen, City i Samverkan och MTR. Två fördjupningar av samverkan kring olika platser inom Klaraområdet har tillkommit över tid, på Sergels torg och på Stockholms Centralstation och Cityterminalen.

- På Sergels torg

Visionen för platssamverkan På Sergels torg är att skapa ett levande Sergels torg där människor trivs och vill vistas. Målen är att torget ska vara tryggt, helt och rent, välkommande och erbjuda konst och kultur för alla att uppleva gratis under hela året. Deltagande aktörer är utöver stadsdelsnämnden; trafikkontoret, fastighetskontoret, Kulturhuset Stadsteatern, AMF Fastigheter, Vasakronan, Axfast, Stena Fastigheter, AFA fastigheter, Gålöstiftelsen och City i Samverkan.

- Stockholms Centralstation och Cityterminal

Målsättningen med platssamverkan på Stockholms Centralstation och Cityterminalen är att alla personer i hemlöshet som stadigvarande vistas på platsen erbjuds stöd eller lotsning till samhällets stödsystem och att de som behöver vård eller stöd kommer vidare till rätt instans. Deltagande aktörer är förutom stadsdelsförvaltningen; socialförvaltningen, Region

Stockholm, Capio Vård för hemlösa och Jernhusen.

- Odenplan/Observatorielunden

Under 2024 fortsätter arbetet med att Odenplan och Observatorielunden ska bli en trivsammare och tryggare plats att vistas på. Odenplan är en av stadsdelsområdets mest brottsutsatta platser. Förvaltningen arbetar för att göra platsen mer attraktiv för besökare vilket bidrar till trygghet och social kontroll.

Arbetet med platsaktivering av Observatorielunden, som är en park och ett grönområde, innebär att hänsyn behöver tas till andra intressen som biologisk mångfald, kulturarv och bevarandet av de få grönytor som finns i innerstan. Detta kräver mer innovativa lösningar som inte innebär ingrepp i miljön. Under gångna året har programinnehåll för guidade turer tagits fram som på sikt ska leda till ljudvandringar utan guide i Observatorielunden. Detta arbete fortsätter under 2024. Förvaltningen har en pågående dialog med SISAB gällande möjligheten att utöka förvaltningens verksamhet där och göra Observatoriet till en starkare målpunkt.

Parker och grönområden är trygga

Upplevelsen av trygghet är en viktig förutsättning för att stadens invånare ska kunna leva ett allsidigt, jämlikt och jämställt liv och har även stor betydelse för hur människor i staden nyttjar parker och grönområden. God orienterbarhet och uppsikt över viktiga platser och stråk är positivt ur trygghetsynpunkt. Målpunkter och aktiviteter i parker ger också positiva effekter då det drar till sig många människor och verksamheter som bidrar till mänsklig närvaro. Även områdets skötsel är avgörande för hur trygg man känner sig. Parker och miljöer som ger ett prydligt och omhändertaget intryck upplevs generellt som tryggare.

I samband med upprustningen av Vasaparkens lekplats kommer belysningen förbättras för att ge en ökad trygghet. Humlegården är en mycket välbesökt park med ett högt slitage och förvaltningen genomför kontinuerligt upprustningsåtgärder för att göra den mer trivsam och bidra till ökad trygghet på platsen.

Förebygga välfärdsbrottslighet

Förvaltningen deltar i stadens kraftsamling mot välfärdsbrott genom arbete i stadsgemensamma arbetsgrupper. Utöver detta arbetar förvaltningen med olika åtgärder och kontroller för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott. Förvaltningen arbetar systematiskt för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd och föreningsstöd.

Upphandling och uppföljning av avtal

Förvaltningen fortsätter arbetet med att upphandlingar och inköp ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö, klimat och social hållbarhet, samt stävja fusk och oegentligheter i enlighet med stadens program för upphandling och inköp. Arbetet utförs dels genom att bidra med kompetens i centrala upphandlingar, dels genom att egna upphandlingar används som ett medel för att kvalitetsutveckla verksamheterna och driva utvecklingen i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Förvaltningen kommer under året genomföra utbildningsinsatser inom inköp och upphandling för att bidra till en ökad kunskapsnivå kring välfärdsbrottslighet och hur oegentligheter inom upphandlad verksamhet kan motverkas.

En del av förvaltningens fortsatta arbete att motverka oegentligheter är att arbeta strukturerat

med uppföljning av förvaltningens egna avtal. Genom att arbeta aktivt med och utveckla avtalsuppföljning och leverantörskontroller, hålla hög avtalstrohet och genomföra seriositetsprövningar inför samtliga upphandlingar minskar risken för staden att göra affärer med oseriösa aktörer.

Uppföljning och kontroll av verksamheter

Den verksamhetsnära uppföljningen av entreprenader och verksamheter inom valfrihetssystemen som förvaltningen gör på uppdrag av socialförvaltningen och äldreförvaltningen är viktig för att identifiera både kvalitetsbrister och signaler på välfärdsbrott.

Ekonomiskt bistånd har av staden identifierats som ett verksamhetsområde där det finns hög risk för välfärdsbrott. Felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd kan uppkomma av olika orsaker, exempelvis på grund av att den som ansöker har missuppfattat villkoren vid ansökan, att den som ansöker medvetet lämnar oriktiga uppgifter eller på grund av interna felaktigheter vid handläggningen av ansökan. För att minska risken för felaktiga utbetalningar utförs arbete med att enklare förstå villkoren för ansökan om ekonomiskt bistånd. Vid misstanke om en felaktig utbetalning följs Stockholms stads handbok för arbetet med att utreda felaktiga utbetalning och bidragsbrott.

Även hemtjänst har identifierats som ett verksamhetsområde där det finns en hög risk för välfärdsbrott. Arbetet med uppföljning av utförare inom hemtjänst följsamhet till ersättnings- och tidsregistreringssystemet fortgår. Förvaltningen genomför uppföljningar av överskriden tid genom att ställa krav på att den överskrivna tiden ska motiveras skriftligt av utföraren inför beslut om godkännande. Vidare sker systematiska kontroller av utförarnas fakturor på månadsbasis där fakturaunderlag ställs mot den utförda tiden innan utbetalning sker. Efter sammanläggningen av stadsdelsförvaltningarna ser förvaltningen att ett stort flöde av inkomna fakturor innebär högre krav på effektivisering och utveckling av rutiner för kontroll av fakturor, något som kommer att prioriteras under nästkommande år. Förvaltningen följer även upp på uppdrag av äldreförvaltningen, hemtjänstutförare i privat regi enligt äldreomsorgens modell för verksamhetsuppföljning. I uppföljningen ingår bland annat kontroller kring att fakturering till beställaren sker korrekt, att utförarna följer stadens ställda krav på minimilön samt att verksamhetschef enligt aktuellt IVO-tillstånd är närvarande och tillgänglig i verksamheten. Resultat av uppföljningarna återkopplas till avtalsansvariga på äldreförvaltningen för vidare hantering.

Stadsgemensamma arbetsgrupper

Förvaltningen är utvald och deltar i socialförvaltningens arbetsgrupp kring välfärdsbrott och personlig assistans. Syftet är att skapa en förvaltningsövergripande struktur mot välfärdsbrott i staden, genom effektivare och mer precisa kontroller. I det arbetet ingår att utveckla och färdigställa riskprofiler samt implementera färdigställda riskprofiler löpande i förvaltningarna. I arbetet ingår även att stärka rutiner kring dokumentation av de avvikelser som framkommer av riskprofiler, samt att stärka informationsdelningen i staden.

Förebygga otillåten påverkan

Förvaltningen arbetar systematiskt för att förebygga, motverka och hantera otillåtna

påverkanshandlingar och hot och våld mot medarbetare. Ett stödmaterial med tillhörande checklista är framtagen som systematiskt lyfts under arbetsplatsträffar, och genom att analysera och följa upp incidenter stärks medvetenhet och kunskap kring otillåten påverkan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	85 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	75 %	73 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.1 Tryggt stadsdelsområde

Beskrivning

Förvaltningen arbetar systematiskt, strukturerat och resurseffektivt för att invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet ska vara trygga och säkra. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet bedrivs till stor del inom ramen för samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområde Norrmalm.

Förvaltningen arbetar systematiskt för att förebygga, motverka och hantera otillåtna påverkanshandlingar och hot- och våld mot anställda. Förvaltningen arbetar förebyggande mot våldsbejakande extremism enligt handlingsplan och samverkar med andra aktörer.

Förvaltningen deltar i stadens kraftsamling mot välfärdsbrott genom arbete i stadsgemensamma arbetsgrupper. Utöver detta arbetar förvaltningen med olika åtgärder och kontroller för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott. Förvaltningen arbetar strukturerat med uppföljning av förvaltningens egna avtal samt verksamhetsuppföljningar för verksamheter inom valfrihetssystem och verksamheter som bedrivs på entreprenad. Genom att arbeta aktivt med och utveckla avtalsuppföljning och leverantörskontroller, hålla hög avtalstrohet och genomföra seriositetsprövningar inför direktupphandlingar minskar risken för att staden gör affärer med oseriösa aktörer. I upphandlingar finns ett ökat fokus inom förvaltningen att ställa och följa upp sociala krav så som krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder. Förvaltningen arbetar systematiskt för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd och föreningsstöd.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Invånare, besökare och verksamma upplever att platser, parker och grönområden inom stadsdelsområdet är trivsamma, trygga och säkra.
- Färre invånare känner sig oroliga för att utsättas för brott.
- Förekomsten av narkotika har minskat och det finns en blandning av verksamheter och människor som skapar en trivsam miljö att vistas i.
- Unga i riskzon för kriminalitet fångas upp och får stöd.
- Förvaltningen bedriver ett strukturerat arbete mot välfärdsbrott genom tydligt förankrade rutiner och arbetssätt.
- Kunskapen om otillåten påverkan samt hur det motverkas och hanteras är hög inom förvaltningen.
- Personer, eller anhöriga till personer, som har blivit utsatta för eller bevittnat brott får insatser och stöd utifrån behov.

Förväntat resultat på längre sikt

- Offentliga platser är trygga, trivsamma och fria från narkotika.
- Välfärdsbrott förhindras och upptäcks tidigt. Uppföljning av upphandlad verksamhet är prioriterad inom förvaltningen i syfte att säkerställa avtalad leverans samt motverka alla typer av välfärdsbrott.
- Det förebyggande sociala arbetet främjar ungas skyddsfaktorer och minskar risken att de hamnar i kriminalitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel invånare som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen i stadsdelen de bor.	85 %		År
Människor vistas gärna på Sergels torg	15 %		År
Sergels torg är en trivsam plats	20 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att främja och arbeta för att öppenhet, jämställdhet och demokratiska värderingar råder i alla verksamheter.

Förvaltningens arbete bidrar till att uppfylla FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling enligt Agenda 2030. Alla människors lika värde och mänskliga rättigheter är centrala delar i förvaltningens möte med invånare och ska även genomsyra förvaltningens interna utvecklingsprocesser och förvaltningens ansvar som arbetsgivare.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att stärka barns rättigheter bland annat genom att följa upp och utveckla förutsättningarna för barns delaktighet i sin egen utredning. Bildstöd används som ett av flera verktyg i samtal med barn. Modellen bidrar till delaktighet genom att

underlätta för barnet att komma till tals och förstå vad som har inträffat i familjen. För att säkerställa samverkan med skola och förskola i barnavårdsutredningar finns upprättade rutiner.

Arbetet med att testa om enkätverktyget Viewpoint bidrar till högre delaktighet för barn 6-17 år kommer att utökas med fler handläggare. Utifrån barnets svar på enkäten anpassas innehållet i mötet och förändringar över tid för insats kan observeras.

Inom den öppna fritidsverksamheten får barn och unga vara med och påverka utbudet av aktiviteter, bland annat genom medborgarbudet.

Barn vars anhörig utsatts för våld erbjuds stödsamtal. I de fall barn blir placerade på skyddat boende med förälder görs detta med ett barnperspektiv och möjlighet till fortsatt förskola eller skolgång säkerställs så långt det är möjligt.

Nämndens förskolor har på olika sätt skapat forum för reflektion tillsammans med barnen där delaktighet och inflytande har präglat dialogen. Möjligheten att kunna arbeta med barnen i mindre grupper vid sådana tillfällen ses som en framgångsfaktor i arbetet och ger pedagogerna goda möjligheter att arbeta vidare med de frågor och ämnen som lyfts fram av barnen. Förskolan stärker även arbetet med demokratiska förhållnings- och handlingsätt, bland annat genom att ha ett normmedvetet förhållningssätt, att uppmuntra till ett utforskande lärande och att genom att sätta dialogen i centrum ge barnen inflytande och delaktighet i utbildningen. Genom specialpedagogiska arbetssätt och förebyggande och åtgärdande insatser skapar förskolan en likvärdig utbildning, som kompenserar för barns skilda förutsättningar.

Ökad jämställdhet

En viktig grundprincip inom myndighetsutövning såväl som utförarverksamhet är att stöd och insatser ska erbjudas utifrån individuella behov. Arbetssätt som innebär att delar av handlägningsprocessen görs med oidentifierade ärenden, minskar risken för ojämlika bedömningar utifrån kön. Jämställdhetsperspektivet beaktas vid handläggning och i samband med egenkontroller.

Nämndens förskolor arbetar med pedagogiska verktyg för att motverka traditionella könsnormer samt integrerar frågor kring jämställdhet, genus och normkritiska perspektiv i det dagliga arbetet och i mötet med föräldrar och barn.

Nämndens verksamheter inom äldreomsorgen fortsätter arbetet med att analysera resultat av olika källor könsuppdelat i syfte att undersöka omotiverade skillnader i det stöd som de äldre har tillgång till. Resultatet av brukarundersökningar och kvalitetsuppföljningarna på individnivå redovisas könsuppdelade och verksamheterna arbetar med att ta fram åtgärder kopplade till eventuella skillnader mellan könen. Förvaltningen ser att det finns behov av att nå ut till fler äldre män som är ofrivilligt ensamma där aktuell forskning visar på ökad risk för psykisk ohälsa, exempelvis suicid. Därför kommer förvaltningen att undersöka möjligheten till att vidareutveckla riktade satsningar i form av samtalsgrupper för män och hälsopedagogernas uppsökande uppdrag. Även aktivitetsutbudet inom träffpunkterna ska fortsätta utvecklas i syfte att locka fler män till nämndens verksamheter genom att ta del av synpunkter och önskemål från de äldre men även utveckla dialogen och samverkan med externa aktörer.

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete utgår från Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Nämndens råd för funktionshinderfrågor bidrar med ett strategiskt fokus på arbetet med att tillämpa programmet. Genom att ta tillvara rådets sakkunskaper och förankring inom funktionsrättrörelsen förväntas det strategiska arbetet med att säkerställa målgruppens rättigheter fortsätta att utvecklas under året.

Förvaltningen arbete bidrar till programmets mål om *Rätten till individuellt stöd* genom att erbjuda stöd som syftar till jämlika möjligheter till trygghet, självständighet och delaktighet i samhällslivet samt att den enskilde kan utvecklas utifrån sina förutsättningar. Läs mer under mål 1.3.

Förvaltningen bidrar till programmets mål *Rätten till information och kommunikation samt tillgång till ny teknik* genom att it-pedagogernas verksamhet riktas till personer med funktionsnedsättning.

Under året planeras det hälsoförebyggande arbetet inom LSS-verksamheterna i egen regi att utvecklas i samverkan med dietist vilket bidrar till målet om *Rätten till bästa möjliga hälsa*.

Nämndens förskolor ska utforma aktiviteter för att vara tillgängliga för barn och unga med funktionsnedsättning. Såväl pedagogiska som sociala och fysiska aspekter ska vägas in för att lärmiljön ska vara trygg och inkluderande. Varje förskola ska bedriva ett arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering. Förskolorna arbetar med åtgärder och plan för kränkande behandling och diskriminering. Barnkonsekvensanalyser görs för att säkerställa att barnrättsperspektivet alltid finns med och beaktas vid förändringar i verksamheten som påverkar barnen.

Många äldre som förvaltningen möter behöver individuellt anpassat stöd och omsorg utifrån funktionsnedsättningar. Ett prioriterat område för förvaltningen är därför att stärka teamarbetet inom vård- och omsorgsboendena genom att de olika professionerna tillsammans arbetar med att utveckla vården och omsorgen med den äldres fokus. Samverkansformer mellan bland annat äldreomsorgens arbetsterapeuter, sjuksköterskor och sjukgymnaster ska bidra till att den äldre får stöd och anpassningar med att kunna vara självständig i sin vardag. Förvaltningen fortsätter även med kommunikationsinsatser till äldre med funktionsnedsättningar, bland annat genom annonser i stadens tidning till personer med synnedsättning "På tal om Stockholm". Biståndshandläggare inom äldreomsorgen fortsätter att samverka med primärvårdens rehabilitering i syfte att tillsammans erbjuda äldre med funktionsnedsättningar som bor hemma anpassat stöd som möjliggör ett kvarboende, bland annat genom att ta kalla till SIP-möten där behovet av samordnat stöd finns.

Förvaltningen arbetar för att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla, utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att genomföra åtgärder för förbättrad tillgänglighet i parker och grönområden, exempelvis kontrastmarkering och räckeskomplettering i trappor, komplettering med armstöd på befintliga soffor, utplacering av nya tillgängliga soffor samt ny belysning eller nya markmaterial. Vid planering av nya parker i stadsutvecklingen bevakar förvaltningen tillgänglighetsperspektivet.

Nationella minoriteters rättigheter

Förvaltningen arbetar med de nationella minoriteternas rättigheter utifrån gällande lagstiftning. Detta sker bland annat genom att främja språk och kultur, informera om rättigheter vid exempelvis biståndsansökan samt informera om möjligheten till förskola och äldreomsorg på minoritetsspråk. Medarbetare utbildas kontinuerligt i lagstiftningen i samverkan med stadens övriga nämnder.

Förskolan arbetar utifrån läroplanens uppdrag där barns rätt till språkutveckling och kulturell identitet införlivas. Äldreomsorgens verksamheter involverar representanter för de nationella minoriteterna i aktiviteter som genomförs samt erbjuder aktiviteter kopplat till de nationella minoriteternas kultur i samband med bland annat Seniorveckan.

Ett äldrevänligt stadsdelsområde

Äldreomsorgsavdelningens arbete för att uppnå en äldrevänlig stad riktar sig framförallt gentemot handlingsplanens utvecklingsområden delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering samt kommunikation och information. Utvecklingsområdena är nära kopplade till varandra och arbetet för att nå ut till så många som möjligt i målgruppen för att i dialog med dem och i samverkan med andra aktörer skapa aktiviteter och forum för samvaro beskrivs under mål 1.4.

Förvaltningen genomföra kontinuerligt tillgänglighets- och trygghetshöjande åtgärder i stadsdelsområdets parker. Vid upprustning av befintliga parker samt genom deltagande i planering av nya parker och offentliga miljöer i stadsutveckling bidrar förvaltningen till ett äldrevänligt stadsdelsområde.

Lokal demokrati genom medborgardialoger och medborgarbudget

Förvaltningen använder sig av olika former av medborgardialoger för att tillsammans med invånare och besökare utveckla lokalsamhället samt för att öka den demokratiska förankringen i förvaltningens arbete och beslutsprocesser. Där det är lämpligt använder förvaltningen medborgardialog eller medborgarbudget som ett verktyg i utvecklingsarbetet. En medborgardialog är inplanerad inför upprustningen av parken Solvändan i Vasastaden, se även under mål 1.5.

Under året kommer förvaltningen även att fokusera på att involvera ungdomar som besöker fritidsverksamheten i att utveckla verksamheten. Förvaltningen kommer att testa att i detta arbete använda sig av medborgarbudget på en av ungdomsgårdarna, som ett sätt att öka ungas möjlighet till delaktighet och inflytande.

Äldres inflytande ska stärkas och säkerställas i planering och uppföljning av förvaltningens utvecklingsarbete. Nämndens pensionärsråd är en redan väl etablerad dialog- och samverkansform. Under 2024 kommer seniordialoger att anordnas på vård- och omsorgsboenden där representanter från pensionärsrådet bjuds in till vård- och omsorgsboenden för att träffa boende, anhöriga och verksamhetsledning. Fler kanaler för målgruppsdialog ska vidareutvecklas både genom fysiska platser och möten och genom att fortsätta stödja äldre att använda digitala kanaler och verktyg. För de äldre som har insatser från äldreomsorgen är möjlighet till inflytande en förutsättning för att kunna påverka sin vardag och sin vård och omsorg. Det är ett prioriterat område för samtliga äldreomsorgens

verksamhetsområden och arbetet beskrivs närmare under mål 1.4.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor är viktiga i arbetet med att utveckla verksamheten utifrån ett funktionshinderperspektiv. Sedan den 1 juli har stadsdelsnämnderna för Norra innerstaden och Kungsholmen ett gemensamt råd för funktionshinderfrågor. Under året kommer arbetet att fortsatt utvecklas med fokus på strategiska frågor kopplade till tillgänglighet och delaktighet.

Agenda 2030

Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen sker i praktiken. Förvaltningen bidrar till att uppfylla Agendans mål och delmål genom sin ordinarie verksamhet som beskrivs i verksamhetsplanen, till exempel trygghetsarbetet, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete med mera. Inom förskoleverksamheten är Agenda 2030 en del av läroplanen genom att det betonas att utbildningen ska väcka intresse för och kunskaper om hållbar utveckling – ekonomisk, social och miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras och en positiv framtidstro ska präglade utbildningen.

Nedan följer i korthet exempel på förvaltningens bidrag till att uppfylla målen i Agenda 2030.

- Genom att arbeta för ett minskat matsvinn, kemikaliesmarta och giftfria miljöer samt klimatsmarta måltider bidrar förvaltningen till bland annat mål 12, hållbar konsumtion och produktion.
- Stora delar av det arbete som förvaltningens socialtjänst utför bidrar direkt till målen i Agendan, till exempel arbetet med att erbjuda ekonomiskt bistånd som bidrar till mål 1, ingen fattigdom och även till mål 3, ingen hunger.
- En meningsfull fritid är ett viktigt bidrag till mål 3, god hälsa och välbefinnande. Arbetet för att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet fortgår och bidrar till mål 5, jämställdhet och mål 10, minskad ojämlikhet.
- Inom förvaltningens äldreomsorg och vård- och omsorgsboende bidrar arbetet med trivsel, mat, måltider och nutrition för att säkerställa näringsbehov till mål 2, ingen hunger samt mål 3, god hälsa och välbefinnande.
- Genom att säkerställa en hög pedagogisk kvalitet i förskolan bidrar förvaltningen till mål 4, god utbildning för alla.
- Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov, oavsett kön. Det bidrar till mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet. Arbetssätt som innebär att delar av handläggning sker med avidentifierade ärenden, minskar risken för ojämlika bedömningar. Könsuppdelad statistik analyseras i syfte att uppmärksamma skillnader och likheter så att inflytande och resurser mellan kvinnor och män fördelas rättvist.
- Förvaltningen arbetar vidare med att utveckla aktiviteterna på öppna verksamheter och mötesplatser i syfte att nå ut till fler män vilket bidrar till mål 5, jämställdhet.
- För att bidra till mål 10, minskad ojämlikhet, arbetar Rio vård- och omsorgsboende med hbtq- diplomering.
- Upphandling och inköp är ett viktigt verktyg i arbetet med att nå flera av målen i

Agendan. Genom att förvaltningen ställer miljökrav samt sociala krav där det är möjligt och lämpligt i både upphandlingar och direktupphandlingar bidrar förvaltningen till klimatmål 13, bekämpa klimatförändringarna och 8, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

- Genom ungdomsmottagningens arbete med att främja en god och säker sexuell hälsa, stärka ungas identitets- och personlighetsutveckling samt förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa och sociala problem bidrar förvaltningen till att mål 3, god hälsa och välbefinnande; mål 5, jämställdhet; mål 10, minskad ojämlikhet.
- Det förebyggande ANDTS-arbetet bidrar till mål 3, god hälsa och välbefinnande, samt mål 16, fredliga och inkluderande samhällen då det finns en tydlig koppling mellan våld och hantering av droger.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	38 %	38 %	År

Nämndmål: 3.7.1 Öppenhet, jämställdhet och demokratiska värderingar råder i alla verksamheter

Beskrivning

Förvaltningens strategiska arbete bidrar till att uppfylla FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling enligt Agenda 2030 genom att öka jämställdhet, tillgänglighet och det hälsofrämjande arbetet samt genom att minska ojämlikhet och våld i nära relationer.

Nämndens verksamheter utvecklas och utformas i syfte att vara trygga och inkluderande för alla invånare. Utgångspunkten för utvecklingen är ett jämställt och normkritiskt perspektiv vars syfte är att identifiera och åtgärda omotiverade skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar i beslutsfattande, resursfördelning samt i det dagliga bemötandet med invånare. Alla människors rättigheter främjas genom att exempelvis utgå från barn som rättighetsbärare, rättigheten till tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteters rättigheter, hbtqi+-personers rättigheter och motverka rasism och ålderism.

Genom att öka kunskap och medvetenhet om normer kring exempelvis kön, sexualitet, ålder och socioekonomisk bakgrund kan medvetenheten om hur exkluderande normer kan påverka kvaliteten och hindra en likvärdig service tydliggöras. Könsuppdelad statistik synliggörs och analyseras i syfte att uppmärksamma omotiverade skillnader, för att inflytande och resurser mellan kvinnor och män ska fördelas rättvist.

Förvaltningen arbetar för ett äldrevänligt stadsdelsområde genom att förbättra delaktighet och inflytande, utveckla samverkan och partnerskap, arbeta med social inkludering, verka för tillgång till bostäder för personer över 65 års olika behov, och förbättra kommunikation med och information till äldre personer i stadsdelsområdet.

Förvaltningen arbetar med medborgarbudget och medborgardialog som verktyg för att öka invånares inflytande och delaktighet och för att utveckla verksamheterna. Förvaltningen kommer att testa att i detta arbete använda sig av medborgarbudget på en av ungdomsgårdarna, som ett sätt att öka ungas möjlighet till delaktighet och inflytande. En medborgardialog är även inplanerad inför upprustningen av parken Solvändan i Vasastaden. Som ett led i att verka för att öka likställighet över staden i den service som erbjuds stockholmarna utreder förvaltningen förutsättningar för att inrätta ett medborgarkontor. Utredningsarbetet kopplas till den pågående planeringen av ett gemensamt förvaltningskontor. Parallellt med utredningen sker ett test med att erbjuda samhällsvägledning via mobila och digitala arbetsätt.

Förvaltningen är en förebild som arbetsgivare genom att aktivt arbeta för en öppen arbetsmiljö fri från diskriminering och destruktiva könsnormer. Alla medarbetare ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet- och uttryck, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Förväntat resultat

Förväntat resultat 2024

- Invånare har inflytande genom till exempel medborgardialoger, i syfte att utveckla och delta i lokalsamhället. Dialoger är också en naturlig del av ständiga förbättringar i nämndens verksamheter.
- Alla oavsett funktionsförmåga kan vara delaktiga i nämndens verksamheter samt har tillgång till skydd, stöd och service på jämlika villkor.
- Medarbetare har kompetens och kunskap om normkritiska förhållningssätt och jämställdhet och verksamheterna är fria från destruktiva maskulinitetsnormer.
- Myndighetsutövning och handläggning är transparent och jämlik. Jämställdhets- och barnrättsperspektiv integreras vid beslutsfattande.
- Förvaltningen arbetar med riktade insatser för invånare med särskilt behov av stöd.
- Förvaltningen är en arbetsgivare som främjar jämställdhet för sina medarbetare.
- Förvaltningen har en ny handlingsplan för ett äldrevänligt stadsdelsområde.
- Alla verksamheter inom förvaltningen har åtgärder kopplat till det reviderade programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Förväntat resultat på längre sikt

- Systematik finns kring hur och när medborgardialoger ska ske, hur resultatet ska analyseras. Resultatet används som underlag för beslutsfattande.
- Äldrevänligt stadsdelsområde där personer över 65 år lever ett självständigt liv med god livskvalitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Medborgarbudget inom öppen fritidsverksamhet	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla ett inkluderande arbetssätt för nämndens råd för funktionshinderfrågor	2024-01-01	2024-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2024 om 3 255,2 mnkr för driftverksamhet och 36,3 mnkr för investeringar. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2023 ökar driftsbudgeten med 178,7 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 5,8 procent.

I driftbudget tilldelas inga medel för att finansiera nämnd- och förvaltningsadministration. För att avsätta denna budget har ett administrativt avdrag gjorts från varje verksamhetsområdes nettobudget.

Tabellen nedan visar budget per verksamhetsområde för 2024 med kostnader, intäkter och nettobudget. Som jämförelsevärden redovisas också budget för 2023 samt prognos per oktober 2023.

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2024 kostnader	Budget 2024 intäkter	Budget 2024 netto	Budget VP 2023 netto	Prognos oktober 2023
Nämnd- och förvaltningsadministration	117,6	1,0	116,6	104,9	119,0
Individ- och familjeomsorg	256,8	39,5	217,3	210,3	200,2
<i>varav Barn och Unga</i>	<i>121,0</i>	<i>7,2</i>	<i>113,8</i>	<i>110,2</i>	<i>103,2</i>
<i>varav Vuxna</i>	<i>44,6</i>	<i>1,6</i>	<i>43,0</i>	<i>42,9</i>	<i>41,9</i>
<i>varav Flyktingmottagande</i>	<i>7,0</i>	<i>7,0</i>	<i>0,0</i>	<i>2,1</i>	<i>2,1</i>
<i>varav Socialpsykiatri</i>	<i>79,7</i>	<i>23,7</i>	<i>56,0</i>	<i>53,3</i>	<i>51,2</i>
Stadsmiljö	82,4	19,8	62,6	46,0	57,0
Avskrivningar	28,2	0,0	28,2	25,4	24,1
Internräntor	6,8	0,0	6,8	1,4	5,2
Förskola	712,5	72,0	640,5	612,1	624,5
Äldreomsorg	1 897,8	279,6	1 618,2	1 554,3	1 469,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	482,4	26,7	455,7	429,6	451,5
Barn, kultur och fritid	52,0	2,2	49,8	32,0	33,0
Arbetsmarknadsåtgärder	20,0	11,2	8,8	9,1	9,1
Ekonomiskt bistånd	63,6	12,9	50,7	51,4	50,0
<i>varav handläggning</i>	<i>22,6</i>	<i>11,5</i>	<i>11,1</i>	<i>18,7</i>	<i>18,7</i>
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	3 720,1	464,9	3 255,2	3 076,5	3 042,9

Nämnd och förvaltningsadministration

Nettobudgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 116,6 mnkr.

Administrationen finansieras genom ett avdrag från respektive verksamhetsområde. Andelen av budget som går till nämnd- och förvaltningsadministration är 3,0 procent beräknat på nettot.

I förvaltningsadministrationen ingår kostnader för nämnd, registratur, arkiv, direktör, IT, ekonomi, lokal, HR, upphandling, kvalitetsfrågor, trygghets- och säkerhetsfrågor samt kontorsservice. I budgeten ryms även en förvaltningsövergripande buffert om 20 mnkr som omfördelats från äldreomsorgen.

Individ- och familjeomsorg

Nettobudget uppgår till 217,3 mnkr.

Nettobudgeten för verksamhetsområdet barn- och ungdomsinsatser uppgår till 113,8 mnkr. Fältverksamhet kommer under 2024 att utökas vid Sergels Torg. För att nå ut till unga och deras föräldrar sker nära samverkan med högstadieskolorna.

Nettobudget för verksamhetsområdet vuxna uppgår till 43 mnkr och omfattar insatser för vuxna med missbruksproblematik och personer utsatta för våld i nära relationer.

Nettobudgeten för verksamhetsområdet socialpsykiatri uppgår till 56 mnkr och innefattar insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Vårdinsatser för ensamkommande ungdomar anvisade till Norra innerstaden handläggs av familjeenheten. Kostnader för vårdinsatser för ensamkommande ungdomar finansieras av statsbidrag.

Utöver insatser riktade till stadsdelens invånare ansvarar Norra innerstadens stadsdelsnämnd för insatsen personligt ombud riktad mot hela innerstaden. Därutöver ansvarar Norra innerstaden för ungdomsmottagningen som dels vänder sig till ungdomar från Norra innerstaden och Kungsholmen. Denna del samfinansieras av berörda förvaltningar. Resterande del av ungdomsmottagningen är kommunövergripande och har i uppdrag att ta emot stadens alla ungdomar. Budget för den kommunövergripande delen av ungdomsmottagningen är 2,8 mnkr.

Ett administrativt avlyft har gjorts från verksamhetsområdet om totalt 4,5 mnkr för att finansiera stödtjänster såsom verksamhetsutvecklare och administratörer som arbetar mot hela verksamhetsområdet enligt följande fördelning.

Stadsmiljö

Stadsmiljöverksamhetens nettobudget uppgår till 62,6 mnkr. Budgeten för parkdrift har till 2024 förstärkts med 15,0 mnkr genom en omfördelning från äldreomsorgen.

För räntor och avskrivningar på gjorda parkinvesteringar budgeteras 35,0 mnkr.

Avdelningen för stadsutveckling är en gemensam organisation för Norra innerstadens och Kungsholmens stadsdelsnämnder. Budget för parkmiljö ligger kvar på respektive nämnd och återfinns som omslutningsförändring i budgettabellen.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhetens nettobudget uppgår till 640,5 mnkr. Förskoleverksamheten får en schablon per inskrivet barn. Schablonen har höjts med 4,0 procent jämfört med 2023. Av schablonen fördelas 80,5 procent ut till förskoleenheterna under 2024.

20 mnkr har omfördelats från verksamhetsområde äldreomsorg till förskolan. Omfördelningen görs för att möjliggöra en kvalitativ verksamhet trots de öknings avseende hyror, löner,

livsmedel och övriga omkostnader som belastat verksamheten under 2023, och som också prognostiseras att öka kraftigt under 2024.

Nämnden har en preliminär budget för förskoleverksamheten som bygger på antalet barn som var inskrivna i mars 2023. Slutlig budgettram kommer att tilldelas nämnden efter faktiskt barnantal under året. Det sker månadsavläsningar under året och den slutliga justeringen sker i december.

Under 2024 förväntas det genomsnittliga barnantalet uppgå till 3 846 barn vilket är 59 barn fler än det prognostiserade genomsnittet 2023 och 68 barn färre än barnantalet i mars 2023 som är grund för nämndens budgettram. Nämnden har de senaste åren sett att antalet barn i förskoleålder minskar. Minskningen ser ut att ha stannat upp något men Swecos befolkningsprognos pekar på att barnantalet kommer fortsätta minska under kommande år.

Den del av schablonen som inte fördelas ut till förskolorna ska finansiera hyreskostnader, lokalunderhåll, stabskostnader, kostnader för gemensam IT med mera. Till följd av de minskande barnantalen pågår en lokalöversyn för att säkerställa en effektiv lokalförsörjning de kommande åren.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens sammanlagda nettobudget uppgår till 1 618,2 mnkr efter omfördelning om 60 mnkr till andra verksamhetsområden.

I jämförelse med 2023 har ersättningen till hemtjänstens utförare höjts med 3,7 procent för privata utförare och med 3,6 procent för egen regi. Ersättning för biståndsbedömd dagverksamhet har höjts med 3,6 procent jämfört med 2023.

Ersättningen för vård och omsorgsboende har räknats upp i enlighet med omsorgsprisindex. För 2024 innebär detta en uppräkningsnivåerna med 4,4 procent för både egen och enskild regi. Inräknat finns redan högre pris för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har. Stadsdelsförvaltningen har boendeformer med intern prissättning. Intern prissättning för äldreomsorg redovisas under övriga ekonomiska redovisningar. Interna priser har prisjusterats med samma uppräkningsnivå som vård- och omsorgsboendena fått i stadens budget 4,4 procent.

Budgeterade volymer

Hemtjänst i ordinärt boende

Antal hemtjänsttimmar för insatser dagar och kvällar beräknas uppgå till cirka 66 800 timmar per månad varav andel i egen regi beräknas till 26,1 procent. Nattinsatser uppskattas till 7 200 insatser per månad och antal trygghetslarm till 2 550 per månad.

Vård- och omsorgsboende

Behovet av platser inom vård- och omsorgsboendena beräknas uppgå till 1 070 platser per månad. Ersättningen till utförare av vård- och omsorgsboenden utgår i två nivåer, en för somatisk inriktning och en för demensinriktning enligt stadens budget.

Hälsofrämjande enheten

Hälsofrämjande enheterna bedriver dagverksamheter som omfattas av valfrihetsmodellen. Den kommunala dagverksamheten i egen regi planerar 44 platser för demensvård och 22

platser för social dagvård. Samtliga av dessa platser är biståndsbedömda. Dagverksamhet Klockhuset och Dagverksamhet Mimer med profilverksamhet är inte resultatenheter. Bo Bergmans dagverksamheter är resultatenheter och består av två biståndsbedömda dagverksamheter. En dagverksamhet för personer med demenssjukdom och en dagverksamhet med social inriktning.

Därtill bedrivs öppen verksamhet, som inte kräver biståndsbedömning, vid sex träfflokaler: Aktivitetscenter Vasastan, Vasaträffen, Rioträffen, Hjorthagens aktivitetscenter, Bo Bergmansträffen och Ruddammsträffen. Stadsdelsförvaltningen kommer under 2024 etablera nytt aktivitetscenter.

Tryggt mottagande i hemmet

Äldreomsorgen arbetar vidare med Tryggt mottagande i hemmet, som syftar till att öka tryggheten för äldre samt minska behovet av vård- och omsorgsinsatser. Insatsen kommer i samarbete drivas av Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Nettobudget uppgår till 455,7 mnkr. Budget har beräknats efter prestationsmätningen hösten 2023 och kommer justeras efter två avläsningstillfällen under 2024. Större delen av budget är prestationsrelaterad och finansieras av schabloner per beslutad omsorgsnivå för varje brukare med insatser inom LSS, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade. Dessa insatser innefattar boende, daglig verksamhet, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Därtill kommer ett fast anslag som ligger oförändrat under året och avser resterande insatser enligt SoL, socialtjänstlagen och LSS, samt anslag för de 20 första timmar assistansersättning, som justeras utifrån antal aktuella brukare med beslut gällande assistansersättning.

Inom verksamhetsområdet finns en utförarenhet som består av fem LSS gruppboendestäder, tre LSS serviceboendestäder och en LSS daglig verksamhet. Budget är prestationsrelaterad och baseras på brukarnas omsorgsnivåer.

Ett administrativt avlyft har gjorts från verksamhetsområdet om totalt 9,5 mnkr för att finansiera stödtjänster såsom verksamhetsutvecklare och administratörer som arbetar mot hela verksamhetsområdet.

Barn, kultur och fritid

Nettobudget uppgår till 49,8 mnkr.

Verksamheter inom barn, kultur och fritid består av ungdomsgårdar, parklekar, kultur, preventionssamordnare, föräldrastöd, kolloverksamhet och föreningsstöd.

Till budget 2024 har ungdomsgårdarna tilldelats 1 mnkr mer. Budgeten för medborgarkontor utökas med 1 mnkr och för fritidsbibliotek avsätts en budget om 1,5 mnkr. Under 2024 kommer förvaltningen se över hur en ny verksamhet kan utvecklas för att fånga upp barn och unga som befinner sig på Sergels torg. För ändamålet avsätts 3 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Nettobudget uppgår till 8,8 mnkr. Handläggningen av anställningar avseende offentligt skyddade anställningar, OSA, är gemensam för Norra innerstaden och Kungsholmen och samfinansieras av de två förvaltningarna.

För Norra innerstadens del är budget för OSA-anställningar 3,3 mnkr netto. Antal deltagare för denna insats beräknas under 2024 till 25 personer. För feriearbetande ungdomar 16–19 år är budget 5,5 mnkr och stadsdelen erbjuder cirka 500 platser.

Ekonomiskt bistånd

Nettobudget uppgår till 50,7 mnkr. För utbetalt ekonomiskt bistånd uppgår budget till netto 31,3 mnkr vilket motsvarar ett uppskattat antal biståndshushåll om cirka 259 med en genomsnittlig kostnad om 10 500 kr per hushåll och månad.

Budget för handläggning av ekonomiskt bistånd uppgår för Norra innerstadens del till 19,4 mnkr. Norra innerstadens stadsdelsnämnd handlägger ekonomiskt bistånd för Norra innerstaden och Kungsholmen och handläggningskostnader samfinansieras av de två stadsdelarna enligt fördelning av antal biståndshushåll.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2024 tilldelats 5,0 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier, samt 31,3 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden.

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2024 tilldelats 31,3 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Medlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	VP 2024	
Centrala medel		
Vasaparkens lekplats	7	Genomförande av upprustning.
Tessinparkens parklek	4	Genomförande av upprustning.
Kaknäs lekplats	2	Program och genomförande av upprustning.
Motalaparkens plaskdamm	1	Upprustning av dammbotten.
Humlegården	0,5	Mindre upprustningar i parken.
Nycklade medel		
Solvändan och Lilla Solvändan	1,2	Programarbete inför upprustning.
Vasaparkens lekpark	6	Upprustning av lekplats.
Vasaparkens utegym	1	Omdisponering av redskap, byte av konstgräs och utveckling av utegym.
Tessinparkens parklek	2	Genomförande av upprustning.
Kaknäs lekplats	2	Program och genomförande av upprustning.
Humlegården	0,5	Mindre upprustningar i parken.
Tessinparkens grusyta	0,5	Förnyelse av grusyta.
Gärdeshöjdens lekplats	0,5	Upprustning av lekplats.
Hjorthagen	0,5	Upprustning av lekplats.
Karlavägen mittstråk	1	Förnyelse av mittstråk.

Mnkr	VP 2024	
Småparker & lek	1,6	Diverse mindre åtgärder samt inköp av utrustning.
Totalt	31,3	

Begärda budgetjusteringar - Maskiner och inventarier

Ytterligare investeringsmedel om 3,0 mnkr begärs för inventarieinköp i samband med återtagande av Sabbatsberbsbyns, Kampementets och Kattrumpstullens vård- och omsorgsboenden 2024, samt till uppstart av förskolan Resedan.

Begärda budgetjusteringar - Klimat och Biologisk mångfald

- Klimatinvesteringsmedel elcyklar om 0,2 mnkr.
- Klimatinvesteringsmedel trädplantering om 1,0 mnkr.
- Investeringsmedel biologisk mångfald ängsytor om 0,4 mnkr.
- Investeringsmedel biologisk mångfald trädplantering om 1,0 mnkr.

Kommande ombudgeteringar

I samband med verksamhetsberättelsen för år 2023 kommer ombudgetering begäras avseende parkinvesteringar i Vasaparken om 2,0 mnkr samt klimatmedel avseende skyfallsplan Vasaparken om 0,3 mnkr.

Vidare prognostiserar förvaltningen en avvikelse på projektet skyfallsmagasin Humlegården om 5,4 mnkr. Dessa budgetmedel kommer begäras ombudgeterade i samband med verksamhetsberättelsen. Byggstarten har försenats på grund av svårigheter att upphandla projektör av skyfallslösningar och projektet valde att invänta trafikkontorets upphandling. I nuläget pågår förberedande markarbeten i samarbete med trafikkontoret samt utredning och projektering som beräknas vara klar till våren-sommaren 2024. Byggstart beräknas kunna påbörjas under hösten 2024.

Fördelningen av investeringsmedel mellan olika projekt beskrivs även i bilaga 1.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt i denna verksamhetsplan.

Resultatenheter

Resultatenheter under 2024 är följande:

- Klara förskolor
- Karlbergs förskolor
- Odenplans förskolor
- Johannes förskolor
- Matteus förskolor
- Centrala Östermalms förskolor
- Engelbrekt-/Gärdets förskolor

- Hedvig Eleonora förskolor
- Norra Djurgårdsstadens förskolor
- Bo Bergmans resultatenheter
- Fritidsenheten
- Socialpsykiatrins utförarenhet

Resultatenheter överför hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 procent av bruttobudgeten innevarande år och det samlade värdet av överförda överskott får maximalt motsvara 10 procent av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt i denna verksamhetsplan.

Budgetjusteringar

I verksamhetsplan 2024 begärs följande budgetjusteringar:

- Klimatinvesteringsmedel elcyklar om 0,2 mnkr.
- Klimatinvesteringsmedel trädplantering om 1,0 mnkr.
- Investeringsmedel biologisk mångfald ängsytter om 0,4 mnkr.
- Investeringsmedel biologisk mångfald trädplantering om 1,0 mnkr.
- Investeringsmedel maskiner & inventarier om 3,0 mnkr.

Omslutningsförändringar

För ökade kostnader och intäkter begär nämnden omslutningsförändring om totalt 353,3 mnkr. Omslutningsförändringarna avser huvudsakligen intäkter och kostnader för hyresintäkter och köp av platser inom vård- och omsorgsboenden samt gruppboendestäder LSS, försäljning av tjänster till andra nämnder som handläggning av budget- och skuldrådgivning, ekonomiskt bistånd, offentligt skyddad anställning, ungdomsmottagning, samt intäkter från Migrationsverket och andra statliga bidrag.

Omslutningar per verksamhetsområde redovisas i tabell nedan:

Verksamhetsområde (mnkr)	Omslutningsförändring
Nämnd- och förvaltningsadministration	1,0
Individ- och familjeomsorg	36,7
<i>varav Barn och Unga</i>	<i>5,9</i>
<i>varav Vuxna</i>	<i>0,1</i>
<i>varav Flyktingmottagande</i>	<i>7,0</i>
<i>varav Socialpsykiatri</i>	<i>23,7</i>
Stadsmiljö	19,8

Verksamhetsområde (mnkr)	Omslutningsförändring
Förskola	16,0
Äldreomsorg	231,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	24,5
Barn, kultur och fritid	2,2
Arbetsmarknadsåtgärder	10,0
Ekonomiskt bistånd	11,5
<i>varav handläggning</i>	<i>11,5</i>
Totalt	353,3

Medel för lokaländamål

- Nämnden beräknar i nuläget att erhålla 13,8 mnkr i bidrag för höga hyror för år 2024.

Övriga ekonomiska redovisningar

Interna priser	Pris	Kommentar
Socialpsykiatri - pris mot andra kommuner		
Sysselsättning - Ny Verkstans kurser	2530 per månad	pris vid 1 pass i veckan
Sysselsättning - Ny Verkstans kurser	1030 per månad	pris per tillkommande pass, vid 2 pass/vecka eller fler
Äldreomsorg		
Profilavdelning på vård- och omsorgsboende för äldre med psykiatrisk diagnos	2 975 kr per dygn	exklusive hyra
Korttidsvård och växelvård på vård- och omsorgsboende	3 132 kr per dygn	inklusive hyra
Servicehus	16 702 kr per månad	exklusive hyra

Systematiskt kvalitetsarbete

För att förverkliga Stockholms stads kvalitetsprogram kommer förvaltningen under året att utveckla gemensamma strukturer för förvaltningens kvalitets- och innovationsarbete. Den nybildade kvalitetsavdelningen kommer samordna och stödja förvaltningens samlade arbete med att utveckla kvalitet och att arbeta innovativt.

I kvalitetsprogrammet finns beskrivs sex förhållningssätt som bidrar till kvalitet; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet. Varje verksamhet ska arbeta med förhållningssätten under året, och utifrån sammanläggningen är förhållningssätten stockholmarnas fokus och helhetssyn prioriterade.

Ständiga förbättringar

I stadens kvalitetsprogram beskrivs kvalitetsarbetets tre delar: ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Alla verksamheter arbetar med ständiga förbättringar genom att löpande förbättra arbetssätt, processer, strukturer, styrning och kompetenser. Det sker genom att systematiskt planera, utföra, följa upp, analysera och åtgärda. Kvalitetsprogrammet gäller för samtliga verksamheter och för förskola, socialtjänst och äldreomsorg är det systematiska kvalitetsarbetet även reglerat i lagstiftning.

För socialtjänst och äldreomsorg kommer förvaltningen under året att utveckla ett gemensamt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt Socialstyrelsens föreskrift. Stadens kvalitetsledningsmodul i ILS kommer att införas för dokumentation, sammanställning och analys av det systematiska förbättringsarbetet. Avvikelsehanteringen har identifierats som ett prioriterat utvecklingsområde. Förvaltningens verksamheter inom socialtjänst och äldreomsorg har växt, inte bara genom sammanläggningen utan även genom övertagande av tre vård- och omsorgsboenden. Det innebär att verksamheternas nuvarande avvikelsehantering inte kan ge det samlade underlag som behövs för analys av verksamheten. Förvaltningen kommer därför att utreda möjligheten att införa ett systemstöd för avvikelsehanteringen så att den kan bli mer säker, tillförlitlig och ändamålsenlig.

Förvaltningens förskoleavdelning genomför kvalitetsdialoger med tillhörande analys på undervisningsnivå, rektorsnivå och huvudmannanivå. Förskoleavdelningen har upprättat en plan för det systematiska kvalitetsarbetet som på sikt ska utveckla och fördjupa analysen och utvecklingsmetoder. Planen ska implementeras under året. För att kvalitetsarbetet ska bli framgångsrikt är det viktigt att alla nivåer i styrkedjan deltar med kontinuerlig kommunikation och dialog mellan olika nivåer.

Innovation och digitalisering

Förvaltningen arbetar med innovationssatsningar för att utveckla verksamheterna. Här beskrivs kortfattat ett urval av de satsningar som planeras 2024.

Inom hemtjänsten och vård- och omsorgsboenden planeras en kompetensutvecklingsinsats att genomföras i syfte att skapa bättre förutsättningar för ett strukturerat, kontinuerligt och långsiktigt arbete i det professionella och personcentrerade mötet med äldre med psykisk ohälsa. Fokus för 2024 i denna satsning är utbildning till medarbetare inom första hjälpen till psykisk hälsa, och kompetensutvecklingsmedel kommer att sökas för detta i samband med tertialrapport 1. Samverkan fortsätter med Verklighetslabbet i Enskede-Årsta-Vantör kring digitala lösningar som gynnar äldre och som ligger i linje med äldreomsorgens uppdrag och mål.

Verktyget Viewpoint, där digitala enkäter skickas till barn och unga för att öka deras delaktighet i kontakten med förvaltningens familjeenhet, är implementerat inom förvaltningen. Under året kommer verktyget att byggas på med fler användargrupper.

Förvaltningens förskoleavdelning ska implementera två nya digitala systemstöd; "Tempus" för schema och närvarorapportering och "Infomentor" för information, dokumentation och planering. De två nya systemen ska bidra till kvalitetsförbättring och mer effektiva processer i verksamheterna. I samarbete med Ifous (innovation, forskning och utveckling i förskola och

skola) har förskolan även planerat en workshop-serie under våren 2024 där förskola, socialtjänst och aktörer inom vården ska mötas för att utveckla samverkan i syfte att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa i förskolan.

Förvaltningens arbete med digitalisering beskrivs även under mål 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.

Klagomålshantering

Att hantera klagomål och synpunkter är en del av det ständiga förbättringsarbetet. Norra innerstadens riktlinje för hantering av synpunkter och klagomål omfattar alla förvaltningens verksamheter. En systematisk hantering av synpunkter och klagomål är central för utvecklingen av verksamheternas kvalitet. Med hjälp av de synpunkter som lämnas kan verksamheterna åtgärda och förebygga brister samt identifiera förbättringsområden. Nämnden tar emot synpunkter och klagomål från exempelvis brukare och deras närstående, invånare, föreningar, andra organisationer och intressenter. Synpunkter och klagomål ska i första hand lämnas direkt till personalen i den verksamhet det gäller, men kan också lämnas på följande sätt:

- via Stockholm stads e-tjänst för synpunkter och klagomål Tyck till.
- via Äldre direkt.
- skriftligt, via e-post, brev eller på blankett för klagomål och synpunkter inlämnad till den aktuella enheten eller förvaltningen.
- muntligt via telefon eller direkt till personalen i verksamheterna.

Inkomna synpunkter och klagomål diarieförs. Muntliga synpunkter eller klagomål dokumenteras av den som tar emot informationen. I samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelse redovisas en sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål.

Övrigt